

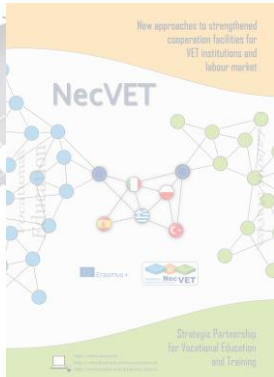

NecVET

**New approaches to strengthened
cooperation facilities for VET
institutions and labour market**

ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΕΚ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ NECVET (ESA)

02

Νέες προσεγγίσεις για την ενίσχυση της ευχέρειας συνεργασίας για τα ιδρύματα ΕΕΚ και την αγορά εργασίας (NecVET)

Η παρούσα δημοσίευση δημιουργήθηκε για τη διάδοση των αποτελεσμάτων του έργου NecVET (**Νέες προσεγγίσεις για την ενίσχυση της ευχέρειας συνεργασίας για τα ιδρύματα ΕΕΚ και την αγορά εργασίας**). Το NecVET υποστηρίζεται από κοινοτική χρηματοδότηση στα πλαίσια του προγράμματος Erasmus + KA2 Στρατηγική Εταιρική Σχέση για την Επαγγελματική Εκπαίδευση (2014 -2016). Αυτή η συνεργασία περιλαμβάνει ιδρύματα από τις χώρες Τουρκία, Ελλάδα, Πολωνία, Ισπανία και Ιταλία που συμμετέχουν σε επαγγελματικά θέματα και εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Οι απόψεις που εκφράζονται στην παρούσα έκδοση είναι αυτές των συγγραφέων στη σύμπραξη NecVET και δεν είναι, σε καμία περίπτωση, εκείνες της Τουρκικής Εθνικής Υπηρεσίας, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και σχετικών τους οργανισμών.

Το έργο αυτό υποστηρίζεται από την Τουρκική Εθνική Υπηρεσία στο πλαίσιο του Erasmus + Στρατηγική Εταιρική Σχέση στον τομέα της ΕΕΚ κατά την περίοδο 2014-2016

Αυτή η συνολική έκθεση έχει συνταχθεί από 6 φορείς από 5 διαφορετικές χώρες σε 6 γλώσσες ως αποτέλεσμα ενός έργου Erasmus + Στρατηγική Εταιρική Σχέση. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το έργο NecVET παρακαλώ επισκεφθείτε www.necvet.eu

Έργο Erasmus + Στρατηγική Εταιρική Σχέση στην Επαγγελματική Εκπαίδευση
NecVET Δομή Εταιρικής Σχέσης

Ίδρυμα Εταίρος	Θέση	Χώρα	Υπεύθυνος Επικοινωνίας
Çubuk İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	Συντονιστής	Τουρκία	Dr. Taner AŞÇI
Consiglio Nazionale delle Ricerche (CNR) – Istituto per le Tecnologie	Εταίρος	Ιταλία	Davide TAIBI
2nd EPAL OF TRIKALA	Εταίρος	Ελλάδα	Eleni AVDELIDOU
Orka Consulting-Lodz	Εταίρος	Πολωνία	Maciej KIEŁBASIŃSKI
Confederacion Espanola De Centros De Ensenanza Asociacion C.E.C.E.	Εταίρος	Ισπανία	Selina CANO
Çubuk Mesleki Eğitim Merkezi	Εταίρος	Τουρκία	Hasan ÜZÜM

NecVET

2014-2016

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ.....	9
ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ.....	9
Βασική δομή του Εθνικού Εκπαιδευτικού Συστήματος της Τουρκίας.....	9
Ιστορικό (Στατιστικοί δείκτες 5 ετών)	16
Υπάρχουσα κατάσταση στα ιδρύματα ΕΕΚ.....	20
Δυνατότητες απασχόλησης μετά την αποφοίτηση	23
Μηχανισμός παρακολούθησης μετά την αποφοίτηση	35
Γενική προσέγγιση στις ανάγκες της αγοράς.....	36
Αναφορές	42
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ.....	45
ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ.....	45
Βασική δομή του Ιταλικού Εθνικού Εκπαιδευτικού Συστήματος .	45
Περιγραφή του Συστήματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης στην Ιταλία.....	49
Ιστορικό (Στατιστικοί δείκτες 5 ετών)	56

Υπάρχουσα κατάσταση στα ιδρύματα ΕΕΚ	58
Δυνατότητες απασχόλησης μετά την αποφοίτηση.....	60
Μηχανισμός παρακολούθησης μετά την αποφοίτηση	66
Γενική προσέγγιση στις ανάγκες της αγοράς	72
Αναφορές.....	78
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ	81
ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ	
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΩΝΙΑ.....	81
Βασική δομή του Πολωνικού Συστήματος Επαγγελματικής	
Εκπαίδευσης.....	81
Υφιστάμενη κατάσταση των ιδρυμάτων ΕΕΚ.....	92
Γενικά χαρακτηριστικά της κατάστασης της απασχόλησης των	
αποφοίτων των σχολών επαγγελματικής και τεχνικής	
εκπαίδευσης.....	99
Ευκαιρίες απασχόλησης μετά την αποφοίτηση.	100
Μηχανισμός παρακολούθησης μετά την αποφοίτηση	103
Αναφορές.....	116
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ.....	117
ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ	
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	117

Η Δευτεροβάθμια Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση στο Ελληνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα	117
Αρχική τυπική επαγγελματική εκπαίδευση: επαγγελματικό λύκειο (ΕΠΑΛ)	130
Προαγωγή και απόλυση μαθητών Επαγγελματικού Λυκείου	138
Ιστορικό	141
Ερευνητική Μελέτη – 2 ^ο ΕΠΑΛ Τρικάλων, Ελλάδα	141
Υφιστάμενη κατάσταση των ιδρυμάτων ΕΕΚ.....	154
Ευκαιρίες απασχόλησης μετά την αποφοίτηση	156
Μηχανισμός παρακολούθησης μετά την αποφοίτηση	158
Γενική προσέγγιση στις ανάγκες της αγοράς.....	158
Αναφορές	163
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ.....	165
ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ.....	165
Ιστορικό (για 5 χρόνια - Στατιστική Ανάλυση)	165
Εισαγωγή στο Σύστημα ΕΕΚ της Ισπανίας.....	165
Το Ισπανικό εκπαιδευτικό σύστημα	167
ΑΕΕΚ.....	168

Εκπαίδευση Ενηλίκων	172
ΣΕΕΚ	175
Διασφάλιση ποιότητας.....	175
Υφιστάμενη κατάσταση των ιδρυμάτων ΕΕΚ.....	184
Παροχές απασχόλησης μετά την αποφοίτηση	186
Μηχανισμός παρακολούθησης μετά την αποφοίτηση	189
Γενική προσέγγιση στις ανάγκες της αγοράς.....	190
Αναφορές.....	194

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

Βασική δομή του Εθνικού Εκπαιδευτικού Συστήματος της Τουρκίας

Το Εθνικό Σύστημα Εκπαίδευσης της Τουρκίας καθορίζεται από τη Βασική πράξη Νο 1739 της Εθνικής Παιδείας, αποτελείται από δύο κύρια μέρη, δηλαδή "τυπική εκπαίδευση" και «μη-τυπική εκπαίδευσης". Το αρχικό στάδιο του εκπαιδευτικού συστήματος είναι το επίπεδο προσχολικής εκπαίδευσης, η οποία είναι προαιρετική. Η προσχολική εκπαίδευση είναι το επίπεδο της μη - υποχρεωτικής εκπαίδευσης για παιδιά ηλικίας 36 έως 72 μηνών και προσφέρεται σε παιδικούς σταθμούς, νηπιαγωγεία και τάξεις προσχολικής στα δημοτικά σχολεία. Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση (δημοτικό σχολείο - κατώτερο δευτεροβάθμιο Σχολείο) διαρκεί 8 χρόνια (4 + 4) και περιλαμβάνει την ηλικιακή κατηγορία των 6-14. Στο πλαίσιο των μελετών σχετικά με την αναδιάρθρωση του δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, η διάρκεια της δευτεροβάθμιας σχολικής εκπαίδευσης αυξάνεται σταδιακά έως 4 έτη, αρχής γενομένης από το ακαδημαϊκό έτος 2005 -2006. Στο πλαίσιο αυτό, το επίπεδο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι ένα επίπεδο που συμπεριλαμβάνει τις

ηλικίες 14 - 17. Ως αποτέλεσμα της ανωτέρω διάταξης που πραγματοποιήθηκε για το επίπεδο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, η τριτοβάθμια εκπαίδευση πρέπει να συμπεριλαμβάνει θεωρητικά ηλικίες μετά τα 18 και διαρκεί 2 έτη για επίπεδο συναφούς διπλώματος (σχολεία Επαγγελματικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης), 4 έτη για προπτυχιακό επίπεδο (μερικοί επιστημονικοί κλάδοι όπως η ιατρική, οδοντιατρική και κτηνιατρική 5-6 έτη), τουλάχιστον 2 έτη για μάστερ και 3 έως 4 έτη για την απόκτηση διδακτορικού τίτλου.

Η διαδικασία υποχρεωτικής εκπαίδευσης διαρκεί 12 χρόνια και καλύπτει την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. (4 + 4 + 4) . Αυτή η περίοδος αποτελείται από 17 διαφορετικού τύπου σχολεία από το δημοτικό έως το πανεπιστήμιο. Τους τύπους σχολείων στην Τουρκία μπορεί να δει κανείς στον παρακάτω πίνακα:

Τύποι σχολείων της υποχρεωτικής εκπαίδευσης στην Τουρκία

Πρωτοβάθμια	Κατώτερη δευτεροβάθμια	Λύκεια	Ανοικτά/ Ειδικά Εκπαιδευτικά Κέντρα
Δημοτικό Σχολείο	Κατώτερο Δευτεροβάθμιο Σχολείο	Γενικά Λύκεια	Ανοικτό Λύκειο
	Θρησκευτικό Δευτεροβάθμιο Σχολείο	Λύκειο Επιστημών	Ανοικτό Δευτεροβάθμιο Σχολείο
		Λύκειο Ανατολίας	Κέντρο Ειδικής Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης
		Αθλητικό Λύκειο Ανατολίας	Κέντρο Ειδικής Εκπαίδευσης
		Λύκειο Ανατολίας Καλών Τεχνών	Επαγγελματικής Εκπαίδευσης
		Λύκειο Κοινωνικών Επιστημών	Επαγγελματικής Εκπαίδευσης
		Λύκειο Ανατολίας Καθηγητή	

Λύκειο Ανατολίας
πολλαπλών
προγραμμάτων
Θρησκευτικό Λύκειο
Ανατολίας
Επαγγελματικό και
Τεχνικό Λύκειο
Ανατολίας

Εικ.1: Οργάνωση του Τουρκικού Υπουργείου της Εθνικής Εκπαίδευσης

Τυπική Εκπαίδευση

Τυπική (επίσημη) εκπαίδευση είναι η τακτική εκπαίδευση που διεξάγεται μέσα σε ένα σχολείο για άτομα που ανήκουν σε μια συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα και στο ίδιο επίπεδο, στο πλαίσιο των προγραμμάτων που καταρτίζονται σύμφωνα με το σινοπό. Η Τυπική (επίσημη) εκπαίδευση περιλαμβάνει την προσχολική, πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση

Προσχολική εκπαίδευση

Η Προσχολική εκπαίδευση περιλαμβάνει την εκπαίδευση των παιδιών στην ηλικιακή ομάδα των 3 έως 5 τα οποία δεν έχουν συμπληρώσει την ηλικία της υποχρεωτικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, σε προαιρετική βάση. Τα ιδρύματα προσχολικής εκπαίδευσης μπορεί να καθιερωθούν ως ανεξάρτητα νηπιαγωγεία ή, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, ως βρεφονηπιακές τάξεις μέσα σε ένα δημοτικό σχολείο της εκπαίδευσης είτε ως μαθήματα πρακτικής συνδεδεμένα με άλλα συναφή εκπαιδευτικά ιδρύματα. Ο στόχος της προσχολικής εκπαίδευσης είναι να εξασφαλιστεί ότι τα παιδιά θα αναπτυχθούν σωματικά, διανοητικά και συναισθηματικά και θα αποκτήσουν καλές συνήθειες, ώστε να είναι προετοιμασμένα για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ότι ένα κοινό περιβάλλον ανατροφής παρέχεται για τα παιδιά που προέρχονται από μειονεκτικό περιβάλλον και ότι μιλούν τουρκικά σωστά και ορθά.

Δευτεροβάθμια (Γενική και Επαγγελματική) Εκπαίδευση

Η Δευτεροβάθμια εκπαίδευση περιλαμβάνει όλα τα εκπαιδευτικά ιδρύματα της γενικής ή επαγγελματικής και τεχνικού χαρακτήρα εκπαίδευσης, διάρκειας τουλάχιστον τεσσάρων ετών μετά την πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Οι στόχοι της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι να δώσει στους σπουδαστές μια κοινή ελάχιστη συνολική γνώση, ώστε να εξοικειωθούν με τα προβλήματα του ατόμου και της κοινωνίας και να αναζητήσουν λύσεις, να εξασφαλιστεί ότι θα αποκτήσουν την επίγνωση που συμβάλλει στην κοινωνικο-οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας και για να τους προετοιμάσει τόσο για την τριτοβάθμια εκπαίδευση και το επάγγελμα ή για τη ζωή και την απασχόληση, σύμφωνα με τα ενδιαφέροντα και τις ικανότητές τους. Η δευτεροβάθμια εκπαίδευση διαχωρίζεται σε δύο κατηγορίες ως γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση και

επαγγελματική δευτεροβάθμια τεχνική εκπαίδευση. Τα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης διαρκούν τουλάχιστον 4 έτη, συμπεριλαμβανομένης της 9ης και 12ης τάξης και καλύπτουν τις ηλικίες από 14-17 ετών. Ορισμένα ιδρύματα έχουν διάρκεια 5 ετών, συμπεριλαμβανομένης της τάξης προετοιμασίας της ξένης γλώσσας. (Για παράδειγμα, Γυμνάσιο Κοινωνικών Επιστημών). Ορισμένα ιδρύματα στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και τα ιδιωτικά εκπαιδευτικά ιδρύματα δευτεροβάθμιας περιλαμβάνουν μαθήματα προετοιμασίας ξένων γλωσσών σύμφωνα με τους στόχους του προγράμματος σπουδών και τα μαθήματα της ομάδας των φυσικών επιστημών και τα μαθηματικά που μπορούν να διδάσκονται σε ξένη γλώσσα. Τα ιδρύματα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής της μετα-υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Τόσο η γενική εκπαίδευση όσο και επαγγελματική-τεχνική εκπαίδευση έχουν ιδρύματα με κυρίαρχη την εκπαίδευση στην ξένη γλώσσα που ονομάζονται Λύκεια Ανατολίας, Επαγγελματικά και Τεχνικά Λύκεια Ανατολίας κ.λπ. Η βασική διαφορά αυτών των θεσμών από τους άλλους είναι η αύξηση του αριθμού των μαθημάτων ξένων γλωσσών και η διδασκαλία ορισμένων μαθημάτων των φυσικών επιστημών σε ξένη γλώσσα. Κατά τα άλλα, τα ιδρύματα αυτά είναι εντελώς όμοια με τα υπόλοιπα.

Ανώτερη εκπαίδευση

Η ανώτερη εκπαίδευση αποτελείται από τα εκπαιδευτικά ιδρύματα που σε κάθε στάδιο βασίζονται στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, διάρκειας τουλάχιστον δύο ετών. Ο σκοπός της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι η αύξηση των φοιτητών, σύμφωνα με τα ενδιαφέροντά τους, τις ικανότητες και τις δεξιότητές τους, σύμφωνα με την ανάγκη της κοινωνίας σε ανθρώπινο δυναμικό υψηλότερου επιπέδου καθώς και τα διάφορα στάδια και πολιτικής της χώρας για την επιστήμη, για τη διεξαγωγή έρευνας σε

επιστημονικούς τομείς, να κάνει δημοσιεύσεις που απεικονίζουν τα αποτελέσματα της έρευνας και της αναζήτησης και την προώθηση της επιστήμης και της τεχνολογίας, για την παροχή γνώμης σχετικά με έρευνες που ζητούνται από την κυβέρνηση, για να αποκαλύψει τα επιστημονικά δεδομένα που θα ανεβάσουν το γενικό επίπεδο της τουρκικής κοινωνίας και θα διαφωτίσουν την κοινή γνώμη και για την παροχή άτυπων εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Τα ιδρύματα ανώτερης εκπαίδευσης παρέχονται μέσα στα πανεπιστήμια.

Επαγγελματική και Τεχνική Εκπαίδευση

Το σύστημα της επαγγελματικής και τεχνικής εκπαίδευσης στην Τουρκία περιλαμβάνει δύο βασικές διαστάσεις: θεωρητική (σχολική κατάρτιση) και πρακτική (ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση). Οι πολιτικές και οι δραστηριότητες της επαγγελματικής κατάρτισης ως επί το πλείστον πραγματοποιούνται από το MoNE στο πλαίσιο του Νόμου Αρ 3308, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ το 1986 και του νόμου αριθ 4702 του 2001, ο οποίος επέφερε αλλαγές στο σύστημα, καθιερώνοντας νέους και ισχυρούς δεσμούς συνεργασίας με τη βιομηχανία και το εμπόριο. Το σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης περιλαμβάνει:

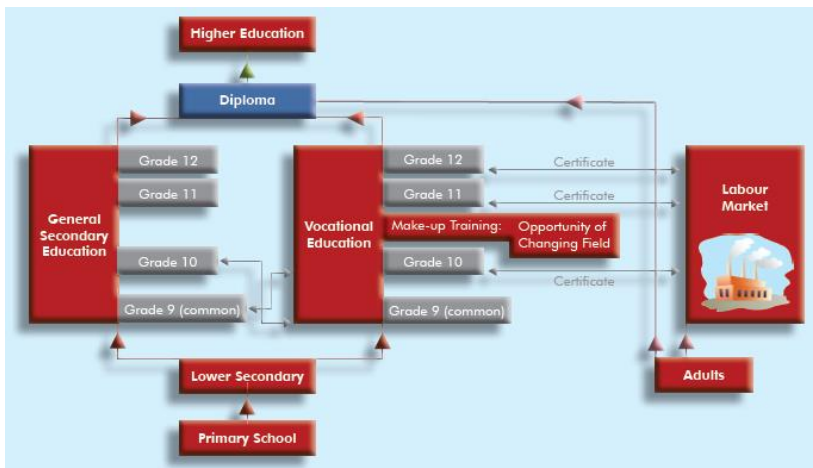
- Τα Επαγγελματικά και τεχνικά λύκεια που παρέχουν εκπαίδευση σε περισσότερα από 130 επαγγέλματα και παρέχουν πρόσβαση ή οδηγούν στο χαρακτηρισμό των εξειδικευμένου εργαζόμενου και τεχνικού,
- Μαθητεία η οποία είναι ένας συνδυασμός κυρίως πρακτικής εκπαίδευσης που παρέχεται στις επιχειρήσεις και θεωρητική εκπαίδευση που παρέχεται στα κέντρα επαγγελματικής εκπαίδευσης,
- Άτυπη εκπαίδευση μπορεί να παρέχεται κατά κύριο λόγο μέσω των κέντρων επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Η Επαγγελματική και τεχνική δευτεροβάθμια εκπαίδευση περιλαμβάνει τουλάχιστον 19 διαφορετικά είδη σχολείων, εκτός από τα

κέντρα επαγγελματικής εκπαίδευσης, Ανοικτή Εκπαίδευση καθώς και ειδικά ιδιωτικά σχολεία. Το MoNE είναι υπεύθυνο για την εποπτεία όλων των επαγγελματιών και τεχνικών σχολών είτε είναι είτε δεν είναι υπό τη δικαιοδοσία του MoNE. Τα Επαγγελματικά και τεχνικά λύκεια μπορούν να ομαδοποιηθούν σε πέντε κατηγορίες. Η Επαγγελματική και τεχνική εκπαίδευση είναι επίσημα μεικτή και αγόρια και κορίτσια φοιτούν σε σχολεία που έχουν σχεδιαστεί για το άλλο φύλο.

Τα Λύκεια Ανοικτής Εκπαίδευσης παρέχουν υπηρεσίες στους μαθητές που δεν μπορούν να παρακολουθήσουν την επίσημη (τυπική) εκπαίδευση, για οποιονδήποτε λόγο, που είναι πάνω από την ηλικία της τυπικής εκπαίδευσης, και που επιθυμούν να μεταφερθούν σε λύκεια ανοικτής εκπαίδευσης ενώ παρακολουθούν σε ένα τυπικό λύκειο. Η άτυπη εκπαίδευση παρέχει εκπαιδευτικές υπηρεσίες, εκτός από τις επίσημες υπηρεσίες εκπαίδευσης, σύμφωνα με τους γενικούς στόχους και τις βασικές αρχές της εθνικής εκπαίδευσης σε πολίτες που δεν έχουν εισέλθει ή που βρίσκονται σε ένα ορισμένο επίπεδο του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος ή που έχουν εγκαταλείψει την επίσημη εκπαίδευση.

Εικ.2: Εκπαιδευτικό Σύστημα και Μεταβάσεις

συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης σε όλη τη χώρα το 1926. Οι προσπάθειες αυτές είχαν αυξηθεί με μια κυβερνητική πράξη που απαιτεί από τις κεντρικές κρατικές αρχές να καλύπτουν όλα τα έξοδα των επαγγελματιών σχολών σε όλη την χώρα. Το 1923 τα υφιστάμενα 20 σχολεία είχαν περίπου 2.558 μαθητές. Μετά από μια σταδιακή αλλά σημαντική αύξηση, σήμερα υπάρχουν 5.106 σχολεία που επιμορφώνουν περίπου δύο εκατομμύρια μαθητές. Η έμφαση που δίνεται στην εγχώρια βιομηχανική παραγωγή ως προς την επίτευξη οικονομικής ανάπτυξης στην Τουρκία πρόσθεσε ιδιαίτερη σημασία στην επαγγελματική κατάρτιση. Ένα μεγάλο άλμα για το άνοιγμα των σχολείων επαγγελματικής κατάρτισης έλαβε χώρα κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1940 και του 1950 ως ένας τρόπος για να εκπαιδεύσει το τεχνικό προσωπικό για τα εργοστάσια που άνοιξαν πρόσφατα σε όλη τη χώρα. Ως αποτέλεσμα αυτής της ιστορικής προοπτικής, η επαγγελματική εκπαίδευση έχει μια συμβολική σημασία για τους πολίτες και τους φορείς λήψης αποφάσεων. Αυτό είναι εμφανές σε κάθε προσπάθεια για να αλλάξει το σύστημα, με αποτέλεσμα τις αμφιλεγόμενες δημόσιες συζητήσεις. Ένα καλό παράδειγμα αυτού του λόγου είναι το μόντο ενός έργου που παρέχει χρηματοδότηση σε σχολές επαγγελματικής κατάρτισης και προώθηση της συμμετοχής σε ένα εθνικό διαγωνισμό καινοτομίας, που ονομάζεται "Meslek Lisesi, Memleket Meselesi", και το οποίο μεταφράζεται ως "τα επαγγελματικά γυμνάσια είναι το υλικό της Πατρίδας".

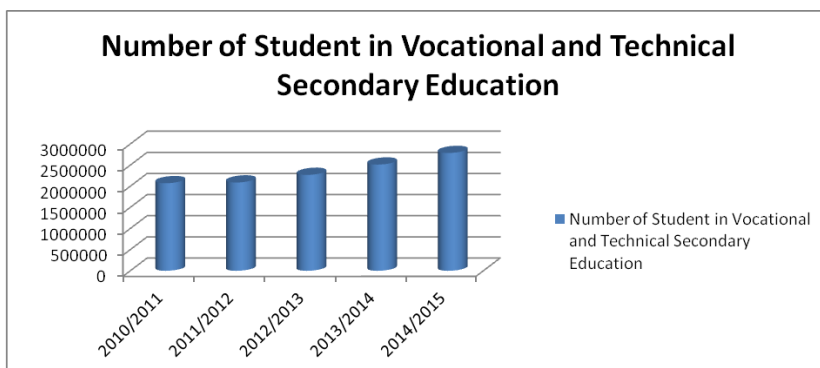
Πίνακας 1: Αριθμός σχολείων/μονάδων, εκπαιδευτικών, μαθητών και αποφοίτων κατά είδος σχολείου και εκπαιδευτικού έτους.

Επαγγελματική και Τεχνική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση				
Εκπαιδευτικά Έτη	Σχολείο/Μονάδα	Αριθμός εκπαιδευτικών	Αριθμός μαθητών	Αριθμός αποφοίτων
2010/2011	5 179	104 327	2 072 487	314 448

2011/2012	5 501	113 098	2 090 220	332 154
2012/2013	6 204	135 502	2 269 651	339 270
2013/2014	7 211	161 288	2 513 887	426 866
2014/2015	5 106	175 218	2 788 117	-

Ο αριθμός του προσωπικού και ο αριθμός των σπουδαστών που βρίσκονται σε ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης έχουν αυξηθεί σταδιακά στο διάστημα των τελευταίων πέντε ετών. Ο αριθμός των ατόμων που αποφοίτησαν αυξάνεται επίσης ανάλογα με τον αριθμό των σπουδαστών.

Εικ. 4: Αριθμός μαθητών στην Επαγγελματική και Τεχνική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Πίνακας 2: Αριθμός μαθητών και αποφοίτων κατά είδος σχολείου και εκπαιδευτικού έτους

Επαγγελματική και Τεχνική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση						
Εκπαιδευτικά Έτη	Μαθητές			Απόφοιτοι		
	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες
2010/2011	2 072 487	1 177 725	894 762	314 448	172 514	141 934
2011/2012	2 090 220	1 151 197	939 023	332 154	175 510	156 644

2012/2013	2 269 651	1 241 481	1 028 170	339 270	181 142	158 128
2013/2014	2 513 887	1 371 445	1 142 442	426 866	220 938	205 928
2014/2015	2 788 117	1 496 275	1 291 842	-	-	-

Ο αριθμός των σπουδαστών σύμφωνα με το φύλο που είναι ήδη στο σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, είναι σχεδόν ίσος. Το 53,66 % του συνολικού αριθμού των μαθητών είναι άνδρες και το 46,34 % των μαθητών είναι γυναίκες στον τομέα της εκπαίδευσης το έτος 2014-2015. Ενώ το ποσοστό αυτό είναι διαφορετικό κατά τη διάρκεια του εκπαιδευτικού έτους 2010-2011. Η αναλογία των αρρένων μαθητών ήταν 56,82 % το εκπαιδευτικό έτος 2010-2011.

Πίνακας 3: Αριθμός αιτούντων και απασχολούμενων στα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά προγράμματα το 2014 κατά τύπο σχολείου και εκπαιδευτική κατάσταση.

Επαγγελματική και Τεχνική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση Μαθητές Απόφοιτοι					
Αιτούντες	Προπτυχιακά προγράμματα	%	Συναφή προγράμματα	%	Ανοικτή Εκπαίδευση
710 116	63 782	8,98	188 966	26,61	78 884

710.116 άτομα που έχουν αποφοιτήσει από ένα ίδρυμα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, έχουν κάνει αίτηση σε ανώτερα εκπαιδευτικά προγράμματα για το έτος 2014. Περίπου το 9% του συνόλου των αιτούντων έχουν ενταχθεί σε προγράμματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε προπτυχιακό επίπεδο. Από την άλλη πλευρά 26,61% του συνόλου των αιτούντων συμμετέχουν σε συναφή προγράμματα τα οποία ονομάζονται μετα-δευτεροβάθμια εκπαίδευση και το συνολικό χρονικό διάστημα είναι 2 έτη, το 2014. 11% του συνόλου των αιτούντων προτίμησαν να παρακολουθήσουν ανοικτή εκπαίδευση που παρέχεται από το MoNE της Τουρκίας.

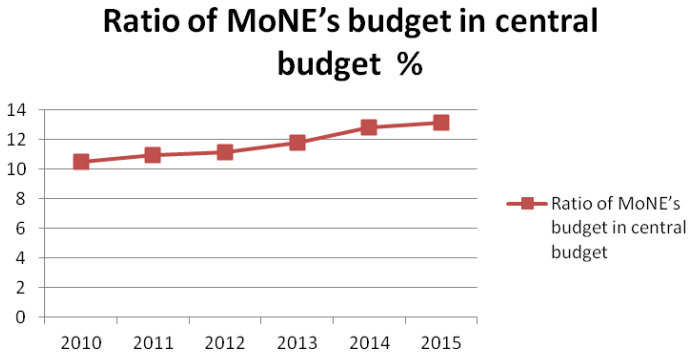
Υπάρχουσα κατάσταση στα ιδρύματα ΕΕΚ

Πίνακας 4: Ποσοστό του προϋπολογισμού του ΜοΝΕ στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν και στον ενοποιημένο προϋπολογισμό της κεντρικής κυβέρνησης

Έτη	/ΑΕΠ – Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (TL)	Κεντρικός κρατικός προϋπολογισμός (TL)	Προϋπολογισμ ός ΜοΝΕ (TL)	Ποσοστό προϋπολ ογισμού ΜοΝΕ στο ΑΕΠ (%)	Ποσοστό προϋπολ ογισμού ΜοΝΕ στον κεντρικό προϋπολ ογισμό (%)
2010	1 098 799 348 446	286 981 303 810	27 446 778 095	2,88	10,47
2011	1 297 713 210 117	312 572 607 330	34 112 163 000	2,63	10,91
2012	1 416 798 489 820	350 898 317 817	39 169 379 190	2,76	11,16
2013	1 565 180 961 710	404 045 669 000	47 496 378 650	3,03	11,76
2014	1 719 000 000 000	434 995 765 000	55 704 817 610	3,24	12,81
2015	1 945 000 000 000	472 943 000 000	62 000 248 000	3,19	13,11

Ο προϋπολογισμός του ΜοΝΕ έχει σημαντικό ποσοστό στο σύνολο του προϋπολογισμού μιας αναπτυσσόμενης χώρας. Το συνολικό ποσό του προϋπολογισμού αυξάνεται κάθε εκπαιδευτικό έτος από την κυβέρνηση. Σύμφωνα με τον πίνακα 4 ο προϋπολογισμός του ΜοΝΕ και το ποσοστό στο σύνολο του προϋπολογισμού, αυξάνεται στα πέντε τελευταία χρόνια σταδιακά.

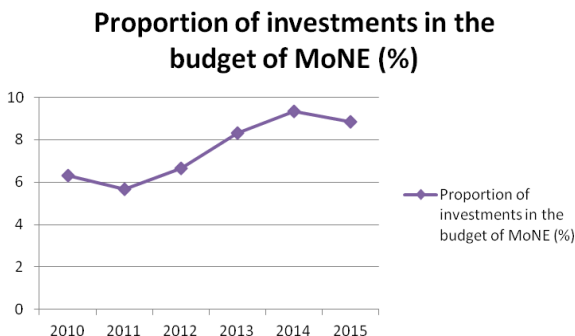
Εικ. 5: Ποσοστό του προϋπολογισμού του MoNE στον κεντρικό προϋπολογισμό (%)

Πίνακας 5: Αναλογία επενδύσεων στον προϋπολογισμό του MoNE

Έτη	Προϋπολογισμός του MoNE (TL)	Επενδυτικός Προϋπολογισμός του MoNE (TL)	Αναλογία επενδύσεων στον προϋπολογισμό του MoNE (%)
2010	28 237 412 000	1 785 327 000	6,32
2011	34 112 163 000	1 995 625 000	5,65
2012	39 169 379 190	2 600 000 000	6,64
2013	47 496 378 650	3 955 000 000	8,33
2014	55 704 817 610	5 192 300 000	9,32
2015	62 000 248 000	5 494 000 000	8,86

Εικ. 6: Αναλογία επενδύσεων στον προϋπολογισμό της MoNE (%)

Πίνακας 6: Το ποσοστό των απόφοιτων της επαγγελματικής και τεχνικής εκπαίδευσης ως προς το σύνολο των αποφοίτων από την δευτεροβάθμια εκπαίδευση σύμφωνα με τα εκπαιδευτικά έτη (1)

Εκπ/α Έτη	Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση			Γενική Δ/θμια Εκπ/ση			Επαγγελματική και Τεχνική Δ/θμια Εκπ/ση			Ποσοστό απόφοιτων επαγγελματικής και τεχνικής εκπαίδευσης ως προς το σύνολο των αποφοίτων από την δευτεροβάθμια εκπαίδευση		
	Σ	Α	Γ	Σ	Α	Γ	Σ	Α	Γ	Σ	Α	Γ
2009 2010	662 894	342 017	320 877	399 478	193 784	205 694	263 416	148 233	115 183	39,74	43,34	35,90
2010 2011	706 512	360 783	345 729	392 064	188 269	203 795	314 448	172 514	141 934	44,51	47,82	41,05
2011 2012	712 702	355 457	357 245	380 548	179 947	200 601	332 154	175 510	156 644	46,60	49,38	43,85
2012 2013	727 792	362 676	365 116	388 522	181 534	206 988	339 270	181 142	158 128	46,62	49,95	43,31
2013 2014	856 809	426 730	430 079	429 943	205 792	224 151	426 866	220 938	205 928	49,82	51,77	47,88

Σ: Σύνολο Α: Άνδρες Γ: Γυναίκες

Δυνατότητες απασχόλησης μετά την αποφοίτηση

Η δομική μεταμόρφωση της παγκόσμιας οικονομίας έχει αντίκτυπο σε μεγάλο βαθμό στις αγορές εργασίας των ανεπτυγμένων και των αναπτυσσόμενων χωρών. Ο αντίκτυπος αυτού του μετασχηματισμού αλλάζει βάσει των δομικών χαρακτηριστικών της αγοράς εργασίας και την επάρκεια των κρατικών παρεμβάσεων στην αγορά εργασίας.

Η οικονομία της Τουρκίας επιτυγχάνει υψηλό και συνεχές επίπεδο ανάπτυξης κατά την περίοδο 2002-2007. Η μακροοικονομική σταθερότητα εξασφαλίζεται σε αυτή την περίοδο και έγιναν οι παρεμβάσεις που στοχεύουν στην αύξηση της απασχόλησης. Παρά το γεγονός ότι υπήρξαν θετικές εξελίξεις στην απασχόληση, το ποσοστό ανεργίας δεν θα μπορούσε να μειωθεί στο επιδιωκόμενο επίπεδο. Οι κύριοι λόγοι για τα αμετάβλητα ποσοστά της ανεργίας μπορούν να εξηγηθούν ως ακολούθως: ο αντίκτυπος της προηγούμενης οικονομικής κρίσης, οι «μη εντατικές στην αγορά εργασίας» τεχνολογικές εξελίξεις και τα διαρθρωτικά προβλήματα της. Τα προβλήματα αυτά δημιούργησαν αρνητικές επιπτώσεις στην απασχόληση, την παραγωγικότητα της εργασίας και στις συνθήκες εργασίας.

Ενώ η Τουρκία αντιμετώπιζε τα διαρθρωτικά προβλήματα στην αγορά εργασίας της, η παγκόσμια οικονομία γνώρισε το 2009 τη μεγαλύτερη συρρίνωση μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Ο πιο εμφανής αντίκτυπος της κρίσης παρατηρήθηκε στην αγορά εργασίας. Η παγκόσμια συμβαλλόμενη ζήτηση είχε ως αποτέλεσμα την πτώση της απασχόλησης. Το ποσοστό ανεργίας από την άλλη πλευρά αυξήθηκε με ταχύτερους ρυθμούς, με τους νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας σε συνδυασμό με τις απώλειες θέσεων εργασίας στην αγορά εργασίας. Αυτές οι εξελίξεις στις περισσότερες από τις προηγμένες χώρες έχουν οδηγήσει σε σοβαρές

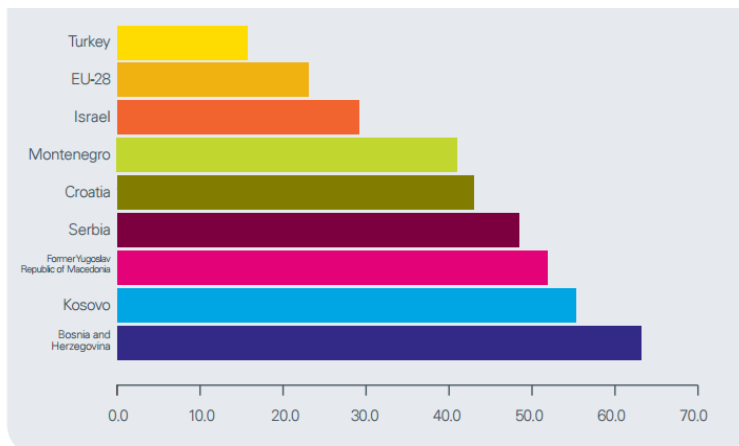
ανακατατάξεις και η Τουρκία γνώρισε 4 τοις εκατό αύξηση της ανεργίας, ενώ βρισκόταν στο παρελθόν περίπου στο 10 τοις εκατό .

Η οικονομικά και κοινωνικά μη βιώσιμη κατάσταση στην Τουρκία άρχισε να ανακάμπτει το 2010. Σε αντίθεση με τις ανεπτυγμένες χώρες, η οικονομική ανάκαμψη στην Τουρκία επέφερε μια μείωση στο ποσοστό ανεργίας. Η σχετικά περιορισμένη αρνητική επίδραση της οικονομικής κρίσης και η ταχεία οικονομική ανάκαμψη στην Τουρκία μπορεί να εξηγηθεί από τα οικονομικά μέτρα, καθώς και μέτρα που προσανατολίζονται στην προστασία της απασχόλησης, όπως η σύντομη εργασία και τα κίνητρα απασχόλησης..

Μια συγκριτική ανάλυση των πρόσφατων εξελίξεων και της σημερινής κατάστασης στην τουρκική οικονομία δείχνει ότι η μακροοικονομική σταθερότητα είναι αναγκαία, αλλά δεν αρκεί για να δημιουργήσει θέσεις εργασίας. Για το λόγο αυτό, θεωρείται επίσης ανάγκη η μεταρρύθμιση της αγοράς εργασίας για την επίλυση των διαρθρωτικών προβλημάτων της και η οποία γίνεται ισχυρότερη καθημερινά. Η πρόοδος στον τομέα αυτό θα αυξήσει την αποτελεσματικότητα των μέτρων για την απασχόληση .

Εικ. 7: Ποσοστά ανεργίας των νέων το 2012 (5-24 ετών) (%)

Source: Eurostat and national statistical offices. All data based on Labour Force Surveys. Note: for Serbia data are for 20-24 year olds.

Πλαίσιο πολιτικής της στρατηγικής για την απασχόληση

Η αύξηση της απασχόλησης είναι ένας από τους αναπτυξιακούς άξονες του ένατου Σχεδίου Ανάπτυξης. Σύμφωνα με το σχέδιο, η βελτίωση της αγοράς εργασίας, η αύξηση της εκπαιδευτικής ευαισθησίας στη ζήτηση εργατικού δυναμικού και η ανάπτυξη ενεργών πολιτικών για την αγορά εργασίας προσδιορίζονται ως προτεραιότητες πολιτικής. Προέβλεπε επίσης την προετοιμασία της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση που περιλαμβάνονται στα ετήσια σχέδια του 2010, 2011, 2012, 2013, ως μέτρο. Το Δέκατο Σχέδιο Ανάπτυξης, που καλύπτει την περίοδο μεταξύ 2014 και 2018, δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας με ημερομηνία 6 Ιουλίου 2013. Το σχέδιο προσδιορίζει σημαντικούς στόχους και τα μέτρα πολιτικής που σχετίζονται με την απασχόληση.

Προκειμένου να συγκρατηθεί η ανεργία στην Τουρκία, να βελτιωθούν οι συνθήκες εργασίας, και να διατηρηθεί η ειρήνη στον εργασιακό χώρο, τρία βασικά ζητήματα προκύπτουν:

- ✓ Διατήρηση σταθερής και υψηλής ανάπτυξης,
- ✓ Αύξηση της επίδρασης της ανάπτυξης στην απασχόληση,
- ✓ Μείωση της αδήλωτης εργασίας.

1. Διατήρηση σταθερής και υψηλής ανάπτυξης

Το Δέκατο Σχέδιο Ανάπτυξης δημιουργεί τις απαιτούμενες πολιτικές και προτεραιότητες για τη θέσπιση υψηλού και σταθερού περιβάλλοντος ανάπτυξης, προκειμένου να δημιουργηθούν οι κατάλληλες θέσεις εργασίας στην αγορά εργασίας. Προκειμένου να επιταχυνθεί η οικονομική ανάπτυξη στην Τουρκία, προτίθεται να διατηρήσει σταθερή και υψηλή ανάπτυξη με πρόοδο στα παρακάτω πεδία:

- Μακροοικονομική σταθερότητα,
- Ανθρώπινο κεφάλαιο και αγορά εργασίας,
- Τεχνολογική καινοτομία,
- Φυσική υποδομή,
- Θεσμική ποιότητα

Η στρατηγική προϋποθέτει ότι το πλαίσιο πολιτικής που καθιερώθηκε εδώ θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την απασχόληση και το Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα, τα Ετήσια Προγράμματα και τον προϋπολογισμό. Εκτιμάται ότι οι αναπτυξιακές επιδόσεις της Τουρκίας μετά την παγκόσμια οικονομική κρίση θα συνεχιστούν μεσοπρόθεσμα. Η επίδοση αυτή θα έχει σημαντικό αντίκτυπο στη δημιουργία θέσεων εργασίας και θα φτάσει τους στόχους της στρατηγικής.

2. Αύξηση των Επιδράσεων της Ανάπτυξης για την Απασχόληση

Για την επιτυχία της στρατηγικής όσον αφορά την επίτευξη των επιδιωκόμενων ποσοστών απασχόλησης, είναι εξαιρετικά σημαντικό να αυξηθεί η ικανότητα δημιουργίας θέσεων απασχόλησης σε μη γεωργικούς τομείς. Η ικανότητα στο θέμα αυτό, το οποίο διαμορφώνεται με την έννοια «ελαστικότητα απασχόλησης της ανάπτυξης» μπορεί να ενισχυθεί μόνο μέσα από την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών προβλημάτων της αγοράς εργασίας. Το θέμα αυτό έχει ληφθεί υπόψη κατά τον προσδιορισμό θεμελιωδών πυλώνων της στρατηγικής πολιτικής.

Τα διαρθρωτικά προβλήματα, όπως η ανεπάρκεια της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην επίλυση των αναγκών της αγοράς εργασίας, η έλλειψη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού, σοβαρά προβλήματα συμφόρησης για ορισμένες ομάδες στην πρόσβαση στην απασχόληση, η υψηλή μη δηλωμένη εργασία, η ακαμψία της αγοράς εργασίας, η ανεπάρκεια του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας στην ενθάρρυνση καταχώρησης της απασχόλησης αναδεικνύονται ως τα κύρια εμπόδια για την αποτελεσματικότητα της αγοράς εργασίας, αυξάνοντας έτσι την ικανότητα δημιουργίας θέσεων απασχόλησης της ανάπτυξης. Οι βελτιώσεις στην αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων, θα συμβάλουν στην αύξηση της ικανότητας δημιουργίας θέσεων απασχόλησης. Η στρατηγική έχει συνταχθεί με προοπτική την εξάλειψη αυτών των εμποδίων.

Η μείωση της αδήλωτης εργασίας

Για την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής, είναι αναγκαίο να μειωθεί η αδήλωτη απασχόληση, που αποτελεί ένα από τα σημαντικά διαρθρωτικά προβλήματα στην αγορά εργασίας της Τουρκίας. Οι λόγοι και οι μορφές της αδήλωτης εργασίας μπορεί να είναι διάφορες και τμήματα της κοινωνίας θα πρέπει να προσδιορίζονται για να την κρατήσουν σε ένα αποδεκτό επίπεδο. Η καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας απαιτεί τη χρήση τόσο κινήτρων και αντικινήτρων καθώς και τη

συντονισμένη εφαρμογή των δράσεων που ορίζονται υπό τις εξής πέντε κατηγορίες:

Ενίσχυση Εγγεγραμμένων Τομέων

Η ενίσχυση καταχώρησης τομέων θα μειώσει την ζήτηση αδήλωτης εργασίας στην Τουρκία. Στο πλαίσιο αυτό, είναι απαραίτητο να μειωθούν οι διοικητικές, οικονομικές και νομικές υποχρεώσεις των επιχειρήσεων εντός των ορίων του κρατικού προϋπολογισμού, να εξαλειφθούν οι υπερβολικές διαδικασίες και κανονισμοί που κατευθύνουν τις επιχειρήσεις για τις αδήλωτες δραστηριότητες και την αδήλωτη εργασία. Η επίλυση των οικονομικών προβλημάτων των ΜΜΕ που παρέχουν σημαντικές ευκαιρίες απασχόλησης και ταυτόχρονα υψηλή μη δηλωμένη εργασία, μπορεί να αυξήσει την απασχόληση και εν τω μεταξύ να μειώσει την αδήλωτη εργασία.

Πρόληψη αδήλωτης εργασίας

Τα μέτρα καταπολέμησης της αδήλωτης εργασίας, όπως η αύξηση του συντονισμού και διασταύρωση μεταξύ των κεντρικών και τοπικών δημόσιων θεσμών, την αύξηση των κυρώσεων και την επιτάχυνση των ελέγχων, την αφαίρεση των φόρων και ασφαλιστρών αμνηστίας θα κατευθύνει τους εργοδότες και τους μη εγγεγραμμένους εργαζόμενους σε δηλωμένες θέσεις απασχόλησης. Επιπλέον, όσο οι επιζώντες συνταξιούχοι και οι αποδέκτες κοινωνικής πρόνοιας τείνουν περισσότερο να εργαστούν ως αδήλωτοι, ο έλεγχος και οι επιθεωρήσεις θα ενταθούν και επίσης νομικά και διοικητικά μέτρα πρόκειται να ληφθούν.

Αύξηση της εισόδου στο μη καταχωρημένο Σύστημα Απασχόλησης

Ένας από τους λόγους που η Τουρκία έχει υψηλή αδήλωτη απασχόληση είναι το ανεπαρκές επίπεδο εκπαίδευσης και η χαμηλή απασχολησιμότητα του εργατικού δυναμικού. Οι ενεργητικές πολιτικές για την αγορά

εργασίας και τα μέτρα που στοχεύουν να αυξήσουν το γενικό και επαγγελματικό μορφωτικό επίπεδο στο πλαίσιο της στρατηγικής θα επηρεάσουν θετικά την εγγραφή κάθε εργαζόμενου, ιδιαίτερα τους μη εγγεγραμμένους νέους και τις γυναίκες, για τους οποίους η αδήλωτη εργασία είναι υψηλή. Επιπλέον, προβλέπεται ότι τα κίνητρα που δίνονται στην πρώτη εργασία και τις υπηρεσίες συμβουλευτικής και προσανατολισμού στην εργασία και την επιλογή επαγγέλματος θα αυξήσουν την είσοδο στο σύστημα καταχώρησης της απασχόλησης. Ακόμη, η παροχή των δικαιωμάτων κοινωνικής ασφάλισης των ευέλικτων εργαζομένων που είναι δυνητικά μη εγγεγραμμένοι άνεργοι, όπως ορίζονται υπό τον τίτλο για τη διασφάλιση της ασφάλειας και ευελιξίας στην αγορά εργασίας, θα μειώσει τη μη δηλωμένη εργασία σε αυτόν τον τομέα.

Ευαισθητοποίηση για καταχώρηση της απασχόλησης

Η αλλαγή αρνητικής στάσης και συμπεριφορών στην δηλωμένη απασχόληση και η ευαισθητοποίηση των εργαζομένων σε αυτή θα έχει θετικό αντίκτυπο στην καταπολέμηση της μη δηλωμένης απασχόλησης σε μακροπρόθεσμη βάση. Η μείωση των καταγγελιών σχετικά με τις δημόσιες υπηρεσίες θα ενθαρρύνει επίσης τη δηλωμένη απασχόληση.

Πρόληψη της παράνομης εργασίας στο εξωτερικό

Ένα από τα πιο σημαντικά προβλήματα στην Τουρκία αδήλωτης εργασίας είναι η παράνομη ξένη εργασία. Αναγνωρίζεται ότι οι επιπτώσεις της στην αγορά εργασίας είναι πολύ υψηλές. Η Τουρκία έχει γίνει χώρα-στόχος για τους παράνομους αλλοδαπούς εργαζόμενους, ενώ ήταν προηγουμένως χώρα διέλευσης. Παράνομη εργασία των αλλοδαπών αυξάνει την ανεργία και την αδήλωτη εργασία. Οι παράνομοι αλλοδαποί χρησιμοποιούνται κυρίως σε πολύ μικρές επιχειρήσεις, επισφαλείς θέσεις εργασίας, καθώς

έχουν τα λιγότερα προσόντα, στην αδήλωτη αγορά εργασίας και στους τομείς όπου οι έλεγχοι σπανίως γίνονται.

Ενίσχυση της συμμετοχής κοινωνικών εταιρών σε ΕΕΚ

Οι εκπρόσωποι των κοινωνικών εταιρών, παρίστανται στις συνεδριάσεις των ομάδων εργασίας που σχηματίζονται στο πλαίσιο του έργου, όπως την ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών, των επαγγελματικών προτύπων, τη διαβίωση μάθηση και τη διασφάλιση της ποιότητας. Οι κοινωνικοί εταιροι διαδραματίζουν επίσης έναν ενεργό ρόλο στην ανάπτυξη ενός εθνικού πλαισίου προσόντων συμπεριλαμβανομένου ενός νόμου σχετικά με τη δημιουργία ενός επαγγελματικού οργανισμού πιστοποίησης. Ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων έχει εφαρμοστεί για την ενίσχυση της ικανότητας των οργανώσεων των κοινωνικών εταιρών. Χάρη στις εν λόγω δραστηριότητες που αναφέρθηκαν παραπάνω μπορεί κανείς εύκολα να πει ότι τώρα υπάρχει ένας πολύ καλά εδραιωμένος κοινωνικός διάλογος στη χώρα.

Ανάπτυξη βασισμένων στην ικανότητα και σπονδυλωτών προγραμμάτων σπουδών ΕΕΚ

Το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας έχει αναπτύξει σπονδυλωτά προγράμματα σπουδών επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης από το έτος 1993. Ειδικότερα, μέσω έργων SVET που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ, οι μελέτες ανάπτυξης με βάση τα σπονδυλωτά προγράμματα σπουδών της ΕΕΚ έχουν ενταθεί από το 2002. Στο πλαίσιο αυτό, τα προγράμματα των βαθμίδων 9-10-11-12 σε 17 οικογένειες θέσεων εργασίας και 64 υποκαταστήματα έχουν αναπτυχθεί στο πλαίσιο του έργου και έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό συμβούλιο της Παιδείας. Πρώτα υλοποιήθηκαν στα 105 πιλοτικά σχολεία του Έργου SVET. Αργότερα, χάρη στην περαιτέρω ανάπτυξη εργασιών, συνολικά 42 οικογένειες θέσεων

εργασίας και 192 υποκαταστήματα τα οποία είναι σύμφωνα με τα εκπαιδευτικά πεδία που αναφέρονται στην ISCED'97 και σύμφωνα με τα αποτελέσματα του τομέα έρευνας, έχουν γίνει δεκτές από το 2006 και έχουν εφαρμοστεί στον τομέα των επαγγελματιών και Τεχνικών Σχολών και Ιδρυμάτων σε όλη την Τουρκία, κατά την περίοδο 2006-2007 εκπαίδευσης και κατάρτισης. Αυτή τη στιγμή, με βάση την ανατροφοδότηση και τις μεταβαλλόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας, περίπου 7.000 φυλλάδια που καλύπτουν 58 οικογένειες θέσεων εργασίας και 224 κλάδους οι οποίοι εκπροσωπούν όλους τους τομείς στην Τουρκία χρησιμοποιούνται για τη διδασκαλία της ΕΕΚ. Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF), το οποίο αποτελείται από 8 επίπεδα αναφοράς έχει εγκριθεί από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας της Τουρκίας και με βάση την επάρκεια, σπονδυλωτά ΕΕΚ προγράμματα σπουδών έχουν αναπτυχθεί σύμφωνα με τα 8 επίπεδα αναφοράς του ΕΠΕΠ (EQF). Τα πρώτα 4 επίπεδα αναφοράς (1, 2, 3 και 4 επίπεδα) του (EQF) έχουν γίνει αντικείμενο χειρισμού από το MoNE και τα υπόλοιπα (5, 6, 7 και 8. επίπεδα) ήταν υπό την ευθύνη του Συμβουλίου Ανώτατης Εκπαίδευσης (CoHE).

Η περιφερειακή απασχόληση και οι Πίνακες Επαγγελματικής Εκπαίδευσης

Οι σύγχρονες πρακτικές δείχνουν ότι οι πιθανότητες επιτυχίας είναι υψηλότερες εάν οι λύσεις για την απασχόληση και την εκπαίδευση αναπτύσσονται σε τοπικό επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη τις περιφερειακές συνθήκες στο πλαίσιο των εθνικών πολιτικών. Τα Συμβούλια της περιφερειακής απασχόλησης και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης αποτελούν σημαντικούς μηχανισμούς που έχουν τη δυνατότητα να παράγουν «τοπικές λύσεις για τα τοπικά προβλήματα» με τη βοήθεια της μεθόδου του κοινωνικού διαλόγου. Οι πίνακες περιφερειακής απασχόλησης και

επαγγελματικής εκπαίδευσης έχουν δημιουργηθεί για να κινητοποιήσουν τις τοπικές εγκαταστάσεις και τους πόρους για την καταπολέμηση της ανεργίας, παρέχοντας συνεργασία και ισοτιμία μεταξύ των διαφόρων θεσμικών οργάνων και οργανισμών. Αποτελούνται από τους εκπροσώπους των άλλων δημόσιων αρχών, καθώς και από εργαζόμενους, εργοδότες και επαγγελματικές οργανώσεις, επιμελητήρια βιομηχανίας και άλλους εκπρόσωπους τοπικών οργανώσεων.

Τα αναμενόμενα καθήκοντα προτεραιότητας είναι τα εξής:

- να καθορίσουν και να παρακολουθούν τις ανάγκες της τοπικής αγοράς και τα προβλήματα που αφορούν τους σχετικούς ανθρώπους.
- να παρέχουν επαγγελματικά μαθήματα στους τομείς της ζήτησης εργατικού δυναμικού και
- να αποφευχθεί η απώλεια της απασχόλησης.

Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου είναι τελικές. Η επιτροπή προετοιμάζει τα σχέδια δράσης των αποφάσεων που λαμβάνονται, καθορίζει τους αρμόδιους φορείς, τις πρακτικές και τα αποτελέσματα. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει ανά τρίμηνο. Η Γραμματεία πραγματοποιείται από κοινού από το Επαρχιακό Γραφείο Απασχόλησης και την Περιφερειακή Εκπαιδευτική Διεύθυνση με τα πεδία της να παραμείνουν περιορισμένα. Συνέχεια στις αποφάσεις που λαμβάνονται και τις άλλες έρευνες για την αγορά εργασίας καθώς και διαφορετικές δραστηριότητες πραγματοποιούνται από την Εκτελεστική Επιτροπή.

Δεξιότητες 2010 Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης Εξειδικευμένου Έργου - (UMEM Beceri 2010)

Εξειδικευμένα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (UMEM) Δεξιότητες 10 Το έργο ξεκίνησε τον Ιούνιο του 2010 στο πλαίσιο του πεδίου

εφαρμογής του πρωτοκόλλου που υπογράφηκε μεταξύ της Ένωσης Επιμελητηρίων και Χρηματιστηρίων Εμπορευμάτων της Τουρκίας (TOBB), του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και (TOBB) του Πανεπιστημίου Οικονομικών και Τεχνολογίας (TOBB ETU).¹⁹ επαρχίες έχουν ξεκινήσει αρχικώς, ενώ στοχεύει προς τις 81 επαρχίες μέχρι σήμερα. Στο πλαίσιο αυτό, τα βασικά στοιχεία του έργου είναι τα εξής :

1. Να ενισχύσει τις εκπαιδευτικές υποδομές:

- απόκτηση Μηχανημάτων - Εξοπλισμού
- αναθεώρηση Βιογραφικού
- Εκπαίδευση των εκπαιδευτών

2. Η ανάλυση των αναγκών στην αγορά εργασίας

- εφαρμογή των αναλύσεων των ερευνών για τις ανάγκες της αγοράς εργασίας σε 19 επαρχίες πιλοτικά
- την εισαγωγή εργασίας ασκουμένων που υποστηρίζονται από τις επιχειρήσεις των 81 επαρχιών

3. Μελέτες χαρτογράφησης.

- Επιλογή των συμμετεχόντων
- τοποθέτηση οικότροφων (ασκούμενων)
- τοποθετήσεις σε θέσεις εργασίας των επιτυχημένων.

4. Εφαρμογή των πρόσφατα σχεδιασμένων μαθημάτων

UMEM σχέδιο υλοποίησης του έργου

- Στο πλαίσιο της «ανάλυσης των αναγκών της αγοράς εργασίας» και των αξιώσεων του εργασιακού δυναμικού και των εκπαιδευόμενων εργασίας στις 81 επαρχίες, καθορίζονται τα αιτήματα της επαγγελματιικής και τεχνικής κατάρτισης του εργατικού δυναμικού σε 81 επαρχίες και η συμπλήρωση της εκπαίδευσης των εκπαιδευτών σε 81 επαρχίες,

- Η παροχή θεωρητικής κατάρτισης στους ανέργους που είναι εγγεγραμμένοι στο Τουρκικό Πρακτορείο Απασχόλησης.
- Η παροχή πρακτικής εκπαίδευσης στους αιτούντες εργασία μέσω της σύνδεσής τους με τις επιχειρήσεις υπό τον συντονισμό της τοπικών «Μαθημάτων Διαχείρισης»
- Η πιστοποίηση των επιτυχόντων και η απασχόλησή τους σε επιχειρήσεις της πρακτικής άσκησης.

Επιτεύγματα μέχρι σήμερα.

- Σε όλες τις 81 πόλεις, 100 εκατομμύρια TL (περίπου. 57 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ) έχουν επενδυθεί στην υποδομή των 140 επαγγελματικών λυκείων.
- Ιδρύθηκαν τοπικά συμβούλια διοίκησης επιχειρήσεων.
- Οι εκπαιδευτές των σχολών αυτών έχουν εκπαιδευτεί για να εκπαιδεύσουν τους ανέργους.
- Σε 19 επαρχίες που αποτελούν το 80% του εργατικού δυναμικού, πραγματοποιούνται αναλύσεις των αναγκών της αγοράς εργασίας.
- 5.000 επιχειρήσεις συμμετείχαν στην έρευνα, και ανιχνεύονται οι απαιτήσεις τους όσον αφορά τους υπαλλήλους τους και τις κενές θέσεις.
- Σε 5.000 επιχειρήσεις, η ζήτηση για θέσεις ασκουμένων επίσης προσδιορίζεται.
- Τα αποτελέσματα των αναλύσεων δημοσιεύτηκαν στο κοινό μέσα από συνεδριάσεις σε 19 επαρχίες. Προβλήματα της αγοράς εργασίας συζητήθηκαν με τους βιομηχανικούς εργοδότες των 19 επαρχιών.
- Οι μελέτες του Κεντρικού Συστήματος Πληροφοριών έχουν ολοκληρωθεί. Τα εργασιακά αιτήματα συλλέγονται μέσω αυτού του συστήματος. (www.beceri.org.tr)
- Διαφημιστικές δράσεις (αφίσες, φυλλάδια, τηλεοπτικά προγράμματα, κλπ)

- Ένα 7/24 τηλεφωνικό κέντρο ιδρύθηκε με σκοπό να ανταποκριθεί στις ενημερωτικές έρευνες.

Αποτέλεσμα: Οι επιτυχόντες εκπαιδευόμενοι παίρνουν τα πτυχία τους.

Μηχανισμός παρακολούθησης μετά την αποφοίτηση

Η ηλεκτρονική ιστοσελίδα των αποφοίτων συγκεντρώνει τις επιχειρήσεις, νέο εργατικό δυναμικό και ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, προκειμένου να παρακολουθήσει σε πόσο σχετικό τομέα εργάζονται οι μαθητές μετά την αποφοίτησή τους. Από την άλλη πλευρά οι ανακοινώσεις των εργασιών και τα αιτήματα μοιράζονται από κοινού αυτή την ιστοσελίδα, έτσι και οι δυο πλευρές της αγοράς εργασίας γνωρίζουν τις προσδοκίες του άλλου αμοιβαία. Αυτή η διαδικτυακή πύλη διευθύνεται από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας της Τουρκίας - MoNE και κάθε ίδρυμα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, εκπαιδευτές και επιχειρήσεις που δίνουν ευκαιρίες στους νέους εκπαιδευτές του οργανισμού τους, έχουν τον κωδικό χρήστη και τον κωδικό πρόσβασης για να συνδεθούν σε αυτή τη δικτυακή πύλη. Αυτές τις τεχνικές λεπτομέρειες διαχειρίζεται επίσης το τουρκικό MoNE.

Εικ. 8: Ιστοσελίδα Αποφοίτων

emezun.meb.gov.tr

Toshiba Google EMCCDA | Europea...

1125 EĞİTİM BAKANLIĞI
MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

e-mezun
Okul Bitti. Ya sonra?

Ana Sayfa | Site Haritası | Tanıtım Film | Okulları/Alanlar | Site Kılavuzu | Forum Sayfası | SSS | Linkler | İletişim

Mezun Girişi
T.C. Kimlik No:
Şifre:
Giriş
Hatalı Giriş!
Üye Olmak İstiyorum
Şifremi Unuttum

Okul Girişi
Okul Kodu:
Mebbis Şifresi:
Giriş

İşveren Girişi
Kullanıcı Adı:
Şifre:
Giriş
Üye Olmak İstiyorum
Şifremi Unuttum

İ M.E.M. Girişi
Kullanıcı:
Mebbis Şifresi:
Giriş

Mesleki ve Teknik Öğretimin Kurumları Mezunlarını İzleme Portalı
Sevgili Mezunlarımız,
"Mesleki ve Teknik Öğretim Kurumları Mezunlarını İzleme" web portalı, mesleki ve teknik eğitimin kurumları mezunlarının işgücü piyasası ve vücut eğitimi ile ilgili durumunu izlemek, eğitimine bina kazandıran mesleki yeterlilikleri iş hayatı ile uygulamaya dönüştürmek, istemini güçü ve yaşam yollarını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Araçlar:
1. Web Portalımızın Yeni Tasarımını Beğendiniz mi?
 Evet
 Hayır
 Öy Yer

E-Mezun Raporları
Mesleki Lisans Değerlendirme Sorgulama
Sınavlı Eğitim Merkezi
Okulların OSS Başarıları (2007-2011)
Mesleklerin Tamyaları
İş Anamaya Başlıklar

Güncel İş Olanakları
EĞÜKUR İşçi Alımı İlanları

mesleğim var?

Zehra TÜNCA
(Tarih: 2010-03-03 10:00:00)
Değerli Sanayici Arkadaşlarım! Beşinci Endüstri Meslek Lisesi Teşvikiye Bölümü Mezunuyum. 11. Yılında Ümit Sanat Okulunda İhtiyaçlarını mesleki eğitim bence hayata geçirilmesini beğendim. Bu günlerimi almış olduğum teknik eğitime borçluyum.

Prof. Dr. HOSNO GAN
(Gazetesi: 2010-03-03 10:00:00)
Mimarlık Fakültesi Eski Dekanı Tarihçe ve Meslek Federasyonu Eski Başkanı Arkadaşlar! İyi Meslek Lisesi Yapı Bölümü 1963 Yılı Mezunuyum. Meslek Lisansında eğitim alıp, iş hayatında ve işyeri eğitim borsası hemde pratik öğrendim. Sporla ve Akademik hayatıma başarıyla Meslek Lisansına başladım. Arkadaşlar! İyi Meslek Lisesi

İşveren Girişi
Kullanıcı Adı:
Şifre:
Giriş
Üye Olmak İstiyorum
Şifremi Unuttum

İ M.E.M. Girişi
Kullanıcı:
Mebbis Şifresi:
Giriş

Mezun Girişi
T.C. Kimlik No:
Şifre:
Giriş
Hatalı Giriş!
Üye Olmak İstiyorum
Şifremi Unuttum

Okul Girişi
Okul Kodu:
Mebbis Şifresi:
Giriş

Γενική προσέγγιση στις ανάγκες της αγοράς

Τα διαρθρωτικά προβλήματα, όπως η ανεπάρκεια της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην επίλυση των αναγκών της αγοράς εργασίας, η έλλειψη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού, σοβαρά προβλήματα συμμόρφωσης για

ορισμένες ομάδες στην πρόσβαση στην απασχόληση, υψηλή μη δηλωμένη εργασία, η ακαμψία της αγοράς εργασίας, την ανεπάρκεια του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας στην ενθάρρυνση δηλωμένης απασχόλησης αναδεικνύονται ως τα κύρια εμπόδια για την αποτελεσματικότητα της αγοράς εργασίας, αυξάνοντας έτσι την ικανότητα δημιουργίας θέσεων απασχόλησης της ανάπτυξης. Οι βελτιώσεις στην αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων, θα συμβάλουν στην αύξηση της ικανότητας δημιουργίας θέσεων απασχόλησης της ανάπτυξης.

Το διαρθρωτικό πρόβλημα της τουρκικής αγοράς εργασίας που είναι η μη δηλωμένη απασχόληση μειώθηκε από 50 τοις εκατό έως 39 τοις εκατό κατά τη διάρκεια της περιόδου του 2004-2012. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, το μερίδιο της αδήλωτης εργασίας στον γεωργικό τομέα μειώθηκε από 90 τοις εκατό σε 83,6 τοις εκατό και το μερίδιο της αδήλωτης εργασίας στο μη γεωργικό τομέα μειώθηκε επίσης από 34 τοις εκατό σε 24,5 τοις εκατό. Στο πλαίσιο της στρατηγικής για την Καταπολέμηση της παραοικονομίας, τα μέτρα, όπως η βελτίωση του συντονισμού και της συνεργασίας μεταξύ των δημόσιων ιδρυμάτων, η αυξημένη έλεγχος επιθεώρηση και οι έλεγχοι διασταύρωσης, τα κίνητρα για τη φορολογία και τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, θεσμοθέτηση η οποία σχετίζεται ως επί το πλείστον με την οικονομική ανάπτυξη είναι οι κύριοι λόγοι για την μείωση της παραοικονομίας. Ωστόσο, το αδήλωτο ποσοστό απασχόλησης στην Τουρκία εξακολουθεί να είναι υψηλότερο από ό, τι στις περισσότερες προηγμένες χώρες. Είναι διαδεδομένη στη γεωργία, τις κατασκευές, το λιανικό εμπόριο, το εμπόριο, τα ξενοδοχεία και τα εστιατόρια και τους τομείς των μεταφορών. Επιπλέον, η μη καταχωρημένη απασχόληση είναι επίσης υψηλή μεταξύ των νέων, των ηλικιωμένων και των ατόμων με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο. Ένα άλλο γεγονός δείχνει ότι όσο μεγαλύτερη είναι η κλίμακα της εταιρείας, τόσο λιγότερο πιθανή είναι η αδήλωτη εργασία. Η παράνομη εργασία των

αλλοδαπών γίνεται επίσης ένα σημαντικό πρόβλημα στο χώρο της αδήλωτης απασχόλησης. Η Τουρκία έχει γίνει πρόσφατα χώρα στόχος ενώ ήταν προηγουμένως χώρα διέλευσης για τους παράνομους αλλοδαπούς εργαζόμενους.

Η σύνδεση παροχής ΕΕΚ με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας

Η ανάλυση της αγοράς εργασίας, τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά, θεωρείται ότι είναι ύψιστης σημασίας για τη μεταρρύθμιση του συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Τουρκία. Η αγορά Εργασίας και η ανάλυση αναγκών δεξιότητων διεξήχθη μεταξύ περίπου 5800 εργοδοτών (επιχειρήσεις με περισσότερους από 10 εργαζόμενους που είναι δηλωμένοι) σε 31 επαρχίες πιλοτικά, που υλοποιείται σε μια κοινή προσπάθεια των ISKUR και MoNE. Διεξήχθη στατιστική ανάλυση των εξελίξεων στην αγορά εργασίας της Τουρκίας, καθώς και στον εκπαιδευτικό τομέα. Ο στόχος ήταν να παρέχουν στα ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και τους φορείς χάραξης πολιτικής έγγραφο αναφοράς που περιέχει καλά αναλυμένα δεδομένα σχετικά με τις μακροπρόθεσμες εξελίξεις στην αγορά εργασίας και σε σχέση με τις εξελίξεις στις εκπαιδευτικές διεξόδους. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στον εντοπισμό των κενών στην πληροφόρηση για την αγορά εργασίας στην Τουρκία. Διεξήχθη μια σύγκριση μεταξύ των εξελίξεων στην αγορά εργασίας και του εκπαιδευτικού τομέα στην Τουρκία και τις εξελίξεις της ΕΕ ενόψει των στόχων της Λισαβόνας. Ένα εγχειρίδιο της τοπικής αγοράς εργασίας ολοκληρώθηκε τον Μαρτίου 2007 σχετικά με τα συστήματα Πληροφόρησης της Αγοράς Εργασίας, εισάγοντας τους στόχους και τη μεθοδολογία της τοπικής ανάλυσης της αγοράς εργασίας για την περιοδική παρακολούθηση της αγοράς εργασίας. Επί του παρόντος η ISKUR (Κρατική Υπηρεσία Απασχόλησης) έχει διεξάγει παρόμοιες μελέτες στον τομέα της ανάλυσης της αγοράς εργασίας, προκειμένου να κρατήσει το έργο ενημερωμένο. Οι εξελίξεις όσον αφορά

την αγορά εργασίας κατά την περίοδο της 2004-2012 δίνονται στον Πίνακα 7.

Πίνακας 7: Δείκτες της Αγοράς Εργασίας

Δείκτες	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Πληθυσμός (Χιλιάδες)	66.379	67.227	68.066	68.901	69.724	70.542	71,343	72.376	73.604
Πληθυσμός πάνω από 15 (Χιλιάδες)	-7.544	-8.359	9.74	49.994	50.772	51.635	52.541	53.593	54.724
Νεανικός Πληθυσμός (15-24 age) (Χιλιάδες)	11.840	11.757	11.670	11.583	11.490	11.513	11.548	11.334	11.574
Εργ. Δυναμικό (Χιλιάδες)	22.016	22.455	22.751	23.114	23.805	24.748	25.641	26.725	27.339
- Άνδρες	16.348	16.704	16.836	17.098	17.476	17.898	18.257	18.867	19.147
- Γυναίκες	5.669	5.750	5.916	6.016	6.329	6.851	7.383	7.859	8.192
- Youth	4.474	4.436	4.365	4.364	4.381	4.454	4.426	4.529	4.422
- Agriculture	5.793	5.215	4.978	4.955	5.080	5.350	5.785	6.225	6.178
- Non-agriculture	16.223	17.240	17.773	18.159	18.725	19.398	19.855	20.500	21.161
Ποσοστό Συμμετοχής Εργ. Δυναμικού (%)	46,3	46,4	46,3	46,2	46,9	47,9	48,8	49,9	50,0
- Άνδρες	70,3	70,6	69,9	69,8	70,1	70,5	70,8	71,7	71,0
- Γυναίκες	23,3	23,3	23,6	23,6	24,5	26,0	27,6	28,8	29,5
- Νέοι	37,8	37,7	37,4	37,7	38,1	38,7	38	39,3	38,2
Εργασία (Χιλιάδες)	19.632	20.067	20.423	20.738	21.194	21.277	22.594	24.110	24.821
- Άνδρες	14.585	14.959	15.165	15.382	15.598	15.406	16.170	17.137	17.512
- Γυναίκες	5.047	5.108	5.258	5.356	5.595	5.871	6.425	6.973	7.309
- Νέοι	3.554	3.554	3.533	3.493	3.484	3.328	3.465	3.697	3.64:
Κατανομή απασχόλησης ανά τομέα (Χιλιάδες)									
- Γεωπονία	5.713	5.154	4.907	4.867	5.016	5.254	5.683	6.143	6.097
- Μη Γεωπονία	13.919	14.913	15.516	15.871	16.178	16.023	16.911	17.967	18.726
- Βιομηχανία	3.919	4.178	4.269	4.314	4.441	4.130	4.496	4.704	4.751
- Κατασκευές	966	1.107	1.196	1.231	1.241	1.249	1.431	1.676	1.709
- Υπηρεσίες	9.033	9.628	10.051	10.327	10.495	10.644	10.986	11.589	12.266
Ποσοστό απασχόλησης(%)	41,3	41,5	41,5	41,5	41,7	41,2	43	45	45,4
- Άνδρες	62,7	63,2	62,9	62,7	62,6	60,7	62,7	65,1	65,0

- Γυναίκες	20,8	20,7	21,0	21,0	21,6	22,3	24	25,6	26,3
- Νέοι	30,0	30,2	30,3	30,2	30,3	28,9	30	32,1	31,5
Ανεργία (Χιλιάδες)	2.385	2.388	2.328	2.376	2.611	3.471	3.046	2.615	2.518
- Άνδρες	1.762	1.740	1.671	1.716	1.877	2.491	2.083	1.730	1.635
- Γυναίκες	622	642	658	660	734	979	959	885	883
- Νέοι	919	881	832	871	897	1.126	961	832	775
- Γεωπονία	81	61	71	88	64	96	102	82	81
- Μη- Γεωπονία	2.304	2.327	2.257	3.238	2.547	3.375	2.944	2.533	2.437
Ποσοστό Ανεργίας (%)	10,8	10,6	10,2	10,3	11,0	14,0	11,9	9,8	9,2
- Άνδρες	10,3	10,5	9,9	10,0	10,7	13,9	11,4	9,2	8,5
- Γυναίκες	11,0	11,2	11,1	11,0	11,6	14,3	13	11,3	10,8
- Νέοι	20,6	19,9	19,1	20,0	20,5	25,3	21,7	18,4	17,5
- Γεωπονία	1,4	1,2	1,4	1,8	1,3	1,8	1,8	1,3	1,3
- Μη- Γεωπονία	14,2	13,5	12,7	12,6	13,6	17,4	14,8	12,4	11,5
Ποσοστό ανεργίας ανά εκπαιδευτικό επίπεδο (%)									
- Αναλφάβητοι	4,3	4,9	4,8	5,2	6,3	8,0	6,0	4,6	3,9
- Λιγότερο από Λύκειο	9,7	10,1	9,8	9,8	10,7	13,9	11,6	9,3	8,7
- Λύκειο μαζί με ΕΕΚ	15,2	13,8	13,0	13,0	12,9	16,9	14,6	11,8	10,9
- Ανώτερη εκπαίδευση	12,2	10,0	9,6	9,7	10,3	12,1	11,0	10,4	10,1
Μη καταχωρημένο ποσοστό απασχόλησης (%)	50,1	48,2	47,0	45,4	43,5	43,8	43,3	42	39,0
- Γεωπονία	89,9	88,2	87,8	88,1	37,8	85,7	85	83,8	83,6
- Μη Γεωπονία	33,8	34,3	34,1	32,3	29,8	30,1	29	27,8	24,5
- Μη καταχωρημένη απασχόληση σε μισθωτούς	32,1	32,0	31,5	29,4	26,4	26,2	25,7	25,1	22,0
Πηγή: TURKSTAT									

Πίνακας 8: Ποσοστό συμμετεχόντων στα μαθήματα επαγγελματικής κατάρτισης σε όλα τα πρόσωπα που απασχολούνται ανά ομάδα μεγέθους επιχείρησης και φύλο, 2007-2010

Ομάδα μεγέθους επιχείρησης		Συμμετέχοντες σε μαθήματα επαγγελματικής κατάρτισης					
		Σύνολο		Άνδρες		Γυναίκες	
		2007	2010	2007	2010	2007	2010
Σύνολο		13,0	15,6	13,0	15,4	13,1	16,2
10-49		8,4	5,2	8,8	5,4	6,4	4,5
50-249		8,3	11,8	8,4	12,0	7,9	11,0
250+		18,0	26,8	17,9	26,9	18,7	26,5

Πίνακας 9: Κατανομή των πιο σχετικών δεξιοτήτων που απευθύνονται σε μαθήματα επαγγελματικής κατάρτισης ανά ομάδα μεγέθους επιχείρησης, 2010

Ομάδα μεγέθους επιχείρησης	Γενικές IT	Επαγγελματικές IT	Διοίκηση	Ομαδική Εργασία
Σύνολο	8,5	5,7	5,4	8,0
10-19	13,5	6,3	1,3	5,3
20-49	6,1	5,2	9,5	6,3
50-249	4,9	5,9	4,9	14,9
250-499	3,4	3,7	5,2	13,0
500-999	4,3	5,8	8,4	11,2
1000+	4,9	2,6	8,2	13,2

Ομάδα μεγέθους επιχείρησης	Διαχείριση πελατών	Επίλυση προβλήματος	Διοίκηση γραφείου	Ξένες γλώσσες
Σύνολο	23,2	3,8	0,9	1,4
10-19	27,5	3,4	0,2	0,4
20-49	18,2	3,0	1,1	2,1
50-249	24,8	6,1	2,2	1,9
250-499	22,0	4,0	0,9	1,5
500-999	21,8	4,5	0,6	2,3
1000+	23,6	2,3	0,4	0,8

Πίνακας 9: Κατανομή των πιο σχετικών δεξιοτήτων που απευθύνονται σε μαθήματα επαγγελματικής κατάρτισης ανά ομάδα μεγέθους επιχείρησης, 2010 (συνέχεια)

Ομάδα μεγέθους επιχείρησης	Τεχνικές πρακτικές ή συγκεκριμένης εργασίας	Προφορική ή γραπτή επικοινωνία	Αριθμητική και / ή ανάγνωση	Άλλες
Σύνολο	38,5	1,3	0,2	3,1
10-19	38,3	0,5	–	3,2
20-49	42,7	2,2	0,4	3,3
50-249	30,7	1,1	0,3	2,3
250-499	38,7	1,4	–	6,2
500-999	37,8	1,5	–	1,7
1000+	42,6	1,5	–	–

Αναφορές

1- **Mapping of VET educational policies and practices for social inclusion and social cohesion Country Study: Turkey - 2014**

2- **“National Education Statistics, Formal Education 2014/‘15”**, Republic of Turkey, Ministry of National Education, Ankara - 2015

3- **“National Education Statistics”**, TurkStat (Turkish Statistical Institute), Ankara - 2015

4- **“Continuing Vocational Training in Enterprises”**, TurkStat, Ankara -2010

5- Reforming Turkish Vocational Education And Training - An Overview On Turkish VET – Republic of Turkey, Ministry of National Education, Ankara, 2010

6-National Employment Strategy (2014-2023) – Republic of Turkey, Ministry of Labour and Social Security, Ankara – 2014

7- An Overview of Turkish VET System – “Summary of a Long Story”, Republic of Turkey, Ministry of National Education, Ankara, 2012

8- South Eastern Europe, Israel And Turkey Trends, Perspectives And Challenges In Strengthening Vocational Education For Social Inclusion And Social Cohesion - London School of Economics and Political Science (LSE), United Kingdom - 2013

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ

Βασική δομή του Ιταλικού Εθνικού Εκπαιδευτικού Συστήματος

Το εκπαιδευτικό σύστημα στην Ιταλία εποπτεύεται από το Υπουργείο Παιδείας, Πανεπιστημίων και Έρευνας. Ο πρώτος νόμος που αφορά το Σύστημα Εκπαίδευσης στην Ιταλία ήταν ο Νόμος Κασάτι (Πράξη Κασάτι), που δημοσιεύθηκε το 1859. Οι Περιφερειακές κυβερνητικές αρχές έχουν την αποκλειστική αρμοδιότητα για την εφαρμογή της πολιτικής για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK), ενώ σε τοπικό επίπεδο, έχει υλοποιηθεί η αρχή της σχολικής αυτονομίας. Τα σχολεία μπορούν να λειτουργήσουν με αυτονομία στη διδακτική τους, καθώς και στην οργάνωση και τις δραστηριότητές τους. Οι αρμοδιότητες της κεντρικής κυβέρνησης επικεντρώθηκαν στη γενική διαχείριση και στις ελάχιστες προδιαγραφές που πρέπει να εξασφαλίζονται για όλη τη χώρα. Ένα βασικό ρόλο διαδραματίζουν οι περιφερειακές κυβερνήσεις, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές που θέλουν οι περιφέρειες να μοιράζονται τις ικανότητές τους με την κεντρική κυβέρνηση σε θέματα εκπαίδευσης.

¹The Ministry of Education, University and Research (MIUR): <http://www.miur.it/>

Όπως περιγράφεται στο [1], η δομή του εκπαιδευτικού συστήματος στην Ιταλία, είναι η εξής:

- προσχολική εκπαίδευση για παιδιά ηλικίας μεταξύ 3 και 6 ετών
- πρώτος κύκλος εκπαίδευσης διάρκειας οκτώ χρόνων, που απαρτίζεται

από:

ο την πρωτοβάθμια εκπαίδευση (διάρκειας 5 έτη), για παιδιά ηλικίας μεταξύ 6 και 11 ετών

ο την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (διάρκειας 3 ετών) για παιδιά ηλικίας μεταξύ 11 και 14 ετών

• τον δεύτερο κύκλο της εκπαίδευσης που προσφέρει δύο διαφορετικές οδούς:

ο Την κατάσταση ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (διάρκειας 5 ετών) για τους μαθητές 14-19 ετών. Αυτή προσφέρεται από λύκεια (licei), τεχνικά ινστιτούτα και επαγγελματικά ιδρύματα

ο Την τριών και τεσσάρων ετών μαθημάτων επαγγελματική κατάρτιση (IFP) η οποία απευθύνεται σε φοιτητές που έχουν ολοκληρώσει τον πρώτο κύκλο της εκπαίδευσης. Όπως αναφέρθηκε αυτόν τον κύκλο σπουδών διαχειρίζεται η περιφερειακή κυβέρνηση.

• Την μεταδευτεροβάθμια μη τριτοβάθμια εκπαίδευση που προσφέρεται μέσω:

ο της επαγγελματικής εκπαίδευσης που διοργανώνεται από τις Περιφέρειες μετά τη απόκτηση προσόντων και λήψη διπλώματος.

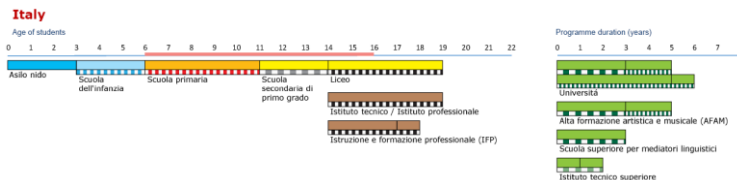
ο τα μαθήματα ανώτερης τεχνικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (IFTS - Istruzione e FormazioneTecnicaSuperiore).

• την τριτοβάθμια εκπαίδευση που προσφέρεται από πανεπιστήμια και ινστιτούτα υψηλής κατάρτισης στην τέχνη και τη μουσική (AFAM - Alta formazioneartistica e Musicale). Η τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι οργανωμένη σε πρώτο, δεύτερο και τρίτο επίπεδο σύμφωνα με τη δομή της Μπολόνια.

Το ακόλουθο σχήμα παρέχει μια δομική επισκόπηση του εκπαιδευτικού συστήματος στην Ιταλία.

Σχήμα 1: Μια επισκόπηση σχετικά με το ιταλικό εκπαιδευτικό σύστημα

Η κόκκινη γραμμή στο Σχήμα 1 δείχνει ότι η υποχρεωτική εκπαίδευση στην Ιταλία είναι από 6 έως 16 χρόνια, και καλύπτει τον πρώτο κύκλο και τα δύο πρώτα χρόνια του δεύτερου κύκλου της εκπαίδευσης [2]. Ο πρώτος κύκλος της εκπαίδευσης τελειώνει με μια τελική κρατική εξέταση. Μετά την ολοκλήρωση του πρώτου κύκλου εκπαίδευσης, τα δύο τελευταία χρόνια της υποχρεωτικής εκπαίδευσης (14-16 ετών) μπορούν να ολοκληρωθούν είτε σε ανώτερα δευτεροβάθμια σχολεία (λύκεια, τεχνικά ινστιτούτα και επαγγελματικά ιδρύματα), είτε μέσω προγραμμάτων τριετούς επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, που υπάρχουν στην αρμοδιότητα των Περιφερειών (νόμος 133/2008). Επιπλέον, το τελευταίο έτος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης μπορεί να επιτευχθεί από δεκαπεντάχρονους μαθητές που παρακολουθούν τη μαθητεία, εφόσον προβλέπεται από ειδική συμφωνία που υπογράφεται από τις Περιφέρειες, το Υπουργείο εργασίας, το Υπουργείο εκπαίδευσης και των συνδικάτων του εμπορίου (νόμος 183/2010).

Μόλις η υποχρεωτική εκπαίδευση έχει ολοκληρωθεί, οι μαθητές οι οποίοι δεν συνεχίζουν τις σπουδές τους, λαμβάνουν ένα πιστοποιητικό που βεβαιώνει την υποχρεωτική εκπαίδευση και την εκπλήρωση των ικανοτήτων που αποκτήθηκαν, αυτές οι τελευταίες αποτελούν πιστοποίηση των επαγγελματιών τους προσόντων.

Η πρόσβαση τόσο στο πανεπιστήμιο όσο και στην AFAM τριτοβάθμια εκπαίδευση προορίζεται για τους φοιτητές που πέρασαν τις κρατικές εξετάσεις στο τέλος της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η τριετής επαγγελματική κατάρτιση, καθώς και το τετραετές επαγγελματικό δίπλωμα, που και τα δύο αποκτώνται μετά την ολοκλήρωση των περιφερειακών προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης, επιτρέπουν την πρόσβαση στο περιφερειακό δεύτερο επίπεδο της επαγγελματικής εκπαίδευσης, το οποίο μπορεί να είναι και η πρόσβαση σε μια ανώτερη πιστοποιημένη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Αυτό η τελευταία πιστοποίηση παρέχει, επίσης, δυνατότητα εισαγωγής στην Τριτοβάθμια τεχνική εκπαίδευση και σε προγράμματα κατάρτισης (IFTS - *Istruzione e formazione tecnica superiore*).

Η Ιταλία έχει τόσο δημόσια όσο και ιδιωτικά εκπαιδευτικά συστήματα αλλά τα σχολεία είναι κυρίως κρατικά σχολεία. Τα μη κρατικά σχολεία μπορούν είτε να έχουν μια κατάσταση ίση με δημόσια σχολεία (τα λεγόμενα: *paritarie*) ή να είναι απλώς ιδιωτικά σχολεία. Τα σχολεία *Paritarie* τα διαχειρίζονται είτε ιδιωτικοί φορείς είτε δημόσιοι (π.χ. όπως τοπικές αρχές, δήμοι και επαρχίες) και αποκτούν το ίδιο καθεστώς μετά από κάποιες ειδικές προϋποθέσεις (νόμος αριθ. 62/2000). Τα σχολεία *Paritarie* είναι δημόσιοι οργανισμοί και παρέχουν όλες τις επίσημες πιστοποιήσεις που προβλέπονται από το ιταλικό εκπαιδευτικό σύστημα. Απλώς τα ιδιωτικά σχολεία δεν αποτελούν μέρος του ιταλικού εκπαιδευτικού συστήματος και δεν μπορεί να παρέχουν επίσημες πιστοποιήσεις.

Περιγραφή του Συστήματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης στην Ιταλία

Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη ενότητα το ιταλικό σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης χωρίζεται σε προ-πρωτοβάθμια εκπαίδευση, πρώτος κύκλος της εκπαίδευσης, δευτεροβάθμια εκπαίδευση, μετα-δευτεροβάθμια εκπαίδευση και τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Βάσει της μεταρρύθμισης του νόμου 53/2003, το "δικαίωμα - καθήκον" στην εκπαίδευση έχει αυξηθεί μέχρι 12 χρόνια ή μέχρι ο μαθητής να έχει αποκτήσει τίτλο σπουδών στο πλαίσιο του συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (δηλαδή μέχρι 18 ετών).

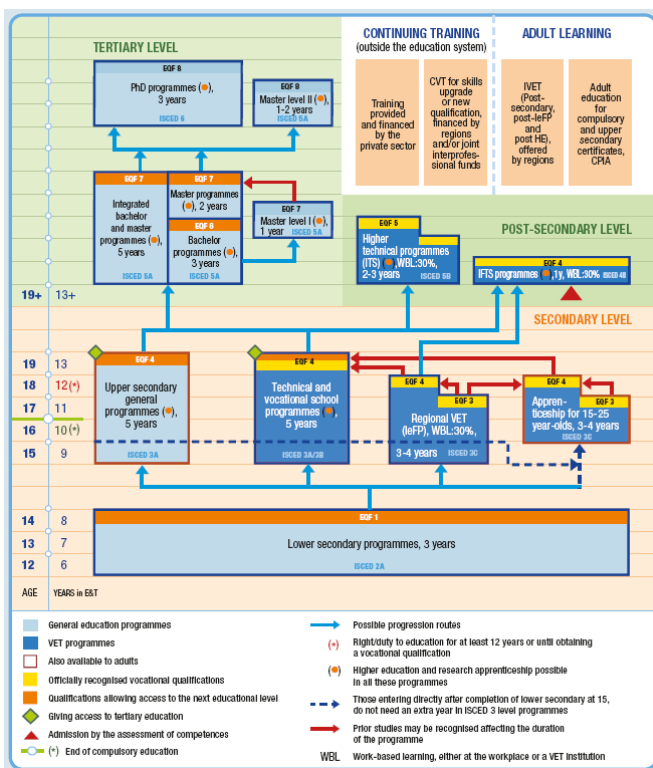
Ο σκοπός είναι οι νέοι άνθρωποι να μην εγκαταλείψουν την εκπαίδευση και κατάρτιση χωρίς προσόντα.

Ο στόχος είναι ότι δεν πρέπει να αφήσουν την εκπαίδευση και την κατάρτιση, χωρίς προσόντα.

Στο τέλος της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (σε ηλικία 14 ετών), οι μαθητές πρέπει να περάσουν τις κρατικές εξετάσεις για την απόκτηση πιστοποιητικού (που αντιστοιχεί στο επίπεδο του ΕΠΕΠ 1), η οποία είναι αναγκαία για την εισαγωγή στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Σε αυτό το επίπεδο, οι μαθητές μπορούν να επιλέξουν μεταξύ της γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Το Σχήμα 2 (που εξάγεται από το [3]) δείχνει πώς τα προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης ενσωματώνονται στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα. Το σχήμα αυτό βοηθά να επισημάνει τις σχέσεις μεταξύ συστήματος της επαγγελματικής και γενικής εκπαίδευσης.

Σχήμα 2: Προγράμματα ΕΕΚ και γενικής εκπαίδευσης (πηγή: CEDEFOP)

Μετά τον πρώτο κύκλο της εκπαίδευσης, ο δεύτερος κύκλος εκπαίδευσης περιλαμβάνει μονοπάτια διαφορετικής διάρκειας, χωρισμένοι σε δύο κύριους κλάδους: Ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, υπό την αρμοδιότητα του Υπουργείου Παιδείας, διάρκειας 5 χρόνων, και στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση υπό την αρμοδιότητα των Περιφερειών, διάρκειας 3 ή 4 χρόνων, συγκεκριμένα με λεπτομέρειες:

- a) πενταετή προγράμματα, τα οποία περιλαμβάνουν τα δύο τελευταία χρόνια της υποχρεωτικής εκπαίδευσης και τρία έτη

(σύμφωνα με το δικαίωμα / υποχρέωση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης) σε:

- (i) λύκεια (*licei*);
- (ii) τεχνικές σχολές;
- (iii) επαγγελματικές σχολές.

Τα Λύκεια (*licei*) προσφέρουν εκπαίδευση όπως καλλιτεχνική, κλασική, γλωσσική, επιστημονική, ανθρωπιστικές επιστήμες, μουσική και χορό. Εντός των καλλιτεχνικών τομέων, οι μαθητές μπορούν να ειδικεύονται σε εικαστικές τέχνες, την αρχιτεκτονική και το περιβάλλον, το σχεδιασμό, σε οπτικοακουστικά μέσα και πολυμέσα, σε γραφικά ή στη σκηνογραφία στη δεύτερη περίοδο. Τα Τεχνικά και Επαγγελματικά Ινστιτούτα προσφέρουν επίσης ένα ευρύ φάσμα των ειδικοτήτων και επιλογές στους οικονομικούς και τεχνολογικούς τομείς (τεχνικές σχολές), στις Υπηρεσίες και τους τομείς Βιομηχανίας και Βιοτεχνίας (επαγγελματικές σχολές). Όλα τα μονοπάτια Ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης οδηγούν σε πτυχίο (πτυχίο Ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης), EQF επίπεδο 4, μετά την επιτυχή διεξαγωγή κρατικής εξέτασης. Ένα δίπλωμα Ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι η ελάχιστη απαίτηση για να εισάγεται κανείς στα προγράμματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

- b) προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης που διοργανώνονται από τις περιφέρειες (*IeFP – Istruzione e Formazione Professionale*).
- c) πρόγραμμα τύπου μαθητείας (μετά την ηλικία των 15 ετών).

Στη μετα-δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το ιταλικό σύστημα διαθέτει ανώτερη τεχνική εκπαίδευση (IFTS, ITS) και σύντομα προγράμματα ή μαθήματα (μετα-IEFP και άλλα). Μαθήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης

και κατάρτισης υπάρχουν επίσης σε επίπεδο μετα-τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Η τριτοβάθμια εκπαίδευση (επίπεδα ISCED 665, 667, 766, 767, 768, 864) διαιρείται σε προγράμματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στο πανεπιστήμιο και σε προγράμματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε μη πανεπιστημιακά ιδρύματα:

- a) τα πανεπιστήμια: μπορεί να είναι δημόσια ή ιδιωτικά και ακολουθούν τρεις κύκλους της δομής της Μπολόνια: bachelor (*laurea*); master (*laurea specialistica/magistrale*); και εξειδίκευση ή διδακτορικό προγράμματα (μάστερ *universitario di secondo livello*, *dottore di ricerca*);
- b) Ανώτερα καλλιτεχνικά και μουσικά προγράμματα (AFAM - *alta formazione artistica e musicale*) τα οποία είναι μη πανεπιστημιακά προγράμματα και βασίζονται στον τρίτο-κύκλο.

Περιγραφή της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης στην Ιταλία

Όπως αναφέρεται στο [10] τρία επίπεδα αρμοδιοτήτων μπορεί να αναγνωρισθούν για την ΕΕΚ στην Ιταλία:

- Το εθνικό επίπεδο, όπως το θεσμικό πλαίσιο ορίζει
- Το περιφερειακό επίπεδο, το οποίο υλοποιεί με άμεση παρέμβαση τη διαδικασία καθορισμού, σχεδιασμού και παροχής των στρατηγικών της ΕΕΚ
- Το επίπεδο επιχείρησης, που καθορίζει τις δραστηριότητες και την εκπόνηση των σχεδίων κατάρτισης .

Το σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, το οποίο εμπίπτει στην αρμοδιότητα των Περιφερειών, αποτελεί μέρος του εθνικού

συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης, και είναι οργανωμένο σε δύο βασικές κατευθύνσεις: μαθήματα τριών ετών, που οδηγούν στην απονομή Πιστοποιητικού Επαγγελματία χειριστή (*Attestato di qualifica di operatore professionale*) το επίπεδο EQF 3, και μαθήματα τεσσάρων χρόνων, οδηγώντας σε επαγγελματικό δίπλωμα τεχνικού (*δίπλωμα professionale di tecnico*), EQF επίπεδο 4.

Στο τέλος της τριετούς εκπαίδευσης και κατάρτισης, αφού ο σπουδαστής περάσει την τελική εξέταση, σύμφωνα με τις περιφερειακές νομοθεσίες, εκδίδεται η Πιστοποίηση του Επαγγελματία Χειριστή. Η παραπάνω αξιολόγηση περιλαμβάνει αναφορά στη σχετική εθνική επαγγελματική υπηρεσία και το περιφερειακό προφίλ, εκτός από τα προσόντα που αποκτήθηκαν.

Το Πιστοποιητικό Επαγγελματία τεχνικού εκδίδεται στο τέλος μιας πορείας εκπαίδευσης και κατάρτισης τεσσάρων ετών. Περιλαμβάνει αναφορά στη σχετική εθνική επαγγελματική υπηρεσία και το περιφερειακό προφίλ, εκτός από τα προσόντα που αποκτήθηκαν. Τα προσόντα αυτά μπορούν επίσης να αποκτηθούν μετά από μια περίοδο μαθητείας με σκοπό την απόκτηση επαγγελματιών προσόντων ή πιστοποίησης.

Η ΕΕΚ αρχίζει συνήθως με ένα πρόγραμμα βασικών σπουδών δύο ετών, που ακολουθείται από μια πολύχρονη (τρίτο έτος) επαγγελματική εξειδίκευση σε ένα συγκεκριμένο τομέα. Τα δύο πρώτα χρόνια των σπουδών παρέχουν καθοδήγηση και ευαισθητοποίηση για τους μαθητές για την επαγγελματική εξειδίκευση, ώστε να είναι σίγουροι για το τι δρόμο να ακολουθήσουν επαγγελματικά κατά τη διάρκεια του τρίτου έτους. Η μελέτη μπορεί να ολοκληρωθεί στο τέλος του τρίτου έτους, με την απόκτηση ενός επαγγελματικού διπλώματος ή εμπειρίας, επιτρέποντας στο μαθητή να εμβαθύνει στις γνώσεις και στην εμπειρία του σε ένα διετές πρόγραμμα σπουδών, το "μετα-προσόν" (*post-qualifica*), που θα επιτευχθεί επιτυχώς μέσα από την ολοκλήρωση των κρατικών Εξετάσεων (*Esame di*

Stato). Η κατεύθυνση που πρέπει να ακολουθήσει ο σπουδαστής εξαρτάται από την τυπολογία της εκπαίδευσης που ακολούθησε.

Δύο τύποι ιδρυμάτων παρέχουν ΕΕΚ στην Ιταλία:

- Τα Κέντρα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Centri di formazione professionale), που παρέχουν ένα πρόγραμμα σπουδών διάρκειας δύο ή τριών χρόνων με θέματα που σχετίζονται κυρίως με τον τομέα της ειδικότητας που επιλέγει ο υποψήφιος
- Τα Επαγγελματικά ιδρύματα του κράτους (Istituti professionali statali), με ένα πιο σύνθετο πρόγραμμα σπουδών. Τα ιδρύματα αυτά παρέχουν ένα πιο λεπτομερές πρόγραμμα σπουδών που μπορεί να διαρκέσει έως και πέντε χρόνια, αλλά παρέχοντας επίσης ενδιάμεσες ειδικότητες σε διάφορους τομείς σπουδών.

Τα προσόντα που παρέχονται βάσει του περιφερειακού συστήματος αναγνωρίζονται σε εθνικό επίπεδο. Ένα Εθνικό Μητρώο των τίτλων σπουδών που απονέμονται στο σύστημα ΕΕΚ δημιουργήθηκε το 2011. Αποτελείται από δύο επίπεδα επαγγελματικών τύπων (τον επαγγελματία χειριστή και τον επαγγελματία τεχνικό), που μπορεί να υποδιαιρεθεί περαιτέρω σε ειδικότητες και περιφερειακά προφίλ. Η παροχή κατάρτισης έχει σχεδιαστεί από Περιφερειακές αρχές και εφαρμόζεται από διαπιστευμένους φορείς εκπαίδευσης αλλά οι Κρατικές σχολές επαγγελματικής κατάρτισης μπορούν να παρέχουν επικουρική, ολοκληρωμένη ή συμπληρωματική εκπαίδευση μέσω ειδικών συμφωνιών Κράτους-Περιφέρειας. Μέρος της εθνικής ή περιφερειακής εκπαίδευσης σε όλα τα μαθήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, περιλαμβάνει περιόδους μάθησης με βάση την εργασία.

Οι μαθητές ολοκληρώνουν 10 έτη υποχρεωτικής περιόδου εκπαίδευσης μετά από δύο χρόνια στο δεύτερο κύκλο της εκπαίδευσης. Από την ηλικία

των 15 μπορούν να εκπληρώσουν την υποχρέωση αυτή μέσω σύμβασης μαθητείας για απόκτηση προσόντων ΕΕΚ. Οι μαθητές που είναι κάτοχοι επαγγελματικού διπλώματος τεχνικού μπορούν να συνεχίσουν και στο Ανώτερο Τεχνολογικό σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης (IFTS- ITS) ή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, με την ολοκλήρωση ενός επιπλέον έτους και αφού περάσουν κρατικές εξετάσεις.

Η Ιταλική παροχή κατάρτισης προσφέρει επίσης τις ακόλουθες δυνατότητες: Ανώτατη Τεχνική Εκπαίδευση και Κατάρτισης (IFTS), Μετα-ΕΕΚ (IEFP), μετα-ανώτερη δευτεροβάθμια και μετα-τριτοβάθμια εκπαίδευση της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, Εκπαίδευση ενηλίκων, Συνεχή εκπαίδευση, Ιδιωτική εκπαίδευση, Ανώτατη Τεχνική Εκπαίδευση και Κατάρτιση σε περιφερειακή βάση που μπορεί να λάβει χώρα σε δύο κατευθύνσεις: στην Ανώτατη Τεχνική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (IFTS), και στα Ανώτερα Τεχνολογικά Ινστιτούτα (ITS). Αυτές οι κατευθύνσεις έχουν περιφερειακά προγραμματιστεί με μαθήματα εξειδικευμένης φύσης. Στο τέλος του προγράμματος IFTS, ένα υψηλότερο πιστοποιητικό τεχνικής εξειδίκευσης (*Certificato di specializzazione tecnica superiore*) απονέμεται από τις Περιφέρειες. Τα Ανώτερα Τεχνολογικά Ινστιτούτα (ITS) ιδρύονται στο πλαίσιο των Τοπικών Σχεδίων της Περιφέρειας και διοικούνται ως ένα συμμετοχικό Ίδρυμα στη διαχείριση του οποίου συμμετέχουν Κρατικές, Περιφερειακές και άλλες τοπικές αρχές, πανεπιστήμια, επιχειρήσεις, κέντρα κατάρτισης. Το ITS μπορεί να το παρακολουθήσουν νέοι και ενήλικες που κατέχουν Ανώτερο Δίπλωμα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στο τέλος των μαθημάτων του, ένα υψηλότερο τεχνικό δίπλωμα εκπαίδευσης (*Diploma di tecnico superiore*), EQF επίπεδο 5, εκδίδεται. Αυτά τα προσόντα, που απονέμονται από το Υπουργείο Παιδείας, αφορούν συγκεκριμένες, σε εθνικό επίπεδο καθορισμένες περιοχές υψηλής τεχνολογικής καινοτομίας

Οι Περιφέρειες και Επαρχίες παρέχουν άλλες δραστηριότητες κατάρτισης για τους νέους και τους ενήλικες. Όσον αφορά την Αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση, οι άνθρωποι που κατέχουν δευτεροβάθμια ή πτυχίο ΕΕΚ έχουν δικαίωμα να εγγραφούν σε πολύ ειδικά μαθήματα κατάρτισης σε τοπικό επίπεδο. Τα μαθήματα της μετα-Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης προσφέρουν μια ευκαιρία για όσους έχουν ολοκληρώσει τμήματα Πανεπιστημίου. Τα μαθήματα αυτά έχουν επίσης σχεδιαστεί για άνεργους νέους ή ενήλικες με προηγούμενη εργασιακή εμπειρία. Μερικές φορές, η αρχική κατάρτιση απευθύνεται αποκλειστικά σε αδύναμες ομάδες (άτομα με ειδικές ανάγκες, μετανάστες, τσιγγάνους, σε νέους με ειδικές ανάγκες, κλπ) προκειμένου να αυξηθεί το επίπεδο της εργασιακής ένταξης.

Ιστορικό (Στατιστικοί δείκτες 5 ετών)

Στην ενότητα αυτή αναφέρονται οι κύριοι δείκτες που σχετίζονται με το σχολικό σύστημα στην Ιταλία με ιδιαίτερη έμφαση στην επαγγελματική εκπαιδευτική και στον τομέα κατάρτισης. Οι πίνακες που ακολουθούν έχουν ως στόχο να δείξουν την τρέχουσα κατάσταση, καθώς και τις τάσεις στην Ιταλική περιφέρεια.

Ο παρακάτω Πίνακας 1 κάνει αναφορά στον αριθμό των σχολείων, των καθηγητών και μαθητών στο δημόσιο σχολείο, για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση γενικότερα.

Αυτά τα δεδομένα έχουν συλλεχθεί από τη βάση δεδομένων ISTAT (Ιταλικό Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής¹).

---

¹http://dati.istat.it/Index.aspx?DataSetCode=DCIS_SCUOLESECONDO2#

Πίνακας 1: Αριθμός σχολείων, εκπαιδευτικών, μαθητών και απόφοιτων ανά τύπο σχολείου και εκπαιδευτικού έτους

Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση			
Εκπαιδευτικά έτη	Σχολεία	Αριθμός εκπαιδευτικών	Αριθμός μαθητών
2008/2009	5291	275173	2573607
2009/2010	5319	264685	2542738
2010/2011	5326	254668	2522451
2011/2012	5420	248941	2521609
2012/2013	5426	248385	2527351
2013/2014 ²	5403	247834	2580007

Στον ακόλουθο πίνακα 2, αναφέρεται η κατάσταση για τα τεχνικά και επαγγελματικά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

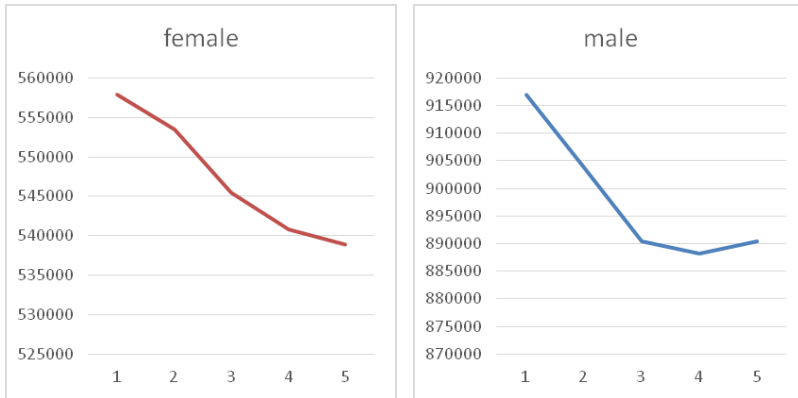
Πίνακας 2: Στοιχεία για τα τεχνικά και επαγγελματικά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Επαγγελματική και Τεχνική δευτεροβάθμια εκπαίδευση						
Εκπαιδευτικά έτη	Αριθμός σχολείων			Αριθμός μαθητών		
	Δημόσια	Ιδιωτικά	Σύνολο	Α	Γ	Σύνολο
2008/2009	3289	660	3949	9169	5579	14749
2009/2010	3303	664	3967	9037	5534	14571
2010/2011	3290	658	3948	8904	5455	14359
2011/2012	3344	696	4040	8882	5408	14291
2012/2013	3324	708	4032	8904	5388	14292

²Data for 2013/2014 have been collected from the report of the Ministry of Education, Universities and Research (available at: http://hubmiur.pubblica.istruzione.it/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/c6afc890-20eb-4c5f-859b-baed726d22d0/avvio_anno_scolastico2013_2014_10.pdf)

Ο αριθμός των σχολείων έχει αυξηθεί κατά την υπό εξέταση περίοδο, ενώ ο αριθμός των μαθητών μειώνεται σταδιακά.

Σχήμα 3: Εξέλιξη του αριθμού των μαθητών της Επαγγελματικής και Τεχνικής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ανά φύλο

Κατά την υπό εξέταση περίοδο, ο συνολικός αριθμός των μαθητών μειώνεται. Λαμβάνοντας υπόψη την επίδραση του φύλου στον αριθμό των μαθητών, το ποσοστό των ανδρών είναι σχεδόν σταθερό σε 63% και των γυναικών σε 37% σε όλη την περίοδο.

Υπάρχουσα κατάσταση στα ιδρύματα ΕΕΚ

Η ΕΕΚ στην Ιταλία δεν υλοποιείται μόνο στα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, υπάρχουν επίσης και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα που έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν μαθήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

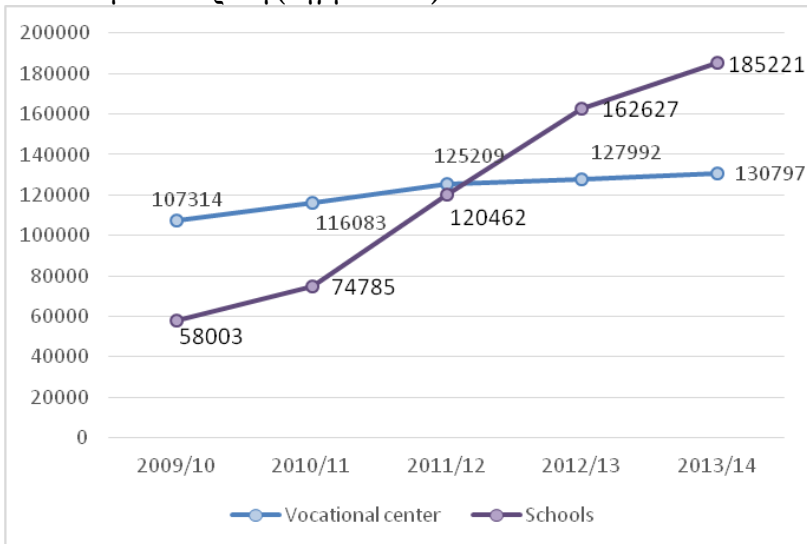

Από την άποψη αυτή είναι εξαιρετικά ενδιαφέρον να αναλύσει κανείς την πρόσφατη έκθεση του ιδρύματος ISFOL για την εκπαίδευση ΕΕΚ στην Ιταλία [4].

Το ακόλουθο Σχήμα 4 που εξάγεται από την αναφορά, δείχνει τους μαθητές που συμμετέχουν σε μαθήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, συγκρίνοντάς τους με τα δεδομένα μαθητών από σχολεία και εκπαιδευτικά ιδρύματα

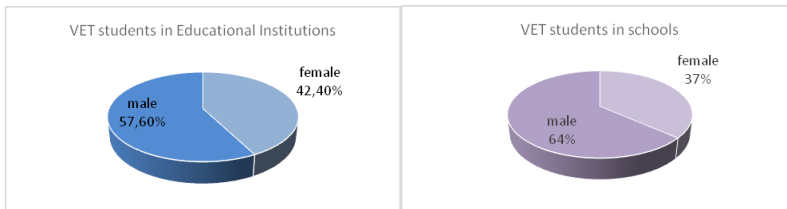
Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι ο αριθμός των μαθητών αυξάνεται συνεχώς κατά τα τελευταία πέντε χρόνια, και ο αριθμός των μαθητών που συμμετέχουν στη σχολική εκπαίδευση έχει ξεπεράσει τους συμμετέχοντες στα επαγγελματικά κέντρα.

Σχήμα 4: Αριθμός μαθητών που συμμετέχουν στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (πηγή: ISFOL)

Στην ίδια έκθεση λαμβάνεται επίσης υπόψη η ανάλυση της κατανομής των φύλων στους συμμετέχοντες σε ΕΕΚ σε σχολεία και εκπαιδευτικά ιδρύματα. Το ακόλουθο Σχήμα 5, συγκρίνει αυτήν την κατανομή στους δύο τύπων σχολεία.

Σχήμα 5: το φύλο των σπουδαστών επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (πηγή: ISFOL)

Το ποσοστό αυτό επισημαίνει μια υψηλότερη παρουσία του αρσενικού φύλου τόσο στα σχολικά όσο και στα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Το ποσοστό των σπουδαστριών είναι υψηλότερο σε εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Δυνατότητες απασχόλησης μετά την αποφοίτηση

Η πρόσφατη περίοδος της κρίσης είχε ως συνέπεια ένα υψηλό ποσοστό ανεργίας για τους νέους. Στην Ιταλία, η στρατηγική για την καταπολέμηση αυτής της τάσης έχει ως στόχο την ενίσχυση της ΕΕΚ και την επέκταση του τύπου μαθητείας, καθεστώτα που έχουν υλοποιηθεί. Τα μέτρα εγγυήσεων για τη νεολαία και τα μέτρα περιορισμού της γραφειοκρατίας για τις επιχειρήσεις και την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των επιχειρήσεων, ήταν το επίκεντρο της δέσμης μέτρων πολιτικής που διατυπώθηκε πρόσφατα. Στη βάση αυτής της δράσης, υπάρχει η ανάγκη να συνδεθεί η βελτίωση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με την αγορά εργασίας. Το 2014, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθοδηγήθηκε

από την ιταλική προεδρία. Ένα από τα πιο δύσκολα θέματα που η ιταλική Προεδρία είχε να αντιμετωπίσει ήταν το ποσοστό ανεργίας, που συνέχιζε να αυξάνεται. Η οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση οδήγησε στην Ιταλία την ανεργία να αυξηθεί κατά σχεδόν έξι ποσοστιαίες μονάδες από το 2008, φθάνοντας στο υψηλότερο επίπεδο της από το 1970. Αυτό το φαινόμενο έχει πλήξει κυρίως τους νέους, το ποσοστό ανεργίας πράγματι διπλασιάστηκε από το 2008 φθάνοντας το 40% το 2013

Στην Ιταλία, οι διαφορές στις ευκαιρίες απασχόλησης μεταξύ των περιοχών στο βορρά, στο κέντρο και στα νότια της χώρας είναι εξαιρετικά υψηλή. Στο βορρά και στο κέντρο ο μεταποιητικός τομέας διαδραματίζει καιρικό ρόλο αποτελώντας ένα σημαντικό μέρος του συνόλου της οικονομίας. Στις νότιες περιοχές οι ευκαιρίες που προσφέρει η αγορά εργασίας δεν είναι σε θέση να απορροφήσουν τους διαθέσιμους ανθρώπινους πόρους. Επιπλέον, δεν υπάρχει άμεση σύνδεση μεταξύ των εκπαιδευτικών επιλογών και της αγοράς εργασίας

Η κατάσταση αυτή αντανακλάται στους ανθρώπους που δεν ενθαρρύνονται στη βελτίωση και στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων τους, και, ως συνέπεια αυτού, οι επιχειρήσεις είναι λιγότερο ανταγωνιστικές. Στο πλαίσιο αυτό, οι διασυνδέσεις μεταξύ της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, της αγοράς εργασίας και της οικονομίας πρέπει να βελτιωθούν προκειμένου να εντοπισθούν πιθανοί τομείς ανάπτυξης. Μια θετική τάση στην ανάπτυξη ενός από αυτούς τους τομείς (την εκπαίδευση, την αγορά εργασίας και την οικονομία) τομείς που είναι αυστηρά συνδεδεμένοι με τους άλλους σημαίνει ότι την ίδια στιγμή, η ανάπτυξη ενός τομέα θα επηρεάσει τους άλλους. Για τους λόγους αυτούς είναι κεντρικής σημασίας η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, να παρέχει περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης. Ο καθορισμός κατάλληλων μορφών προσόντων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων που απαιτούνται από τις επιχειρήσεις, θα

ανοίξει νέες ευκαιρίες για τους ανθρώπους να αποκτήσουν θεωρητικές και πρακτικές δεξιότητες που απαιτούνται για μια συγκεκριμένη εργασία

Η Ιταλία έχει αναγνωρίσει το ρόλο που έχει η ΕΕΚ, στην υποστήριξη των επιχειρήσεων και στην επίδραση στο ποσοστό ανεργίας, ιδιαίτερα των νέων ανθρώπων. Για το λόγο αυτό, ο στόχος της ενίσχυσης της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης έχει προτεραιότητα. Ιδιαίτερη έμφαση έχει δοθεί στην ανάγκη να συνδεθεί η εκπαίδευση και η κατάρτιση καλύτερα με την αγορά εργασίας. Με αυτή την προοπτική, το πρόγραμμα μαθητείας έχει εισαχθεί στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση υλοποιώντας έτσι μια καινοτόμο προσέγγιση. Από την άποψη της απασχόλησης και των μισθών η Ιταλία έχει χαμηλή κατάταξη σε σχέση με τα πιο ενδεδειγμένα σημεία αναφοράς της στρατηγικής της Ευρώπης για το 2020. Για παράδειγμα, το 17% εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση και κατάρτιση (στόχος της ΕΕ: 10%), και όσον αφορά την ΕΕΚ, σχεδόν οι μισοί από τους μαθητές είναι τουλάχιστον ένα χρόνο πίσω στην εκπαίδευσή τους, κάτι που, όπως τα στοιχεία δείχνουν, αυξάνει την πιθανότητα να φύγουν πρόωρα.

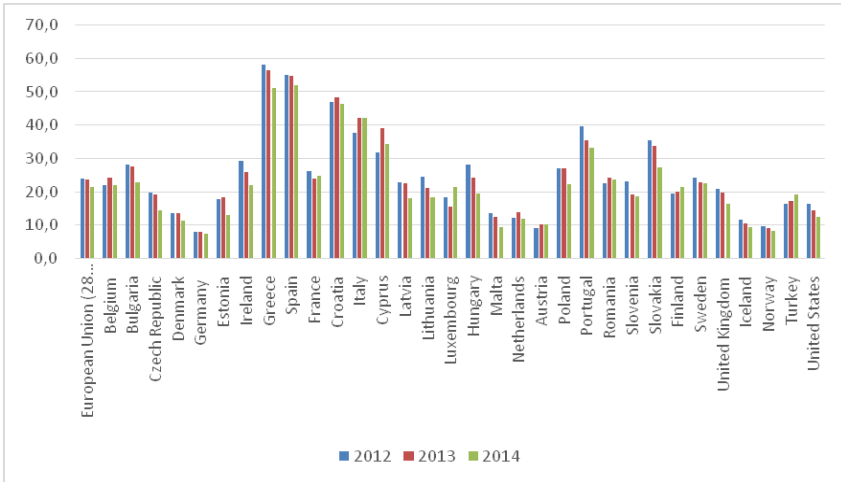
Πίνακας 3: Η ανεργία των νέων, 2012-2014 (%) (Πηγή: Eurostat http://ec.europa.eu/eurostat/product?code=une_rt_q&language=en&mode=view)

Χώρα	2012	2013	2014
Ευρωπαϊκή Ένωση (28 χώρες)	23.8	23.5	21.5
Βέλγιο	21.9	24.3	21.9
Βουλγαρία	28.0	27.6	22.7
Τσεχική Δημοκρατία	19.6	19.0	14.4
Δανία	13.5	13.4	11.3
Γερμανία	7.9	7.9	7.4
Εσθονία	17.6	18.3	13.0

Ιρλανδία	29.1	25.8	21.8
Ελλάδα	58.3	56.6	51.3
Ισπανία	55.2	54.9	51.9
Γαλλία	26.1	23.8	24.7
Κροατία	47.0	48.3	46.4
Ιταλία	37.6	42.3	42.1
Κύπρος	31.8	39.2	34.4
Λετονία	22.7	22.4	18.0
Λιθουανία	24.5	21.2	18.3
Λουξεμβούργο	18.4	15.6	21.5
Ουγγαρία	28.2	24.1	19.3
Μάλτα	13.4	12.4	9.2
Ολλανδία	12.1	13.8	11.9
Αυστρία	9.0	10.2	10.0
Πολωνία	27.1	27.1	22.1
Πορτογαλία	39.6	35.4	33.3
Ρουμανία	22.4	24.1	23.5
Σλοβενία	23.1	19.0	18.6
Σλοβακία	35.3	33.8	27.3
Φινλανδία	19.4	20.0	21.3
Σουηδία	24.3	22.8	22.6
Ηνωμένο Βασίλειο	20.9	19.8	16.2
Ισλανδία	11.6	10.3	9.4
Νορβηγία	9.5	9.1	8.1
Τουρκία	16.4	17.1	19.1
ΗΠΑ	16.2	14.2	12.5

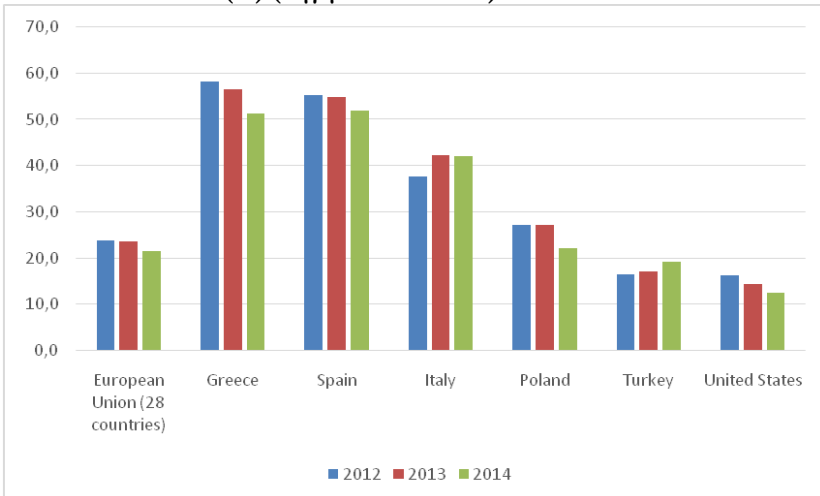
Όσον αφορά την ανεργία των νέων, ο πίνακας 1, δείχνει το ποσοστό της ανεργίας των νέων κατά τα τελευταία τρία χρόνια. Στο Σχήμα 6, τα δεδομένα περιέχονται στον πίνακα που φαίνεται

Σχήμα 6: Η ανεργία των νέων, 2012-2014 (%) (πηγή EUROSTAT)

Στο Σχήμα 7 επισημαίνεται η σύγκριση μεταξύ των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα NecVET και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των Ηνωμένων Πολιτειών και της Ιαπωνίας.

Σχήμα 7: Η ανεργία των νέων των χωρών που συμμετέχουν στο έργο NecVET 2012-2014 (%) (πηγή EUROSTAT)

Τον Δεκέμβριο του 2014, το Ιταλικό κοινοβούλιο ενέκρινε, το δίκαιο της «Jobs Act» (δηλ. της Πράξης Εργασίας) με στόχο τη μεταρρύθμιση της αγοράς εργασίας. Η έκθεση της Επιτροπής της ΕΕ [5] περιγράφει τις κύριες συνέπειες του νόμου αυτού, από την άποψη της αποφασιστικής αλλαγής στη νομοθεσία για την προστασία της απασχόλησης, τα προγράμματα του συστήματος επιδομάτων ανεργίας και τη συμπλήρωση των μισθών. Επιπλέον, η «Πράξη Εργασίας» έχει ως στόχο την παροχή μεγαλύτερης ευελιξίας απασχόλησης και ευκαιριών για τους νέους και τη μείωση της γραφειοκρατίας για τις επιχειρήσεις. Μία καινοτομία που εισήγαγε η «Πράξη Εργασίας» είναι η δημιουργία ενός εθνικού οργανισμού συντονισμού. Ο οργανισμός θα υποστηρίζει την εφαρμογή της εθνικής στρατηγικής για τις υπηρεσίες απασχόλησης, με στόχο μια καλύτερη ενσωμάτωση μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα.

Προκειμένου να αυξηθούν οι ευκαιρίες απασχόλησης για άτομα που αναζητούν εργασία και να βελτιωθεί η ισορροπία μεταξύ των διαθέσιμων θέσεων εργασίας και των εξειδικευμένων στελεχών, η ιταλική κυβέρνηση έχει θέσει σε προτεραιότητα την υλοποίηση μιας δυναμικής πολιτικής για την αγορά εργασίας (ΕΠΑΕ). Συγκεκριμένα, η «Πράξη Εργασίας» ενισχύει την ΕΠΑΕ και δημιουργεί μια Εθνική Υπηρεσία Απασχόλησης. Ο Οργανισμός θα είναι υπεύθυνος για το συντονισμό της πολιτικής ΕΠΑΕ, προς το παρόν θα έχει την ευθύνη των τοπικών κυβερνήσεων, συμπεριλαμβανομένου και την ευθύνη συντονισμού των κοινωνικών παρόχων. Το πρόγραμμα δεδομένων για τους σχολικούς μαθητές που παρέχεται από την έρευνα PISA (Πρόγραμμα Διεθνούς Αξιολόγησης Μαθητών), καθώς και τα δεδομένα σχετικά με τις δεξιότητες των ενηλίκων που παρέχονται από το PIAAC (Πρόγραμμα για τη Διεθνή Αξιολόγηση των Δυνατοτήτων των ενηλίκων), δείχνουν ότι στην Ιταλία γνώσεις και δεξιότητες που απαιτούνται στην αγορά εργασίας δεν παρέχονται επαρκώς

από το εκπαιδευτικό σύστημα. Αυτό υποστηρίζεται από το γεγονός ότι το εκπαιδευτικό σύστημα παρεμποδίζεται συχνά από τις περιοσπές χρηματοδότησης, καθιστώντας έτσι πιο δύσκολη την ανάπτυξη της μετα-δευτεροβάθμιας τεχνικής εκπαίδευσης και τη βελτίωση των επαγγελματικών σχολών, σε συντονισμό με τις ανάγκες της βιομηχανίας

Μηχανισμός παρακολούθησης μετά την αποφοίτηση

Η παρακολούθηση πρωτοβουλιών της ΕΕΚ είναι πρωταρχικής σημασίας για να καθοριστεί η αποτελεσματικότητά τους. Όπως αναφέρεται στο [7] «επαριή και συνεπή δεδομένα και δείκτες αποτελούν το κλειδί για την κατανόηση του τι συμβαίνει στην ΕΕΚ, στην ενίσχυση της αμοιβαίας μάθησης, με την υποστήριξη της έρευνας και με το να τεθούν τα θεμέλια, βάσει αποδείξεων, της πολιτικής εκπαίδευσης. Στην Ιταλία, το Υπουργείο Παιδείας, Πανεπιστημίων και Έρευνας (MIUR) έχει πολλά όργανα και οργανισμούς που δραστηριοποιούνται σε εθνικό επίπεδο για την παρακολούθηση. Ειδικότερα για τα τριετή προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης, για το Ινστιτούτο Ανάπτυξης της Επαγγελματικής Κατάρτισης των Εργαζομένων («Istituto per lo sviluppo della formazione professionale dei lavoratori», ISFOL) αρμόδιο είναι το όργανο αναφοράς για την έρευνα και την παρακολούθηση.

Σχήμα 8: Ο ιστότοπος ISFOL

ISFOL National research institute for vocational education and training employment and social policies

UNIP | Centro documentazione | Ufficio stampa | English |

Cerca nel sito

Ricerca avanzata...

Tu sei qui: Home » en

The Institute

- About us
- What we do
- Organisation
- Statutory basis
- Contacts

Publications

Recent international projects

Institute for the Development of Vocational Training of Workers

EU Programmes and Networks

Centro Nazionale Europass Italia NEC Coordinator: Isabella Tramoniani E-mail: europass-italia@isfol.it Web site: www.isfol.it/europass	Punto nazionale di coordinamento Coordinator: Sandra D'Agostino e-mail: enf_italia@isfol.it Web site: www.isfol.it/enf	National Group of Experts e-mail: ecvet@isfol.it Web site: www.isfol.it/ecvet
Italian Reference Point for Quality Assurance	ReferNet Italia National Representative: Isabella Pittori	Euroguidance Italy Coordinator: Isabella Tramoniani

Έχοντας ιδρυθεί από το νόμο το 1973, η ISFOL έχει έπειτα (1999) αναγνωριστεί επίσημα ως εθνικό ερευνητικό ίδρυμα υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας, Υγείας και Κοινωνικών Πολιτικών. Το σημερινό καταστατικό, το οποίο εγκρίθηκε (2003) από την Προεδρία του Συμβουλίου Υπουργείων, ενισχύει τον παραδοσιακό ρόλο της ISFOL στον τομέα των πολιτικών της εκπαίδευσης, της κοινωνίας και της εργασίας, προκειμένου να συμβάλει στην αύξηση της απασχόλησης, τη βελτίωση του ανθρώπινου δυναμικού, της κοινωνικής ένταξης και της τοπικής ανάπτυξης. Σε ένα τέτοιο πλαίσιο, το Ινστιτούτο διεξάγει και προωθεί δραστηριότητες όπως μελέτη, έρευνα, πειραματισμό, τεκμηρίωση, πληροφόρηση καθώς και αξιολόγηση, παροχή συμβουλών και τεχνική βοήθεια. Όσον αφορά την εφαρμογή των συγχρηματοδοτούμενων πολιτικών, η ISFOL υποστηρίζει τις ενέργειες του συστήματος του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, μέσω του ορισμού των μεθοδολογιών, των εργαλείων και των πειραματισμών που αποσκοπούν στην υποστήριξη του σχεδιασμού, της παρακολούθησης και της διάδοσης των ανωτέρω δράσεων. Επιπλέον, το Ινστιτούτο είναι

Εθνικός Οργανισμός για το Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης - του τομεακού προγράμματος Leonardo da Vinci. Κατά την τελευταία δεκαετία η ISFOL λειτουργεί σε συνεργασία με το Cedefop και τα δίκτυά του. Συγκεκριμένα, η σχετική δέσμευση έχει επισημοποιηθεί εντός του ReferNet, το δίκτυο αναφοράς και εξειδίκευσης στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ευρώπη. Το ReferNet αποτελεί μια εθνική κοινοπραξία σε κάθε κράτος μέλος, απαρτιζόμενο από οργανώσεις που εκπροσωπούν ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης σε εθνικό επίπεδο. Κάθε κοινοπραξία καθοδηγείται από έναν επικεφαλής εθνικό συντονιστή, επιφορτισμένο με την σύσταση της κοινοπραξίας και τη διασφάλιση της εφαρμογής των καθηκόντων των δικτύων. Η ISFOL είναι σήμερα η κορυφαία οργάνωση και συντονίστρια της Ιταλικής Κοινοπραξίας ReferNet, από ιδρύματα και οργανισμούς με κοινά συμφέροντα για την ανάπτυξη της ΕΕΚ και συναφών θεμάτων. Κατά τα τελευταία 10 χρόνια, η ISFOL για λογαριασμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Πολιτικών (Ministero del lavoro e dellepolitichesociali, MLPS) έχει τη διαχείριση και την προώθηση ενός συστήματος πληροφόρησης για την υποστήριξη ενεργειών που αποσκοπούν στην αποτροπή αναντιστοιχίας δεξιοτήτων. Το σύστημα περιέχει στοιχεία από ένα ευρύ φάσμα μελετών και ερευνών, μεταξύ των οποίων αξίζει να αναφέρουμε:

- την έρευνα για τα επαγγέλματα (*Indagine campionarie sulle professioni*): μια δειγματοληπτική έρευνα σχετικά με τις 800 μονάδες επαγγελμάτων που αναφέρονται στην εθνική κατάταξη (Επίπεδο 5), που ξεκίνησε το 2007. Στην έρευνα συμμετείχαν περίπου 16.000 εργαζόμενους και κάλυψε περίπου 300 μεταβλητές, όλες συγκεντρωμένες σε ένα ερωτηματολόγιο 10-τημημάτων. Τα αποτελέσματα του 2013 είναι διαθέσιμα στο διαδίκτυο,

- τον μόνιμο έλεγχο των επαγγελματιών αναγκών (*Audit permanente dei fabbisogni professionali*): ένα δείγμα 35.000 επιχειρήσεων που επιλέγονται ανάλογα με το μέγεθος, τομέα και γεωγραφική περιοχή, παρέχει ποιοτικές πληροφορίες σχετικά με τις δεξιότητες των εργαζομένων που χρειάζονται. Οι ανάγκες κατάρτισης που έχουν προσδιοριστεί, θα πρέπει να αναφέρονται στη συνέχεια στο προφίλ επαγγελματιών μονάδων που περιλαμβάνονται στο πληροφοριακό σύστημα. Σχεδιάστηκε ως μια ετήσια έρευνα, τα πρώτα αποτελέσματά της είναι διαθέσιμα στο διαδίκτυο και αυτή η δεύτερη έκδοση θα παραδοθεί τον Ιούλιο του 2014,
- άλλες μελέτες και έρευνες για την πρόβλεψη των δεξιοτήτων τομέων μεσοπρόθεσμα που χρειάζεται να χρησιμοποιηθούν με μεθοδολογίες βασισμένες σε σενάριο,
- την πρόβλεψη μελετών για τις ενδιάμεσες ανάγκες προσλήψεων (πέντε ετών) που διεξάγονται σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, χρησιμοποιώντας ένα μοντέλο που βασίζεται στην Ενέργεια-Περιβάλλον-Οικονομία, μοντέλο της Ευρώπης (E3ME Model). Το σύστημα πληροφοριών της ISFOL είναι συνδεδεμένο με άλλα συστήματα διαχείρισης από δημόσιους φορείς όπως το Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής (*Istituto Nazionale di Statistica*, ISTAT), την Αρχή Εργατικής Αποζημίωσης (*Istituto Nazionale per l'Assicurazione contro gli Infortuni sul Lavoro*, INAIL) και το MLPs. Αυτό επιτρέπει στους χρήστες να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τα επαγγέλματα (συμπεριλαμβανομένων έρευνα της ISTAT για το εργατικό δυναμικό, τις στατιστικές INAIL για τα βιομηχανικά ατυχήματα και την MLPs πύλη που βοηθά στο γάμο μεταξύ ζήτησης και προσφοράς εργασίας.

Διασφάλιση ποιότητας

Τα συστήματα διασφάλισης της ποιότητας που εφαρμόζονται από την Ιταλία στο σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης ουσιαστικά περιστρέφονται γύρω από την ποιότητα της παροχής. Ωστόσο, μέχρι το 2006, η διασφάλιση της ποιότητας θεωρήθηκε κυρίως ως ποιοτικός έλεγχος αντί για ένα μέτρο βελτίωσης. Κατά συνέπεια, οι επαγγελματίες θεωρούν την προσοχή στην ποιότητα ως εμπόδιο αντί για μια ευκαιρία. Σε εθνικό επίπεδο, υπάρχει τώρα μεγαλύτερο ενδιαφέρον για τα μοντέλα διασφάλισης της ποιότητας και των μηχανισμών ως εργαλεία της συνεχούς και ολοκληρωμένης βελτίωσης στην παροχή κατάρτισης. Η πληθώρα των πρωτοβουλιών που ξεκίνησαν σε θεσμικό και επαγγελματικό επίπεδο και τα συστήματα μαρτυρούν αυτή τη μεταστροφή

Σε ό, τι αφορά τη διασφάλιση της ποιότητας στην ΕΕΚ, η ISFOL - (Το Ινστιτούτο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης των Εργαζομένων) - υποστηρίζει το έργο του Υπουργείου Εργασίας, του Υπουργείου Παιδείας και Περιφερειακών Κυβερνήσεων, στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Καλύπτει όλα τα μέρη της ΕΕΚ. Στατιστικά στοιχεία παρέχονται από την ιταλική εθνική στατιστική υπηρεσία, την ISTAT.

Ένα Ιταλικό σημείο αναφοράς για τη διασφάλιση της ποιότητας στην ΕΕΚ έχει συσταθεί, υπό το συντονισμό της ISFOL. Οι κύριοι στόχοι είναι να ενημερώσει τους κυρίους εθνικούς ενδιαφερόμενους φορείς σχετικά με τις δραστηριότητες της EQAVET (Ευρωπαϊκή Διασφάλιση Ποιότητας στη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση), να παράσχει ενεργό υποστήριξη για την ανάπτυξη αυτού του προγράμματος, να εφαρμόσει μεθόδους για την εξασφάλιση και την ανάπτυξη της ποιότητας στην ΕΕΚ, να ευαισθητοποιήσει τα ενδιαφερόμενα μέρη, για τα οφέλη των εργαλείων και των δεικτών ΔΑ και να συντονίσει τις οργανωμένες εθνικές δραστηριότητες.

Σε ό, τι αφορά αυτό το εθνικό σημείο αναφοράς, τα κύρια καθήκοντά του είναι τα εξής:

- Την ενημέρωση των βασικών ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με τις εθνικές δραστηριότητες για το Ευρωπαϊκό Δίκτυο,
- Την ενεργή υποστήριξη της ανάπτυξης του προγράμματος για το Ευρωπαϊκό Δίκτυο,
- Την προώθηση πρωτοβουλιών για τη βελτίωση της χρήσης των μεθοδολογιών και εργαλείων για την ανάπτυξη της διασφάλισης της ποιότητας,
- Την ευαισθητοποίηση σχετικά με τα οφέλη από τις μεθοδολογίες που έχουν αναπτυχθεί για τη διασφάλιση της ποιότητας,
- Τον συντονισμό της οργάνωσης των εθνικών δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται ταυτόχρονα με τη συμμετοχή τους στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Ποιότητα.

Εκπρόσωποι από το Υπουργείο Παιδείας και Εργασίας, οι περιφερειακές υποδιαιρέσεις τους, οι φορείς κατάρτισης, τα σχολεία, τα συνδικάτα και οι επιχειρήσεις συμμετέχουν στο Ιταλικό Σημείο Αναφοράς. Ωστόσο, υπάρχει μεγάλη ανάγκη να προσαρμόσουν τη Διασφάλιση Ποιότητας στο Ιταλικό σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς εξακολουθεί να χρειάζεται η Ιταλία να δημιουργήσει το δικό της Εθνικό Σύστημα Λιανημαϊκών Μονάδων για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

Τα γενικά και επαγγελματικά σχολεία πρέπει να στείλουν τα στοιχεία τους μέσω του διαδικτύου και το σύστημα τους δίνει πίσω τους δείκτες τους (πλαίσιο, εισροές, διεργασίες και εξόδους) σε σύγκριση με το επαρχιακό μέσο όρο. Μια έκθεση αυτο-αξιολόγησης πρέπει να παρουσιάζεται από τα σχολεία

Σε εθνικό επίπεδο, το Μάρτιο του 2012 ένα «Εθνικό σχέδιο για την διασφάλιση της ποιότητας» εγκρίθηκε από τα Υπουργεία Εργασίας και

Παιδείας και η εφαρμογή του είναι σε εξέλιξη, είναι γραφτό να εφαρμοστεί σταδιακά ξεκινώντας από τα υπάρχοντα μοντέλα και εργαλεία για τη Διασφάλιση της Ποιότητας (ΔΑ) τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο. Το εθνικό σχέδιο θα υιοθετήσει ορισμένους δείκτες, σε σχέση με εκείνους που προτείνονται από την Ευρωπαϊκή Σύσταση, χωρίς να λείπει η ποιοτική αξιολόγηση που είναι σε θέση να λάβει υπόψη την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων κατάρτισης και τον μεγάλο αριθμό των εμπλεκόμενων φορέων. Η χρήση των δεικτών και άλλων στατιστικών παραμέτρων μπορεί να θεωρηθεί ως υποστήριξη για μια πιο εμπεριστατωμένη αξιολόγηση. Το σχέδιο στοχεύει στο σύνολο του εθνικού συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Γενική προσέγγιση στις ανάγκες της αγοράς

Ο παρακάτω πίνακας αναφέρει τους δείκτες της αγοράς εργασίας για την Ιταλία. Ο πίνακας αυτός έχει διαμορφωθεί από τα στοιχεία της Eurostat που αναφέρονται στο [8].

Οι δείκτες της αγοράς εργασίας: Ιταλία

Όλα	2008	2009	2010	2011	2012
1. Συνολικός πληθυσμός (000)	59 336	59 752	60 051	60 328	60 515
2. Πληθυσμός ηλικίας 15-64	39 182	39 406	39 546	39 659	39 603
3. Η συνολική απασχόληση (000)	25 259	24 839	24 660	24 739	24 662
4. Πληθυσμός στην απασχόληση ηλικίας 15-64	23 011	22 650	22 497	22 583	22 481

5. Ποσοστό απασχόλησης (% του πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών)	58.7	57.5	61	61	61.0
6. Ποσοστό απασχόλησης (% πληθυσμού ηλικίας 20-64 ετών)	63.0	61.7	57	57	56.8
7. Ποσοστό απασχόλησης (% πληθυσμού ηλικίας 15-24 ετών)	24.4	21.7	21	19	18.6
8. Ποσοστό απασχόλησης (% του πληθυσμού ηλικίας 25-54 ετών)	73.5	71.9	71	71	70.3
9. Ποσοστό απασχόλησης (% του πληθυσμού ηλικίας 55-64 ετών)	34.4	35.7	37	38	40.4
10. Ποσοστό απασχόλησης ΙΠΑ (% του πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών)	55.1	53.9	53	53	52.5
11. Οι αυτοαπασχολούμενοι (% της συνολικής απασχόλησης)	23.6	23.4	23	23	23.1
12. Μερική απασχόληση (% της συνολικής απασχόλησης)	14.3	14.3	15	16	17.1
13. Οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου (% συνόλου των εργαζομένων)	13.3	12.5	13	13	13.8
14. Η απασχόληση στον τομέα των υπηρεσιών (% συνολικής απασχόλησης)	67.8	68.3	69	69	70.1
15. Απασχόληση στη Βιομηχανία (% της συνολικής απασχόλησης)	28.3	27.7	27	27	26.2
16. Απασχόληση στη Γεωργία (% της συνολικής απασχόλησης)	3.9	3.9	4.0	3.9	3.8
17. Ποσοστό δραστηριότητας (% του πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών)	63.0	62.4	62.2	62.2	63.7
18. Ποσοστό δραστηριότητας (% του πληθυσμού ηλικίας 15-24 ετών)	30.9	29.1	28.4	27.4	28.7
19. Ποσοστό δραστηριότητας (% του πληθυσμού ηλικίας 25-54 ετών)	78.1	77.2	76.9	76.9	77.9
20. Ποσοστό δραστηριότητας (% του πληθυσμού ηλικίας 55-64 ετών)	35.5	37.0	38.0	39.5	42.6
21. Η συνολική ανεργία (000)	1 690	1943.9	2102.0	2108.0	2 744
22. Ποσοστό ανεργίας (% εργατικού δυναμικού 15+)	6.7	7.8	8.4	8.4	10.7
23. Ποσοστό ανεργίας των νέων (% εργατικού δυναμικού 15-24)	21.2	25.3	27.8	29.1	35.3

24. Η μακροχρόνια ανεργία (% εργατικού δυναμικού)	3.1	3.5	4.1	4.4	5.7
25. Ποσοστό ανεργίας των νέων (% του πληθυσμού ηλικίας 15-24 ετών)	6.6	7.4	7.9	8.0	10.1
Άντρες	2008	2009	2010	2011	2012
1. Συνολικός πληθυσμός (000)	28 849	29 047	29 181	29 304	29 401
2. Πληθυσμός ηλικίας 15-64	19 574	19 670	19 719	19 755	19 724
3. Η συνολική απασχόληση (000)	15 178	14 876	14 699	14 669	14 475
4. Πληθυσμός στην απασχόληση ηλικίας 15-64	13 755	13 500	13 347	13 327	13 119
5. Ποσοστό απασχόλησης (% του πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών)	70.3	68.6	72.8	72.6	71.6
6. Ποσοστό απασχόλησης (% πληθυσμού ηλικίας 20-64 ετών)	75.4	73.8	67.7	67.5	66.5
7. Ποσοστό απασχόλησης (% πληθυσμού ηλικίας 15-24 ετών)	29.1	26.1	24.3	23.1	21.9
8. Ποσοστό απασχόλησης (% του πληθυσμού ηλικίας 25-54 ετών)	86.7	84.7	83.5	83.4	81.6
9. Ποσοστό απασχόλησης (% του πληθυσμού ηλικίας 55-64 ετών)	45.5	46.7	47.6	48.4	50.4
10. Ποσοστό απασχόλησης ΙΠΑ (% του πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών)	68.9	67.3	66.3	65.9	64.6
11. Οι αυτοαπασχολούμενοι (% της συνολικής απασχόλησης)	27.4	27.4	27.6	27.5	27.4
12. Μερική απασχόληση (% της συνολικής απασχόλησης)	5.3	5.1	5.5	5.9	7.2
13. Οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου (% συνόλου των εργαζομένων)	11.6	10.8	11.4	12.3	12.9
14. Η απασχόληση στον τομέα των υπηρεσιών (% συνολικής απασχόλησης)	59.8	59.9	58.5	59.1	59.7
15. Απασχόληση στη Βιομηχανία (% της συνολικής απασχόλησης)	35.8	35.6	36.8	36.3	35.7
16. Απασχόληση στη Γεωργία (% της συνολικής απασχόλησης)	4.4	4.5	4.7	4.6	4.6

17. Ποσοστό δραστηριότητας (% του πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών)	74.4	73.7	73.3	73.1	73.9
18. Ποσοστό δραστηριότητας (% του πληθυσμού ηλικίας 15-24 ετών)	35.9	34.0	33.2	31.6	33.1
19. Ποσοστό δραστηριότητας (% του πληθυσμού ηλικίας 25-54 ετών)	91.0	90.0	89.4	89.2	89.4
20. Ποσοστό δραστηριότητας (% του πληθυσμού ηλικίας 55-64 ετών)	47.0	48.5	49.6	50.7	53.6
21. Η συνολική ανεργία (000)	821	1 001	1 114	1 114	1 469
22. Ποσοστό ανεργίας (% εργατικού δυναμικού 15+)	5.5	6.8	7.6	7.6	9.9
23. Ποσοστό ανεργίας των νέων (% εργατικού δυναμικού 15-24)	18.9	23.3	26.8	27.1	33.7
24. Η μακροχρόνια ανεργία (% εργατικού δυναμικού)	2.4	2.8	3.6	3.9	5.1
25. Ποσοστό ανεργίας των νέων (% του πληθυσμού ηλικίας 15-24 ετών)	6.8	7.9	8.9	8.6	11.1
Γυναίκες	2008	2009	2010	2011	2012
1. Συνολικός πληθυσμός (000)	30 488	30 705	30 871	31 024	31 114
2. Πληθυσμός ηλικίας 15-64	19 608	19 736	19 827	19 904	19 879
3. Η συνολική απασχόληση (000)	10 081	9 963	9 960	10 070	10 186
4. Πληθυσμός στην απασχόληση ηλικίας 15-64	9 256	9 151	9 150	9 256	9 362
5. Ποσοστό απασχόλησης (% του πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών)	47.2	46.4	49.5	49.9	50.5
6. Ποσοστό απασχόλησης (% πληθυσμού ηλικίας 20-64 ετών)	50.6	49.7	46.1	46.5	47.1
7. Ποσοστό απασχόλησης (% πληθυσμού ηλικίας 15-24 ετών)	19.4	17.0	16.5	15.5	15.0
8. Ποσοστό απασχόλησης (% του πληθυσμού ηλικίας 25-54 ετών)	60.2	59.1	58.7	58.9	59.1
9. Ποσοστό απασχόλησης (% του πληθυσμού ηλικίας 55-64 ετών)	24.0	25.4	26.2	28.1	30.9

10. Ποσοστό απασχόλησης ΗΠΑ (% του πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών)	41.7	40.9	40.6	40.9	40.9
11. Οι αυτοαπασχολούμενοι (% της συνολικής απασχόλησης)	17.9	17.3	17.2	17.0	17.0
12. Μερική απασχόληση (% της συνολικής απασχόλησης)	27.9	27.9	29.0	29.3	31.1
13. Οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου (% συνόλου των εργαζομένων)	15.6	14.6	14.5	14.7	14.9
14. Η απασχόληση στον τομέα των υπηρεσιών (% συνολικής απασχόλησης)	80.8	82.0	84.0	84.0	84.5
15. Απασχόληση στη Βιομηχανία (% της συνολικής απασχόλησης)	16.0	15.0	13.2	13.3	12.9
16. Απασχόληση στη Γεωργία (% της συνολικής απασχόλησης)	3.2	3.0	2.8	2.7	2.6
17. Ποσοστό δραστηριότητας (% του πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών)	51.6	51.1	51.1	51.5	53.5
18. Ποσοστό δραστηριότητας (% του πληθυσμού ηλικίας 15-24 ετών)	25.7	23.9	23.4	22.9	24.0
19. Ποσοστό δραστηριότητας (% του πληθυσμού ηλικίας 25-54 ετών)	65.2	64.5	64.4	64.6	66.4
20. Ποσοστό δραστηριότητας (% του πληθυσμού ηλικίας 55-64 ετών)	24.7	26.1	27.0	28.9	32.2
21. Η συνολική ανεργία (000)	870	943	989	994	1 275
22. Ποσοστό ανεργίας (% εργατικού δυναμικού 15+)	8.5	9.3	9.7	9.6	11.9
23. Ποσοστό ανεργίας των νέων (% εργατικού δυναμικού 15-24)	24.7	28.7	29.4	32.0	37.5
24. Η μακροχρόνια ανεργία (% εργατικού δυναμικού)	4.0	4.3	4.8	5.0	6.5
25. Ποσοστό ανεργίας των νέων (% του πληθυσμού ηλικίας 15-24 ετών)	6.3	6.9	6.9	7.3	9.0

Η έκθεση του ΟΟΣΑ [9] αναφέρει ότι η αγορά εργασίας πρέπει να λαμβάνει υπόψη την κατάσταση των ανέργων. Συγκεκριμένα, οι περιφερειακές κυβερνήσεις πρέπει να παρέχουν κίνητρα για την αναζήτηση εργασίας, μέσω της εκπαίδευσης και ιδρυμάτων αναζήτησης εργασίας. Ένα

άλλο σημαντικό βήμα που υποστηρίζεται από την αγορά εργασίας είναι «μια πιο περιεκτική προσέγγιση της πολιτικής για την αγορά εργασίας». Η Ιταλία χαρακτηρίζεται από ένα πολύ υψηλό ποσοστό ανεργίας για τους νέους ανθρώπους. Οι δράσεις που εκτελούνται σε αυτή την κατεύθυνση θα πρέπει να εστιάζονται στον περιορισμό αυτού του φαινομένου. Όπως υποστηρίζεται από την τελευταία οικονομική έρευνα η μετάβαση από το σχολείο στην εργασία πρέπει να βελτιωθεί δεδομένου ότι η εκπαίδευση διαδραματίζει κείριο ρόλο. Το 2009 η ανάπτυξη του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου (ITS – Istituti Tecnici Superiori) είχε ως στόχο την λεγόμενη βελτίωση σχέσεων μεταξύ επαγγελματικών σχολείων και επιχειρήσεων, προωθώντας την πιστοποίηση των υφιστάμενων δεξιοτήτων για τα άτομα με χαμηλή τυπική εκπαίδευση, όπως αυτή περιλαμβάνεται στο νομοθετικό διάταγμα που εγκρίθηκε στις 11 Ιανουαρίου 2013.

Επιπλέον, η Ιταλία, έχει επίσης να αντιμετωπίσει το χαμηλό ποσοστό γυναικών που συμμετέχουν στην αγορά εργασίας. Ένα κίνητρο είναι ότι οι δημόσιες δαπάνες για τις οικογένειες με παιδιά είναι πολύ κάτω από το μέσο όρο των χωρών του ΟΟΣΑ και όλο και πιο συχνά οι γυναίκες πρέπει να παρέχουν λειτουργίες φροντίδας.

Η ίδια έκθεση του ΟΟΣΑ [9] περιλαμβάνει τις ακόλουθες προτάσεις για τη μεταρρύθμιση της αγοράς εργασίας:

- Την προώθηση μιας αγοράς εργασίας χωρίς αποκλεισμούς, τη βελτίωση της απασχόλησης, μεγαλύτερη υποστήριξη για αναζήτηση εργασίας και κατάρτιση, που να συνδέεται με το ευρύτερο κοινωνικό δίκτυ ασφαλείας, παρά τη διατήρηση των υφιστάμενων θέσεων εργασίας.
- Να προωθηθεί η διεύρυνση της ισχύουσας συμφωνίας μεταξύ των κοινωνικών εταίρων, έτσι ώστε να ευθυγραμμιστούν καλύτερα οι μισθοί σε σχέση με την παραγωγικότητα, να βοηθηθεί η αποκατάσταση της ανταγωνιστικότητας.

- Να χρησιμοποιηθούν οι διατάξεις της νομοθεσίας για την παρακολούθηση της αγοράς εργασίας καθώς και να γίνει αξιολόγηση αυτού του αποτελέσματος και να σχεδιαστούν πιθανά μελλοντικά μέτρα πολιτικής.
- Να εξετασθεί η μείωση της ελάχιστης χρηματικής αποζημίωσης για την άδικη απόλυση σε συνδυασμό και θέτοντάς τη ως συνάρτηση του χρόνου υπηρεσίας.
- Να γίνει βελτίωση του συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης μέσω μεγαλύτερης εμπλοκής του εργοδότη και της κατάρτισης με βάση την εργασία, για να γεφυρωθεί καλύτερα η μετάβαση από την εκπαίδευση στην αγορά εργασίας.
- Στο πλαίσιο των συνολικών δημοσιονομικών περιορισμών, να δοθεί μεγαλύτερη προτεραιότητα στην αύξηση της προσφοράς και της κάλυψης της φροντίδας των παιδιών, να εξετασθεί η ανακατανομή μέρους της γονικής άδειας ως δικαίωμα του πατέρα και να γίνει μείωση των οριακών φορολογικών συντελεστών για το δεύτερα εισοδήματα, να μειωθούν τα αντικίνητρα στη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας..

Αναφορές

- 1- The Italian Education System. Ministry of Education, University and Research (MIUR), Indire- Italian units of Eurydice network. October 2014.
- 2- Decreto Ministeriale n. 139: Regolamento recante norme in materia di adempimento dell'obbligo di istruzione [Ministerial Decree n. 139 - Regulation containing rules on compulsory education]. Ministry of Education. August 2007.

- 3- Vocation Education and Training in Italy. CEDEFOP (European Centre for the Development of Vocational Training). September 2014. ISBN: 978-92-896-1656-0
doi: 10.2801/81827.
- 4- XIII Rapporto di monitoraggio delle azioni formative realizzate nell'ambito del diritto-dovere [XIII Monitoring Report of the training activities carried out under the "diritto-dovere" initiative]. Italian Minister of Labour and Social Policies. March 2015.
- 5- Country Report - Italy 2015 including an In-Depth Review on the prevention and correction of macroeconomic imbalances. European Commission. February 2015.
- 6- A bridge to the future – European policy for vocational education and training 2002-2010. National Policy Report – ITALY. Report prepared by ReferNet Italy in accordance with CEDEFOP (European Centre for the Development of Vocational Training). 2010.
- 7- The Helsinki Communiqué on Enhanced European Cooperation in Vocational Education and Training. Communiqué of the European Ministers of Vocational Education and Training, the European Social partners and the European Commission, convened in Helsinki on December 2006 to review the priorities and strategies of the Copenhagen Process. December 2006.
- 8- Labour market indicators 2002-2012. Eurostat. European Commission.
- 9- OECD Economic Surveys. ITALY overview. OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development). May 2013.
- 10- The description of the VET system in Italy. EQAVET (European Quality Assurance in Vocational Education and

Training), web site: <http://www.eqavet.eu/gns/what-we-do/implementing-the-framework/italy.aspx>

- 11- Implementation of quality assurance in Vocational Education & Training (VET) institutions. EQAVET (European Quality Assurance in Vocational Education and Training). February 2013.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΩΝΙΑ

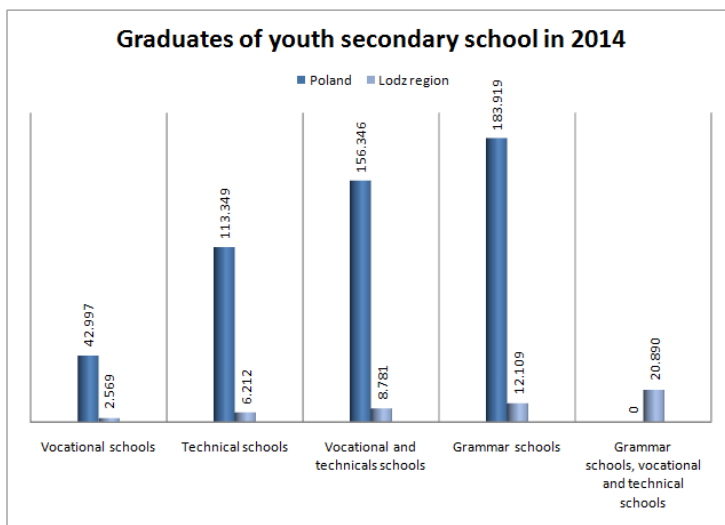
Βασική δομή του πολωνικού Συστήματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης

Στην Πολωνία, η επαγγελματική εκπαίδευση διεξάγεται στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση: τεχνική και επαγγελματική. Οι τεχνικές και επαγγελματικές σχολές διδάσκουν νέους ηλικίας 16 - 20. Ενηλίκων επαγγελματική εκπαίδευση διεξάγεται με τη μορφή μαθημάτων προετοιμασίας για τις εξετάσεις για ειδικά προσόντα. Τα μαθήματα διδάσκονται από τα σχολεία και άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Οι απόφοιτοι της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της νεολαίας

Έως 30 Σεπτεμ βρίου		Επαγγελμ ατικά σχολεία	Τεχνικά σχολεία	Επαγγελμ ατικά και Τεχνικά σχολεία	Σχολεία γενικής εκπαιδευ σης/ ανώτερης β/θμιας	Σχολεία γενικής εκπαίδευ ς/Επαγγελ ματικά και Τεχνικά
2010	Πολωνία	76 987	116 947	193 934	218 382	412 316
	περιοχή Λοτζ	3 952	6 080	10 032	14 658	24 690
2011	Πολωνία	74 989	124 357	199 346	208 271	407 617
	περιοχή Λοτζ	3 958	6 753	10 111	13 653	23 764
2012	Πολωνία	70 924	121 817	192 741	202 040	394 781

	περιοχή Λοτζ	3 622	6 646	10 268	13 991	24 259
2013	Πολωνία	67 251	117 890	185 141	197 397	382 538
	περιοχή Λοτζ	3 393	6 540	9 933	13 061	22 994
2014	Πολωνία	42 997	113 349	156 346	183 919	340 365
	περιοχή Λοτζ	2 569	6 212	8 781	12 109	20 890

Οι απόφοιτοι της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της νεολαίας - ΠΟΛΩΝΙΑ

Έως 30 Σεπτεμβρίου	Επαγγελματικά σχολεία	Τεχνικά σχολεία	Επαγγελματικά και τεχνικά σχολεία	Σχολεία γενικής εκπαίδευσης	Σχολεία γενικής εκπαίδευσης, Επαγγελματικά και τεχνικά σχολεία
2010	76 987	116 947	193 934	218 382	412 316
2011	74 989	124 357	199 346	208 271	407 617
2012	70 924	121 817	192 741	202 040	394 781
2013	67 251	117 890	185 141	197 397	382 538
2014	42 997	113 349	156 346	183 919	340 365

Οι απόφοιτοι της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της νεολαίας - περιοχή Lodzkie

Έως 30 Σεπτεμβρίου	Επαγγελματικά σχολεία	Τεχνικά σχολεία	Επαγγελματικά και τεχνικά σχολεία	Σχολεία γενικής εκπαίδευσης	Σχολεία γενικής εκπαίδευσης, Επαγγελματικά και τεχνικά σχολεία
2010	3 952	6 080	10 032	14 658	24 690
2011	3 958	6 753	10 111	13 653	23 764
2012	3 622	6 646	10 268	13 991	24 259
2013	3 393	6 540	9 933	13 061	22 994
2014	2 569	6 212	8 781	12 109	20 890

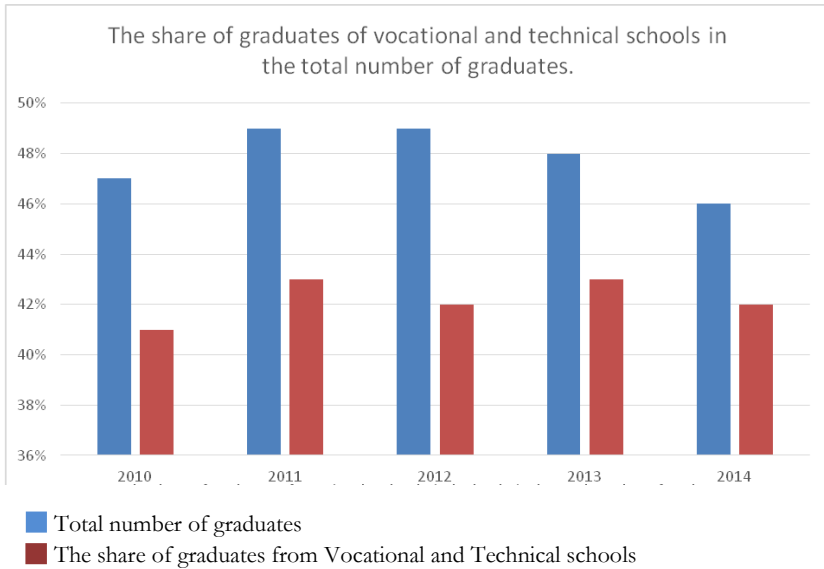

Αναλύοντας τον αριθμό των αποφοίτων κατά τα τελευταία πέντε χρόνια στην Πολωνία, μπορεί να παρατηρηθούν οι ακόλουθες τάσεις.

1. Ο συνολικός αριθμός των αποφοίτων μειώνεται, ο οποίος συνδέεται με τις δημογραφικές αλλαγές που παρατηρούνται στην Πολωνία κατά τη διάρκεια των τελευταίων 25 ετών (μείωση του αριθμού των γεννήσεων). Οι απόφοιτοι το 2014 αντιπροσώπευαν το 83% του αριθμού των πτυχιούχων το 2010.

2. Η αναλογία των αποφοίτων της επαγγελματικής εκπαίδευσης με το συνολικό αριθμό των πτυχιούχων παρέμεινε σε αρκετά σταθερό επίπεδο - για ολόκληρη την Πολωνία πάνω από 45% (το υψηλότερο επίπεδο που επιτεύχθηκε 49% το 2011 και το 2012)

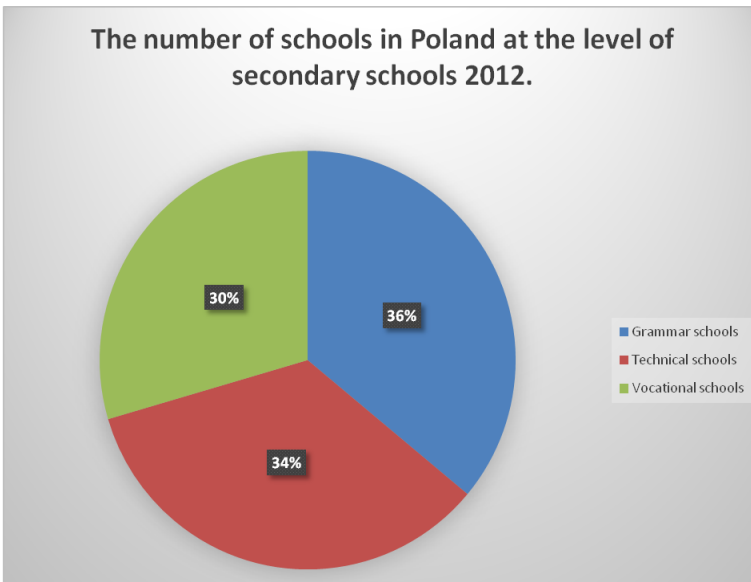
Έτος	Το ποσοστό των πτυχιούχων των επαγγελματικών και τεχνικών σχολών του συνολικού αριθμού των πτυχιούχων (Πολωνία)	Το ποσοστό των πτυχιούχων των επαγγελματικών και τεχνικών σχολών του συνολικού αριθμού των πτυχιούχων (περιοχή του Lodz)
2010	47%	41%
2011	49%	43%
2012	49%	42%
2013	48%	43%
2014	46%	42%

3. Το ποσοστό των αποφοίτων επαγγελματικών σχολών του συνολικού αριθμού των αποφοίτων των σχολών επαγγελματικής εκπαίδευσης μειώνεται, το 2010 σε 40%, Το 2014 σε 28%. Αυτό οφείλεται σε αλλαγές στη δομή των εκπαιδευτικών επιλογών των σπουδαστών. Όλο και λιγότεροι μαθητές υποδεικνύουν το επαγγελματικό σχολείο ως ένα σχολείο που χαρακτηρίζεται «πρώτη επιλογή». Οι σπουδαστές των σχολών επαγγελματικής εκπαίδευσης είναι εκείνοι που δεν τα κατάφεραν σε τεχνικές σχολές ή είχαν προβλήματα με τη μάθηση, ειδικά γενική σε τεχνικά θέματα, που ήταν ο λόγος για την αλλαγή του σχολείου.

Ο αριθμός των σχολείων στην Πολωνία στο επίπεδο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (από 30.09.2012):

No	Είδος σχολείου	Αριθμός
1.	Σχολεία γενικής εκπαίδευσης	1867
2.	Τεχνικά σχολεία	1779
3.	Επαγγελματικά σχολεία	1530

Στο πολωνικό σύστημα εκπαίδευσης τα σχολεία γενικής εκπαίδευσης λειτουργούν ως ξεχωριστά εκπαιδευτικά ιδρύματα, η επαγγελματική κατάρτιση στις τεχνικές και επαγγελματικές σχολές πραγματοποιείται στις λεγόμενες «ομάδες των σχολείων».

Επί του παρόντος (2014/2015 σχολικό έτος) στην Πολωνία, υπάρχει επαγγελματική εκπαίδευση σε 194 επαγγέλματα στα οποία υπάρχουν 255 προσόντα. Τα εργατικά επαγγέλματα (βασική επαγγελματική σχολή), χαρακτηρίζονται από ένα προσόν. Τα επαγγέλματα στο επίπεδο των τεχνικών σχολών έχουν 2-3 προσόντα. Τα προσόντα στο επίπεδο των εργατικών επαγγελμάτων περιλαμβάνονται στο σύνολο των προσόντων σε τεχνικό επίπεδο. Σε σχετικά επαγγέλματα υπάρχουν τα ίδια προσόντα, προκειμένου να διευκολυνθεί η συνέχιση της επανεκπαίδευσης. Για παράδειγμα, τα προσόντα των εργαζομένων στο επάγγελμα του «βοηθού

καταστήματος» είναι επίσης ένα συστατικό των προσόντων στο επάγγελμα του «τεχνικού έμπορου» και «βιβλιοπώλη».

Κατά το σχολικό έτος 2014/2015 η εκπαίδευση πραγματοποιείται σε 1957 και 1684 τεχνικές επαγγελματικές σχολές για νέους. Κατά τα τελευταία 2-3 χρόνια, ο αριθμός των επαγγελματιών σχολών έχει αρχίσει να αυξάνεται και πάλι λόγω της κατάστασης στην αγορά εργασίας (αύξηση της ζήτησης για το τεχνικό προσωπικό mid-level) και δράσεων για την προώθηση της επαγγελματικής εκπαίδευσης πραγματοποιείται στο επίπεδο των υπουργείων και των τοπικών σχολικών αρχών (πόλεις, περιφέρειες). Η σχολική χρονιά 2014/2015 ανακηρύχθηκε η Χρονιά της Σχολής Επαγγελματιών. Μια σειρά από βήματα έχουν ληφθεί για να ενθαρρύνουν τους νέους να φοιτήσουν στις επαγγελματικές σχολές.

Στο Λοτζ υπάρχουν 18 «ομάδες επαγγελματιών σχολείων» όπου η εκπαίδευση πραγματοποιείται στο επίπεδο των τεχνικών επαγγελμάτων (δευτεροβάθμια εκπαίδευση και είναι δυνατό να ληφθούν τελικές εξετάσεις) και βασική επαγγελματική εκπαίδευση (στο επίπεδο των δεξιοτήτων των εργαζομένων). Κατά τα τελευταία 5 χρόνια 4 «ομάδες επαγγελματιών σχολών» έχουν κλείσει. Ο κύριος λόγος για αυτό ήταν η δημογραφική μείωση το 2001. στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (γενική και επαγγελματική) στο Λοτζ περισσότεροι από 45 000 νέοι σπούδαζαν, τώρα είναι λιγότεροι από 20 000. Η δημογραφική κατάσταση σε ολόκληρη τη χώρα φαίνεται ίδια. «Ομάδες επαγγελματιών σχολών» προσφέρουν εκπαίδευση στο Λοτζ σε 42 επαγγέλματα σε επίπεδο τεχνικού σχολείου και 28 σε επίπεδο επαγγελματικού σχολείου.

Τα επαγγέλματα στο επίπεδο των τεχνικών σχολών:

Τεχνικός Αναλυτής

Τεχνικός της αρχιτεκτονικής τοπίου

Τεχνικός κατασκευών

Ψηφιακός τεχνικός των γραφικών διαδικασιών

Τεχνικός Οδικής κατασκευής και συντήρησης
Τεχνικός δρόμων και σιδηροδρομικών γεφυρών
Τεχνικός ηλεκτρονικών ειδών
Τεχνικός Οικονομικών
Τεχνικός Ηλεκτρολόγος
Τεχνικός Ενέργειας
Τεχνικός φωτογραφίας
Τεχνικός Επιθεωρητής
Τεχνικός γεωλόγος
Τεχνικός φυσικού αερίου
Τεχνικός του εμπορίου
Τεχνικός διαχείρισης του ξενοδοχείου
Τεχνικός πληροφορικής
Τεχνικός δασοκομίας
Τεχνικός Logistics
Τεχνικός μηχανικός
Τεχνικός Μηχανοτρονικής
Τεχνικός των τουριστικών υπηρεσιών
Τεχνικός Οπτικός
Τεχνικός περιβαλλοντικής
Τεχνικός οργάνωσης της διαφήμισης
Τεχνικός κήπου
Τεχνικός οχημάτων
Τεχνικός διαδικασιών εκτύπωσης
Τεχνικός αποκατάστασης των αρχιτεκτονικών στοιχείων
Τεχνικός Αποστολέας
Τεχνικός συστημάτων και εξοπλισμού ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
Τεχνικός της τεχνολογίας ξύλου
Τεχνικός τεχνολογίας Ένδυσης

Τεχνικός τεχνολογίας τροφίμων
Τεχνικός της πληροφορίας και της επικοινωνίας
Τεχνικός των σιδηροδρομικών μεταφορών
Τεχνικός αποχέτευσης
Τεχνικός κομμώσεων
Τεχνικός κτηνιατρικής
Τεχνικός κλωστοϋφαντουργίας
Τεχνικός κλωστοϋφαντουργίας διακοσμητικής
Τεχνικός των υπηρεσιών διατροφής και των τροφίμων

Τα επαγγέλματα στο επίπεδο των εργαζομένων (βασική επαγγελματική σχολή):

Φανοποιός αυτοκινήτου
Ζαχαροπλάστης
Κατασκευαστής Στέγης
Εκτυπωτής
Ηλεκτρολόγος-μηχανικός
Ηλεκτρολόγος-μηχανικός οχημάτων
Ηλεκτρολόγος
Φωτογράφος
Κουρέας / Κομμωτής
Βιβλιοδέτης
Ράφτης
Μάγειρας
Ζωγράφος
Μηχανικός μηχανημάτων και εφαρμοστής εξοπλισμού
Μηχανικός αυτοκινήτων
Ειδικός ηλεκτρονικών ειδών
Ειδικός οικοδομής και τελειώματος σε κατασκευές

Ειδικός εγκατάστασης δικτύου και υγιεινής

Ειδικός Μηχανοτρονικής

Χειριστής μηχανήματος κοπής

Κτίστης-σοβατζής

Κηπουρός

Ο χειριστής μηχανημάτων και εξοπλισμού της βιομηχανίας τροφίμων

Αρτοποιός

Τεχνίτης των κλωστοϋφαντουργίας

Ειδικός επεξεργασίας κρέατος

Πωλητής

Ξυλουργός

Η κατάρτιση διεξάγεται τόσο στα παραδοσιακά επαγγέλματα, καθώς και σε αυτά που προκύπτουν από τις αλλαγές στην οικονομική δομή της περιοχής, τις νέες επενδύσεις και το νέο οικονομικό πρόσωπο της πόλης. Για παράδειγμα, η ανάπτυξη της εκπαίδευσης στο επάγγελμα τεχνικών logistics λόγω της εγγύτητας στη διασταύρωση του αυτοκινητόδρομου και την κατασκευή ενός αριθμού κέντρων logistics. Ομοίως, η εκπαίδευση σε επαγγέλματα που σχετίζονται με τους σιδηροδρόμους εισήχθη λόγω των σχεδίων για την κατασκευή σύγχρονων σιδηροδρομικών γραμμών στην περιοχή, στον τομέα των ξενοδοχειακών υπηρεσιών λόγω της κατασκευής πολλών νέων ξενοδοχείων στην πόλη. Κατά το σχολικό έτος 2015/2016 η προσφορά θα εμπλουτιστεί με νέα επαγγέλματα: τεχνικοί εκτροφής αλόγων (δημιουργία του Horse Track στην περιοχή του Lodz), τεχνικοί των λιμένων και τερματικών σταθμών (για την ανάπτυξη της μεταφοράς και logistics), μηχανικός μοτοσυκλέτας (νέο επάγγελμα στην ταξινόμηση των επαγγελμάτων).

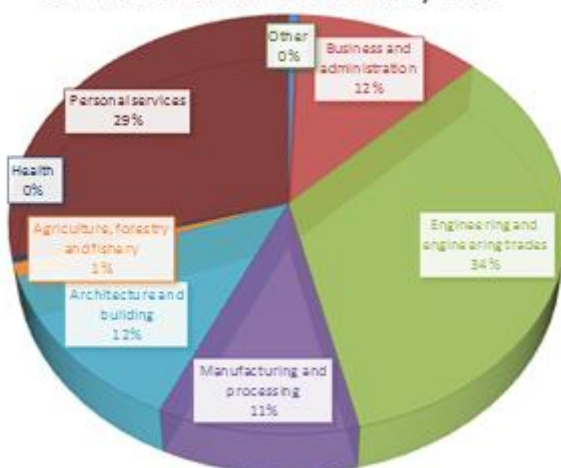
Παρόμοιες τάσεις παρατηρούνται και σε άλλες περιφέρειες της Πολωνίας.

Οι απόφοιτοι των βασικών επαγγελματικών Σχολείων από τους Τομείς Εκπαίδευσης.

Οι απόφοιτοι των βασικών επαγγελματικών Σχολείων από τους Τομείς Εκπαίδευσης.						
ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ:	2013/2014		2012/2013		2011/2012	
Ομάδες Τομέων Εκπαίδευσης	Βασικά επαγγελματικά σχολεία		Βασικά επαγγελματικά σχολεία		Βασικά επαγγελματικά σχολεία	
	Σύνολο		Σύνολο		Σύνολο	
	απόφοιτοι	Κορίτσια απόφοιτοι	απόφοιτοι	Κορίτσια	απόφοιτοι	Κορίτσια
Σύνολο ανά ομάδα τομέων εκπαίδευσης	68 865	23 354	72335	24384	76361	25272
Τέχνες	425	231	519	278	545	225
Επιχειρήσεις και διοίκηση	8 224	7 161	9142	7913	9833	8557
Μηχανική	23 220	35	24412	36	25935	39
Κατασκευή και επεξεργασία	7 324	1 736	7738	1847	8768	2359
Αρχιτεκτονική και οικοδόμηση	8 594	14	9350	26	10158	32
Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	757	166	808	195	912	247

Υγεία	280	261	140	137	117	110
Προσωπικές υπηρεσίες	20 037	13 747	20225	13951	20083	13698
Άλλο	4	3	1	1	10	5

GRADUATE OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS BY FIELDS OF EDUCATION IN 2013/2014

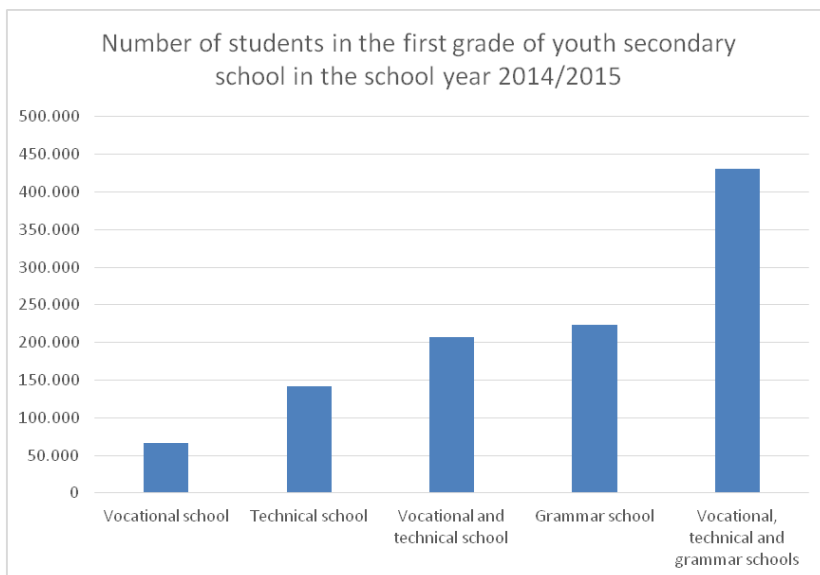

Υφιστάμενη κατάσταση των ιδρυμάτων ΕΕΚ.

Ανάλυση του αριθμού των μαθητών στην πρώτη τάξη δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της νεολαίας κατά το σχολικό έτος 2014/2015.

	Επαγγελματικά σχολεία	Τεχνικά σχολεία	Επαγγελματικά και τεχνικά σχολεία	Σχολεία γενικής εκπαίδευσης	Σχολεία επαγγελματικά τεχνικά και γενικής εκπαίδευσης

Πολωνία	66 042	141 236	207 278	223 869	431 147
Περιοχή Λοτζ	3 270	8 482	11 752	15 222	26 974

Τα Επαγγελματικά και τεχνικά σχολεία επιλέχθηκαν από 207 278 μαθητές, το 2014 στην Πολωνία, αντιπροσωπεύοντας το 48% του συνόλου των μαθητών της τάξης Ι. Στην περιοχή του Λοτζ τα επαγγελματικά σχολεία επιλέχθηκαν από το 44% των αποφοίτων της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Η βάση για την πρόσβαση στο επιλεγμένο σχολείο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι το ποσό των πόντων που λαμβάνεται από τις εξετάσεις του γυμνασίου, τους βαθμούς που λαμβάνονται στο τέλος των σπουδών στην κατώτερη βαθμίδα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και τους βαθμούς που απονέμονται για εξαιρετικά επιτεύγματα στην επιστήμη, τον αθλητισμό και / ή την κοινωνική δραστηριότητα

Στο Λοτζ, οι απόφοιτοι της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που αποφασίζουν να λάβουν επαγγελματική κατάρτιση συνήθως επιλέγουν επαγγέλματα στον τομέα της γαστρονομίας, ξενοδοχειακής και τουριστικής βιομηχανίας, της εφοδιαστικής, του φυσικού αερίου (το μοναδικό σχολείο στην Πολωνία), της επιστήμης των υπολογιστών, της ενέργειας, των ηλεκτρονικών και της κομμωτικής. Τα σχολεία που προσφέρουν εκπαίδευση σε αυτά τα επαγγέλματα δεν έχουν προβλήματα με τις προσλήψεις.

Στην Πολωνία, η εκπαίδευση μπορεί να πραγματοποιηθεί σε 201 επαγγέλματα που περιλαμβάνονται στην Ταξινόμηση των Επαγγελμάτων της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Προκειμένου να οργανώσει την αγορά της εκπαίδευσης στην σχολική κατάταξη σχολείου, τα επαγγέλματα κατατάσσονται στους τομείς της εκπαίδευσης, τα οποία περιέχουν σύνολα των επαγγελμάτων ομαδοποιημένα σύμφωνα με κοινά ή παρόμοια προσόντα που απαιτούνται για την εκτέλεση επαγγελματικών καθηκόντων μέσα σε ένα συγκεκριμένο επάγγελμα. Κατά την ομαδοποίηση των επαγγελμάτων χρησιμοποιήθηκε η Πολωνική Ταξινόμηση των Δραστηριοτήτων. Υπάρχουν οκτώ ξεχωριστές περιοχές σπουδών:

- 1) υπηρεσίες διοίκησης (σήμανση A),
- 2) οικοδόμηση (B),
- 3) ηλεκτρικά και ηλεκτρονικά (E),
- 4) μηχανικές και μεταλλουργικές ορυχείων (M),
- 5) αγρο-δασσοκομία και περιβαλλοντική κατάσταση (R),
- 6) τουριστικά - τροφοδοσία(T),
- 7) ιατρο-κοινωνικές (Z),
- 8) Τέχνες (S).

Η ταξινόμηση πραγματοποιείται από το Υπουργείο Παιδείας, και τα επαγγέλματα προστίθενται, τροποποιούνται ή διαγράφονται μετά από αίτημα των υπουργών βιομηχανίας που είναι υπεύθυνοι για τα

επαγγέλματα. Κατά το τελευταίο έτος 3 επαγγέλματα προστέθηκαν στην Κατάταξη: τεχνικός μηχανικός μοτοσυκλετών, τεχνικός φύξης και κλιματισμού και μηχανημάτων γερανού.

Χαρακτηριστικά του ανώτερου συστήματος δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ανάλυση των πεδίων της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Οι βασικές πληροφορίες σχετικά με την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση:

- Πρώτον, είναι ένας τομέας που έχει αναμορφωθεί ριζικά τα τελευταία 20 χρόνια (αποκέντρωση της διαχείρισης της εκπαίδευσης, η εισαγωγή της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κατά το σχολικό έτος 2001/2002, κλπ) Κατά το σχολικό έτος 2012/2013 συμπληρωματικά γενικά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και τεχνικά σχολεία είχαν εικασθαριστεί, και η αναστολή των προσλήψεων στα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με αυτό το προφίλ θα οδηγήσει σε σταδιακή εξάλειψή τους.

- Μέσα σε αυτόν τον τομέα τόσο η γενική όσο και η επαγγελματική εκπαίδευση μπορεί να αποκτηθεί. Μέχρι στιγμής τα πιο δημοφιλή μεταξύ των μαθητών είναι τα σχολεία γενικής εκπαίδευσης, που εκπαιδεύουν το ήμισυ σχεδόν των μαθητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Υπάρχει επίσης μια αυξημένη τάση από τους αποφοίτους των Επαγγελματικών Σχολών να ολοκληρώνουν την εκπαίδευσή τους σε συμπληρωματικά σχολεία γενικής εκπαίδευσης..

-Το ενδιαφέρον για την επαγγελματική εκπαίδευση παρέμεινε σχετικά σταθερό για πολλά χρόνια, οι επαγγελματιές σχολές εκπαιδεύουν ένα παρόμοιο ποσοστό ανθρώπων όπως πριν από λίγα χρόνια. Ωστόσο, ο

συνολικός αριθμός των μαθητών στα σχολεία αυτά μειώνεται, γεγονός που θα μπορούσε να έχει σημαντικές συνέπειες για την αγορά εργασίας (ωστόσο, η μείωση αυτή οφείλεται στις δημογραφικές αλλαγές, και όχι στο μειωμένο ενδιαφέρον για αυτό το είδος της εκπαίδευσης). Αντίθετα, υπήρξε μια μείωση του ενδιαφέροντος σε εξειδικευμένα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για μεγάλο χρονικό διάστημα, που δεν δίνουν την άδεια να κάνεις ορισμένες δουλειές, και μόνο ένα γενικό προσανατολισμό για το επάγγελμα.

- Μπορείτε να δείτε σαφείς διαφορές στις επιλογές των εκπαιδευτικών διαδρομών με βάση το φύλο. Οι άνδρες είναι πιο πιθανό να αποφασίσουν να συνεχίσουν την εκπαίδευσή τους σε σχολεία επαγγελματικής εκπαίδευσης (καθαρό ποσοστό εγγραφής 19%) και τεχνικές σχολές (33%) από τις γυναίκες (επαγγελματικές σχολές - 9%, μηχανήματα - 23%). Οι γυναίκες συχνά επιλέγουν τη γενική εκπαίδευση (καθαρό ποσοστό εγγραφών στο 59%, σε σύγκριση με 35% για τους άνδρες).

Το ποσοστό των μαθητών στο πλαίσιο των επιμέρους τομέων της εκπαίδευσης στα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης το 2011. (N = 1106643)	
Τομέας εκπαίδευσης	% μαθητές
Τεχνικός πληροφορικής	7,8
Τεχνικός Οικονομικών	5,9
Μουσικός	5
Τεχνικός ξενοδοχειακής βιομηχανίας	4,2
Τεχνικός διοίκησης	3,7
Τεχνικός μηχανικός	3,6
Τεχνικός κτιρίου	3,6
Τεχνικός μηχανικός αυτοκινήτων	3,6
Τεχνικός διατροφής και υπηρεσιών τροφίμων	2,8

Τεχνικός logistics	2,7
Μάγειρας	2,7
Κουρέας / κομμωτής	2,3
Τεχνικός υπηρεσιών σε σαλόνι ομορφιάς	2,2
Τεχνικός ασφάλειας και υγιεινής της εργασίας	2,1
Τεχνικός υπηρεσιών κομμωτηρίου	2,1
Τεχνικός αυτοκινήτου	2
Τεχνικός εμπορίου	2
Υπάλληλος καταστήματος	1,9
Τεχνικός αρχιτεκτονικής τοπίου	1,7
Τεχνικός ηλεκτρονικών ειδών	1,7
Τεχνικός μαγειρικής και υπηρεσιών τροφοδοσίας	1,7
Τεχνικός τουριστικού κλάδου	1,5
Μάγειρας	1,5
Τεχνικός Σχεδιαστής	1,5
Τεχνικός μηχανοτρονικής	1,3
Τεχνικός ηλεκτρικής ενέργειας	1,3
Τεχνικός διαφήμισης	1
Οι πιο δημοφιλείς τομείς της εκπαίδευσης στις επαγγελματιές σχολές το 2011 γ. (N = 221.873).	
Τομέας εκπαίδευσης	% μαθητές
Μηχανικός αυτοκινήτου	17,7
Μάγειρας	13,2
Κουρέας / κομμωτής	11,3
Υπάλληλος καταστήματος	9,7
Πλινθοκτίστης	4,2
Ειδικός τελειώματος οικοδόμησης κτιρίου	4,2
Ξυλουργός	4,0
Ζαχαροπλάστης	4,0
Κλειδαράς	3,6

Ηλεκτρολόγος	3,0
Μηχανικός ηλεκτρικών οχημάτων	3,0
Ειδικός εξοπλισμού υγιεινής	2,4
Αρτοποιός	2,2
Μηχανικός και χειριστής γεωργικών μηχανημάτων	1,9
Φανοποιός αυτοκινήτου	1,5
Ηλεκτρολόγος - μηχανικός	1,4
Εφαρμοστής μηχανών και συσκευών	1,3
Χειριστής μηχανήματος κοπής	1,2
Βαφέας - ειδικός ταπετσαρίας	1,2
Βαφέας αυτοκινήτου	1,1

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να σημειωθεί ότι οι τέσσερις πιο δημοφιλείς κλάδοι σπουδών σε βασικά επαγγελματικά σχολεία έχουν συγκεντρώσει πάνω από το ήμισυ (52%) των μαθητών επαγγελματικής εκπαίδευσης. Αυτοί είναι: μηχανικός αυτοκινήτων, σεφ μικρών catering, κομμωτής και πωλητής, έτσι, πρώτον, τα επαγγέλματα σχετίζονται με τις υπηρεσίες, και το δεύτερο - το σημαντικότερο - δίνουν καλές προοπτικές για τη δική τους επιχείρηση.

Άνω του μέσου όρου δημοτικότητα μπορεί να δει κανείς στην περίπτωση των επαγγελματιών υπηρεσιών στα οχήματα. Στα επαγγέλματα αυτής της ομάδας (μηχανικός, ηλεκτρολόγος, φανοποιός, βαφέας) εστιάζει σχεδόν το 1/4 των μαθητών της επαγγελματικής εκπαίδευσης, ο αδιαφιλονίκητος ηγέτης είναι εδώ ο μηχανικός αυτοκινήτων (17,7%).

Μεταξύ των λιγότερο δημοφιλών τομέων σπουδών που προσφέρθηκαν από σχολές επαγγελματικής κατάρτισης το 2011 υπάρχουν επαγγέλματα των εργαζομένων στις βιομηχανίες, συμπεριλαμβανομένων των εφαρμοστών και χειριστών των μηχανημάτων και του εξοπλισμού στους τομείς της κλωστοϋφαντουργίας, χημικών, γυαλιού, κεραμικών,

χειροτεχνίας και επαγγέλματα, συμπεριλαμβανομένων χρυσοχόου-κοσμηματοπώλη, τεχνίτη κλωστοϋφαντουργίας, υφαντή καλαθιών, τσαγκάρη, καθαριστή καμινάδας, οπτικού-μηχανικού, ωρολογοποιού, αγγειοπλάστη.

Γενικά χαρακτηριστικά της κατάστασης της απασχόλησης των αποφοίτων των σχολών επαγγελματικής και τεχνικής εκπαίδευσης

Οι απόφοιτοι των προγραμμάτων εκπαίδευσης των εργαζομένων στις επαγγελματικές σχολές είναι η δεύτερη ομάδα από την άποψη των μηνιαίων μισθών. Η ελκυστικότητα αυτής της διαδρομής, όμως, αναιρείται από το γεγονός ότι πρόκειται για μια ομάδα με το υψηλότερο ποσοστό των ανέργων. Αυτό μπορεί να συνδέεται με τη σημαντική εσωτερική ποικιλομορφία της ομάδας, στην οποία υπάρχουν επαγγέλματα με ζήτηση στην αγορά εργασίας αλλά και με "ξεθώριασμα". Αυτοί που επιλέγουν άλλες (αλλά όχι υπηρεσιών) διαδρομές επαγγελματικής μάθησης είναι σχετικά λιγότερο επιρρεπείς στην ανεργία, αλλά και σχετικά περισσότερο μη ενεργοί και αποτελούν την κατηγορία NEET, (που σημαίνει Όχι στην απασχόληση, εκπαίδευση ή κατάρτιση.) κάτι που - σύμφωνα με μελέτες - μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τη μόνιμη απώλεια της σύνδεσης με την αγορά εργασίας.

Η σίγουρα ακραία ομάδα, η οποία χαρακτηρίζεται από την πιο δύσκολη θέση στην αγορά εργασίας είναι επαγγελματίες παροχής υπηρεσιών που είναι απόφοιτοι των Επαγγελματιών Σχολών (συμπεριλαμβανομένου ενός σεφ, ενός κομμωτή, ενός πωλητή). Είναι πολύ ανησυχητικό το γεγονός ότι - όπως αναφέρθηκε - είναι τα επαγγέλματα που γνώρισαν περισσότερο ή λιγότερο το ίδιο επίπεδο δημοτικότητας τα τελευταία χρόνια. Είναι σημαντικό ότι, η συντριπτική πλειοψηφία αυτών

έχουν επιλεγεί από γυναίκες. Αυτή η ομάδα χαρακτηρίζεται από το χαμηλότερο ποσοστό των απασχολούμενων ατόμων (για οποιοδήποτε από τα επαγγέλματα στη λίστα, το ποσοστό της απασχόλησης δεν υπερβαίνει το 53% του συνόλου που καλύπτεται από την ανάλυση), υψηλά ποσοστά ανεργίας (για παράδειγμα, το 23% του μάγειρα, κουρέα / κομμωτή 20%) και τα υψηλότερα στην περίπτωση των σχολείων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με το ποσοστό των οικονομικά ανενεργών να φτάνει το 30% (στην περίπτωση των βοηθών καταστημάτων: 33%).

Ευκαιρίες απασχόλησης μετά την αποφοίτηση.

Ποσοστό ανεργίας, κατά ηλικία στο τέταρτο τρίμηνο του 2013 και το πρώτο τρίμηνο του 2014. (τριμηνιαία έρευνα)

Ηλικία	Ποσοστό ανεργίας - 4ο τρίμηνο 2013 ρ.	Ποσοστό ανεργίας - 1ο τρίμηνο 2014 ρ.
Σύνολο	9,8%	10,6%
κάτω από 24	27,3%	27,2%
25 - 34	10,3%	11,6%
35-44	7,5%	8,0%
45 και πάνω	7,0%	7,8%

Κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2013 το ποσοστό ανεργίας των πτυχιούχων (12 μήνες μετά την αποφοίτησή τους) που ζουν σε αγροτικές περιοχές ήταν 36,8%, και μεταξύ των αποφοίτων που ζουν στην πόλη 28,4%. Το χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας ήταν μεταξύ των αποφοίτων των σχολών της ανώτερης εκπαίδευσης - 22,0%, το υψηλότερο μεταξύ των αποφοίτων σχολείων γενικής εκπαίδευσης - 49,0%. Εντός της ομάδας των αποφοίτων η ανεργία αυτών της επαγγελματικής εκπαίδευσης ήταν στο

επίπεδο του 48,3%, και της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης (τεχνική) - 42,8%.

Αντιμετωπίζοντας ένα τέτοιο υψηλό ποσοστό ανεργίας μεταξύ των αποφοίτων στην Πολωνία υπάρχουν δράσεις που έχουν αναληφθεί για την υποστήριξη των νέων να εισέλθουν στην αγορά εργασίας. Το πρόγραμμα βοήθειας μπορεί να καλύπτει ένα άτομο κάτω των 30 ετών, εγγεγραμμένο στο γραφείο απασχόλησης.

Μέσα στήριξης:

1) Απόδειξη εργασίας - δίνοντας ένα κουπόνι της απασχόλησης με βάση το Ατομικό Σχέδιο Δράσης. Ένας απόφοιτος ο οποίος έλαβε ένα κουπόνι της απασχόλησης αναζητά εργασία. Ένας εργοδότης που θα τον προσλάβει για τουλάχιστον 18 μήνες παίρνει μια επιστροφή ενός μέρους των αποδοχών με τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης για χρονικό διάστημα 12 μηνών.

2) Απόδειξη πρακτικής - δίνοντας ένα κουπόνι πρακτικής βασισμένο στο Ατομικό Σχέδιο Δράσης. Ένας εργοδότης που θα δώσει δουλειά σε έναν απόφοιτο για ένα διάστημα 6-μηνών πρακτικής άσκησης και τον απασχολήσει για τους επόμενους έξι μήνες λαμβάνει ένα μόνους των 1500PLN από τον κυβερνήτη. Κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης ο μαθητευόμενος / απόφοιτος λαμβάνει υποτροφία.

3) Απόδειξη εκπαίδευσης - Με ένα κουπόνι εκπαίδευσης ο άνεργος μπορεί να χρηματοδοτείται στο 100% του κόστους της εκπαίδευσης ή των απαραίτητων ιατρικών εξετάσεων καθώς και μετακινήσεων και μπορεί επίσης να λάβει υποτροφία.

4) Επιχορήγηση να δημιουργήσουν τη δική τους επιχείρηση - μετά την ολοκλήρωση της κατάρτισης, "ABC Επιχειρηματικότητα" ο άνεργος μπορεί να λάβει επιχορήγηση ποσό που δεν υπερβαίνει 6 φορές το μέσο μισθό στη χώρα.

Οι μαθητές που αποφοιτούν από σχολεία ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι επίσης σε θέση να ζητήσουν τη συνδρομή επαγγελματιών συμβούλων, οι οποίοι μπορεί να προσληφθούν στο σχολείο. Η διαθεσιμότητα του συμβούλου σταδιοδρομίας εξαρτάται από την οικονομική και οργανωτική αρχή για το σχολείο. Στο Λοτζ, το σύστημα επαγγελματικού προσανατολισμού διευθύνεται από το Κέντρο Εκπαίδευσης Καθηγητών του Λοτζ και παρέχεται για τα σχολεία κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (επιλέγοντας το πεδίο της εκπαίδευσης) και τα σχολεία ανώτερης δευτεροβάθμιας (μπαίνοντας στην αγορά εργασίας ή συνεχίζοντας την εκπαίδευσή τους). Οι μαθητές συμμετέχουν σε εργαστήρια και μπορούν να επωφεληθούν από εξατομικευμένη καθοδήγηση συμβούλου στο σχολείο ή στο σημείο της διαβούλευσης.

Όσον αφορά τις δηλώσεις των εργοδοτών σχετικά με την ανάγκη για τους εργαζόμενους σε συγκεκριμένες θέσεις, μπορούμε να πούμε ότι οι νέοι άνθρωποι είναι τώρα πιο περιζήτητοι σε τρεις επαγγελματικές κατηγορίες:

- Ειδικευμένοι εργάτες και χειριστές και εργαταστάτες μηχανημάτων (48% των εργοδοτών που αναζητούν νέους ανθρώπους, ήθελαν να προσλάβουν εργαζόμενους για τέτοιες εργασίες)

- Επαγγελματίες και τεχνικοί και μεσαία στελέχη διοίκησης (29% των απαιτήσεων)?

- Βοηθοί καταστημάτων και εργαζόμενοι υπηρεσιών (24% των εργοδοτών δήλωσαν προθυμία να απασχολούν νέους ανθρώπους).

Επαγγελματική δραστηριότητα των μαθητών των σχολών επαγγελματικής εκπαίδευσης και σχολείων βασικής επαγγελματικής εκπαίδευσης

Περισσότερο από το ήμισυ του συνόλου των μαθητών κατά το τελευταίο έτος απασχολήθηκαν σε κάποια μορφή εργασίας.

- $\frac{3}{4}$ των μαθητών επαγγελματικών σχολών πήρε πληρωμένη εργασία κατά το τελευταίο έτος?

- Και το 66% των μαθητών από τις τεχνικές σχολές πήραν θέσεις εργασίας στην τελευταία τάξη.

- Στην περίπτωση του 56% των μαθητών η αμειβόμενη δραστηριότητα σχετίζεται με το προφίλ της εκπαίδευσής τους

Εμπόδια για την έναρξη της απασχόλησης στην τελευταία τάξη:

- Το πρώτο είναι το γεγονός ότι η ιδιότητα του μαθητή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης καθιστά δύσκολο ή αδύνατο να αναλάβουν την απασχόληση. Η βασική εξωτερική αιτία είναι, κατά τη γνώμη των μαθητών, η έλλειψη θέσεων εργασίας (56%).

Οι καλύτεροι τρόποι για να βρουν μια θέση εργασίας, σύμφωνα με τους μαθητές, είναι: η χρήση των επαφών και γνωριμιών, δηλαδή οι συστάσεις και οι παραπομπές. Την ίδια στιγμή, υπάρχει ένα χαμηλό επίπεδο εμπιστοσύνης όσον αφορά την αποτελεσματικότητα των θεσμικών υπηρεσιών της αγοράς εργασίας -την πορεία αναζήτησης εργασίας που επέλεξε το γραφείο εργασίας ακολούθησε μόνο το 11% των μαθητών και άλλου είδους βοήθεια στην αναζήτηση εργασίας μόνο το 8%.

Μηχανισμός παρακολούθησης μετά την αποφοίτηση

Στην Πολωνία, υπάρχουν υποχρεωτικές σπουδές των σχολείων σταδιοδρομίας των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Αυτό αναφέρεται στο νόμο για την τριτοβάθμια εκπαίδευση του 2005r.- «Το πανεπιστήμιο παρακολουθεί τη σταδιοδρομία των αποφοίτων του, προκειμένου να προσαρμόσει τα μαθήματα σπουδών και των

προγραμμάτων εκπαίδευσης στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, ιδίως μετά από 3 και 5 έτη από την ημερομηνία της αποφοίτησης». Η δράση αυτή δεν διευκρινίζει, ωστόσο, τα πρότυπα, τις μεθόδους ή τις τεχνικές για τη συλλογή, την επεξεργασία και τη χρήση των δεδομένων.

Στο ανώτερο επίπεδο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής εκπαίδευσης στην Πολωνία δεν υπάρχουν απαιτήσεις για την παρακολούθηση των διαδρομών των αποφοίτων. Τέτοιες μελέτες λαμβάνονται από τα σχολεία για τις δικές τους ανάγκες ή άλλων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της περιοχής. Στο Λοτζ η έρευνα των αποφοίτων έχει διεξαχθεί από το 1999 από το Παρατηρητήριο της Αγοράς Εργασίας για την Εκπαίδευση στο Κέντρο Παιδαγωγικής του Λοτζ.

Μια πρόσφατη έρευνα διεξήχθη το 2013 σε 7 'ομάδες' των Επαγγελματιών Σχολών στο Λοτζ. Η μελέτη συμπεριέλαβε αποφοίτους που έχουν ολοκληρώσει την εκπαίδευσή τους το 2011, το 2012 και το 2013, αντιπροσωπεύοντας το 15 επαγγέλματα: τεχνικός οικονομίας (72 άτομα), τεχνικός διαχείρισης ξενοδοχείων (96), τεχνικός συναλλαγών (32), ηλεκτρολόγος-μηχανικός αυτοκινήτου (35), μηχανικός αυτοκινήτων (35), τεχνικός μηχανοκίνητων οχημάτων (91), ηλεκτρολόγος-μηχανικός (2), ηλεκτρολόγος (7), τεχνικός μηχανοκίνητης (24), τεχνικός κατασκευών (16), τεχνολόγος τελικών εργασιών στον τομέα των κατασκευών (20), ζαχαροπλάστης (80), τεχνικός τεχνολογίας τροφίμων (39), κουρέας / κομμωτής (76), τεχνικός αρχιτεκτονικής τοπίου (37). Για να δοιμαστούν οι απόφοιτοι ετοιμάστηκε ένα ειδικό ερωτηματολόγιο με 33 ερωτήσεις. Λόγω της ποικιλομορφίας των επαγγελματιών σπουδών της ομάδας, μία από τις ερωτήσεις μεταβάλλονταν ανάλογα με τον τομέα της εκπαίδευσης των ερωτηθέντων (ερώτηση σχετική σχετίζεται με την ικανότητά του να εκτελεί καθήκοντα σε ένα συγκεκριμένο επάγγελμα). Η μέθοδος της άμεσης συνέντευξης χρησιμοποιήθηκε και πραγματοποιήθηκε από μια

ομάδα εκπαιδευμένων ερευνητών χρησιμοποιώντας PAPI - Συνέντευξη με χαρτί και μολύβι. Πήραν συνεντεύξεις από 459 αποφοίτους. Οι ερωτήσεις κάλυπταν τα εξής θέματα:

- λόγοι για την επιλογή του τομέα εκπαίδευσης,
- επαγγελματική δραστηριότητα κατά τη διάρκεια του σχολείου,
- αξιολόγηση των γνώσεων και των δεξιοτήτων που αποκτώνται στο σχολείο,
  - εκτίμηση των πιθανοτήτων εύρεσης εργασίας,
  - ανάληψη περαιτέρω μελέτης,
  - συμπλήρωση των επαγγελματικών προσόντων,
  - παράγοντες σημαντικοί για την αναζήτηση της πρώτης τους εργασίας,
  - ικανότητες να υποστηρίξουν την εφαρμογή της πρώτης εργασίας,
  - κινητικότητα των αποφοίτων,
  - περίοδος αναζήτησης της πρώτης εργασίας,
  - τρέχουσα κατάσταση των αποφοίτων (εργαζόμενος / άνεργος),
  - εγγραφή στο γραφείο απασχόλησης,
  - μορφές βοήθειας που προσφέρονται στους αποφοίτους από το γραφείο ευρέσεως εργασίας,
    - πώς να βρουν την πρώτη δουλειά,
    - λόγοι για τις δυσκολίες στην εύρεση εργασίας,
    - προσδοκίες για την πρώτη δουλειά τους,
    - έναρξη της πρώτης αναζήτησης εργασίας,
    - γνώση για το επάγγελμα και την απασχόληση,
    - χρονική περίοδος πρώτης εργασίας,
    - πρόβλεψη δικής τους επαγγελματικής κατάστασης,
    - εκτίμηση της κατάστασης στην αγορά εργασίας.

Επιλεγμένα συμπεράσματα από την έρευνα.

1. Οι πτυχιούχοι αναλύοντας την προετοιμασία τους για την εργασία μετά την αποφοίτησή τους αξιολόγησαν υψηλά την απόκτηση θεωρητικών

γνώσεων (90% θετικές αξιολογήσεις), χαμηλότερα ήταν οι πρακτικές δεξιότητες (66% των θετικών απαντήσεων). Πάνω από το 30% υποστήριξε ότι δεν ήταν προετοιμασμένοι από το σχολείο για να αναζητήσουν εργασία.

2. Περισσότερο από το ήμισυ των ερωτηθέντων συνέχισε την εκπαίδευσή τους, συνήθως στον ίδιο επαγγελματικό χώρο.

3. 16% συμπλήρωσε τα προσόντα του σε μαθήματα, συνήθως παίρνοντας πιστοποίηση σε ειδικές τεχνικές δεξιότητες.

4. Περίπου το 60% των ερωτηθέντων δεν εργάζονται στο επάγγελμά τους.

5. Οι απόφοιτοι τόνισαν τη σημασία των κινήτρων και των δεξιοτήτων αναζήτησης εργασίας σε δύσκολες οικονομικές συνθήκες στη χώρα και τον κόσμο.

Η έρευνα των αποφοίτων μπορεί να είναι ένα εξαιρετικό εργαλείο για την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων της κατάρτισης, εντοπίζοντας τα δυνατά και τα αδύνατα σημεία και προσφέρουν ευκολία προσαρμογής στις πραγματικές ανάγκες της αγοράς εργασίας. Η μεθοδολογία που αναπτύχθηκε και χρησιμοποιήθηκε στο Λοτζ υποβάλλεται τώρα σε άλλες περιφέρειες της Πολωνίας.

Συστάσεις για τα σχολεία και τις σχολές επαγγελματικής κατάρτισης που οδηγούν τις αρχές στην προσαρμογή της προσφοράς τους στις ανάγκες της αγοράς εργασίας:

1. Το να παρέχουν στα σχολεία ακριβείς πληροφορίες σχετικά με τις τρέχουσες και προβλεπόμενες μεταβολές στις τοπικές και περιφερειακές αγορές εργασίας (ιδίως πληροφορίες σχετικά με τις νέες επενδύσεις).

2. Η συνεργασία μεταξύ των επαγγελματικών σχολών και επιχειρήσεων.

α) Η δημιουργία τάξεων χορηγίας,

β) Η οργάνωση των διακοπών πρακτικής άσκησης κλπ από τις επιχειρήσεις για τους μαθητές που συμμετέχουν στην εκπαίδευση σε συγκεκριμένα επαγγέλματα,

γ) Η συμμετοχή των εργοδοτών στη δημιουργία του προγραμματισμού του σχολείου πχ στην εξειδίκευση στον τομέα των δραστηριοτήτων που μπορούν να δημιουργηθούν ξεχωριστά από το σχολείο, σύμφωνα με τις ανάγκες της περιφερειακής αγοράς εργασίας

δ) Η οργάνωση εξειδικευμένης κατάρτισης που ολοκληρώνεται με πιστοποιητικά δεξιοτήτων.

3. Βελτίωση του συστήματος επαγγελματικού προσανατολισμού για τους μαθητές στα προγραμματικά υψηλότερα επίπεδα.

Εργασίες που εκτελούνται από επαγγελματίες συμβούλους στα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι οι εξής:

- Διάγνωση των αναγκών των μαθητών για την εκπαίδευση – πληροφορίες για την κατάρτιση (έρευνες, συνεντεύξεις, έρευνα με μαθητές και καθηγητές).

- Συλλογή, ενημέρωση και διαμοιρασμός εκπαιδευτικών και επαγγελματιών πληροφοριών ειδικά για ένα δεδομένο επίπεδο εκπαίδευσης (οργανώνοντας ράφια), προσδιορίζοντας πρόσθετες πηγές πληροφοριών.

- Συστηματική διάγνωση των μαθητικών αναγκών για πληροφορίες σχετικά με τις επαγγελματικές γνώσεις.

- Συντονισμός των δραστηριοτήτων των πληροφοριών - συμβουλευτική σχολείου.

- Συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς για τη δημιουργία και την εξασφάλιση της συνέχειας του συστήματος της επαγγελματικής ενδοσχολικής παροχής συμβουλών, συμπεριλαμβανομένων: κατάρτιση των εκπαιδευτικών για να διδάξουν τους μαθητές σε σχέση με επαγγελματικό προσανατολισμό τους, μοιράζοντας στους εκπαιδευτικούς σενάρια ώστε να

διδάσκουν στους μαθητές να κάνουν συνειδητά το σχεδιασμό της σταδιοδρομίας και να αναλάβουν τον επαγγελματικό τους ρόλο.

- Ατομική βοήθεια για τους μαθητές στο σχεδιασμό της εκπαίδευσης και της σταδιοδρομίας τους, δημιουργώντας τα έγγραφα αίτησης εργασίας.

- Πληροφορίες σχετικά με τους παράγοντες που επηρεάζουν την καριέρα, τις αλλαγές στα επαγγέλματα της αγοράς εργασίας και την έλλειψη εργασίας.

- Παροχή βοήθειας στην εξεύρεση μαθητείας για τις θέσεις των μαθητών, συνεργασία με τους εργοδότες των μαθητών επαγγελματικών σχολών, έλεγχος και πρόοδος στις δεξιότητες εκπαίδευσης, πρακτικές ελέγχου.

- Διεξαγωγή ενεργοποίησης των δραστηριοτήτων της ομάδας, προετοιμασία των μαθητών για το σχεδιασμό της σταδιοδρομίας και συνειδητή επαγγελματική εργασία (εργαστήρια σχετικά με τη διαπροσωπική επικοινωνία και τις διαπραγματεύσεις, δραστηριότητες της ομάδας για την προετοιμασία μιας συνέντευξης και αυτοπαρουσίασης, δραστηριότητες εξερεύνησης προτιμήσεων και ικανοτήτων).

- Διδασκαλία στον τομέα του εργατικού δικαίου (δικαιώματα του εργοδότη και του εργαζομένου, Κώδικας Εργασίας).

- Παροχή πληροφοριών σχετικά με την επιλογή της περαιτέρω εκπαίδευσης ή απόκτησης νέων δεξιοτήτων.

- Παροχή ατομικών εκπαιδευτικών και επαγγελματικών συμβουλών προς τους μαθητές και τους γονείς τους.

- Οργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων για τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς σε εκπαιδευτικές ευκαιρίες (εκθέσεις εκπαίδευσης) ή παρουσίαση ενδιαφερόντων επαγγελμάτων (μια συνάντηση με μια αισθητικό, εκπροσώπου του στρατού, κλπ).

- Παροχή πληροφοριών σχετικά με τη δυνατότητα απόκτησης χρηματοδότησης από διάφορες πηγές για τη δημιουργία επιχείρησης, τους

κανόνες της φορολογίας και την ελάφρυνση στον τρόπο άσκησης του νόμου.

- Οργάνωση διαγωνισμών στον τομέα της γνώσης της αγοράς εργασίας.
- Οργάνωση συμμετοχής των μαθητών στις εκθέσεις εκπαίδευσης και απασχόλησης.

- Οργάνωση συναντήσεων με τους εργοδότες, τους εκπροσώπους των πανεπιστημίων, κυβερνητικούς οργανισμούς και φορείς που ασχολούνται με την τοποθέτηση εργασίας.

- Οργάνωση εκδρομών σε εργοστάσια που λειτουργούν στην τοπική κοινότητα για γνωριμία με τα επαγγέλματα.

- Διεξαγωγή διαλέξεων αφιερωμένες στα χαρακτηριστικά των επαγγελμάτων και των απαιτούμενων προσόντων σε σχέση με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

- Πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες των περιστασιακών απασχολήσεων κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους ή των διακοπών.

- Συνεργασία με φορείς που υποστηρίζουν τις δραστηριότητες του συμβούλου σχολικής καθοδήγησης (Κινητό Κέντρο Επαγγελματικής Πληροφόρησης VLC, Γραφείο εργασίας, πανεπιστήμια).

- Πληροφορίες σχετικά με τα εκπαιδευτικά προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- Πληροφορίες σχετικά με το περιφερειακό, εθνικό, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο πρόγραμμα εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας.

4. Εισαγωγή της υποχρεωτικής σειράς εργαστηρίων, βελτίωση δεξιοτήτων αναζήτησης εργασίας (τώρα τα εν λόγω μαθήματα διεξάγονται στην τάξη I και II).

5. Αναβάθμιση της τεχνολογικής βάσης της επαγγελματικής εκπαίδευσης, της κατάρτισης των εκπαιδευτικών και της σωστής οργάνωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Η χρήση στην εκπαιδευτική διαδικασία των αρθρωτών προγραμμάτων σπουδών, των τεχνικών

πολυμέσων, της εισαγωγής των ειδικοτήτων προσαρμοσμένων στις ανάγκες των εργοδοτών (π.χ. ηλεκτρονικά ισχύος, έξυπνη καλωδίωση, προγραμματισμός εργαλείων CNC μηχανών, περιβάλλον λειτουργίας του εξοπλισμού, σχεδιασμός με τη βοήθεια υπολογιστή) στην επαγγελματική εκπαίδευση, δίνοντας τη δυνατότητα στους μαθητές να αποκτήσουν πρόσθετα προσόντα (π.χ. ηλεκτρικές δυνάμεις SEP 1kV, ECDL πιστοποιητικό, χειριστής κλαρκ, χειριστής βιομηχανικών φορτηγών, γερανός, οξυγονοκολλητής).

6. Οι μαθητείες είναι σημαντικές δραστηριότητες που προσεγγίζουν την πραγματικότητα του περιβάλλοντος εργασίας στους μαθητές, την πραγματοποίηση της πρακτικής εκπαίδευσης και την οργάνωση των επισκέψεων σε διαφορετικές θέσεις εργασίας. Επί του παρόντος, οι εργοδότες συνάπτουν συμφωνίες συνεργασίας με τα σχολεία που επιδιώκουν την επαγγελματική κατάρτιση. Κατά τη διάρκεια της μαθητείας και των πρακτικών εργασιών οι μαθητές δεν προετοιμάζονται μόνο για την εκτέλεση επαγγελματικών καθηκόντων στις συνθήκες του χώρου εργασίας, αλλά και η διαδικασία της εκπαίδευσης, επίσης, συνοδεύεται από τη δημιουργία στάσεων των μαθητών που αναμένουν οι εργοδότες από τους μελλοντικούς εργαζόμενους. Οι επαγγελματικές σχολές συνεργάζονται επίσης με τεχνικά πανεπιστήμια. Βάσει των συμφωνιών συνεργασίας χρησιμοποιούν την επιστημονική και τεχνική υποστήριξη του πανεπιστημίου και καθηγητές πανεπιστημίου βελτιώνουν μαθηματικές και γλωσσικές δεξιότητες των μαθητών επαγγελματικών σχολών. Οι νικητές των διαγωνισμών γίνονται δεκτοί ως πανεπιστημιακοί φοιτητές.

7. Οι δραστηριότητες του Υπουργείου Παιδείας για την υποστήριξη της επαγγελματικής κατάρτισης.

Ο Υπουργός Παιδείας, μαζί με τους Υπουργούς Οικονομίας, Εργασίας και Κοινωνικής Πολιτικής και το Υπουργείο Οικονομικών υπέγραψαν μια διυπηρεσιακή συμφωνία σχετικά με τη συνεργασία για την ανάπτυξη της

επαγγελματικής κατάρτισης. Οι υπουργοί δεσμεύτηκαν να συνεργαστούν για την ανάπτυξη της επαγγελματικής κατάρτισης, προσαρμοσμένη στις ανάγκες των εργοδοτών, των τοπικών αγορών εργασίας και μιας σύγχρονης και καινοτόμου οικονομίας. Η συνεργασία θα αφορά, μεταξύ άλλων, την ενεργοποίηση των επαγγελματιών σχολών για την προσαρμογή της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στις ανάγκες της σύγχρονης οικονομίας και την ενεργοποίηση των εργοδοτών να συμμετάσχουν στη διαδικασία της επαγγελματικής κατάρτισης σε επαγγελματικές σχολές, τεχνικές και μετα-δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που μπορεί να στηριχθεί, παραδείγματος χάριν, σε:

- Συμμετοχή, σύμφωνα με το νόμο, στη διαμόρφωση του προγράμματος σπουδών για τα επαγγέλματα,
- Ανάπτυξη των προγραμμάτων σπουδών σε συνεργασία με τα σχολεία,
- Αποδοχή των μαθητών για επαγγελματική κατάρτιση, ιδίως για την μαθητεία,
- Συμμετοχή, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, στις εξετάσεις των τυπικών προσόντων για το επάγγελμα και την ανάπτυξη των εργασιών εξέτασης,
- Υποστήριξη των μαθητών επαγγελματιών σχολών στην απόκτηση πρόσθετων εξωσχολικών προγραμμάτων, και δεξιοτήτων χρήσιμων σε επιχειρήσεις, και επαγγελματιών προσόντων,
- Παροχή βοήθειας τους δασκάλους των σχολείων επαγγελματικής εκπαίδευσης, στην ενημέρωση και βελτίωση των επαγγελματιών τους δεξιοτήτων.

Η συνεργασία των επαγγελματιών σχολών και των εργοδοτών θα βοηθηθεί επίσης από τις δράσεις συγχρηματοδότησης από τα ταμεία της ΕΕ, που έχουν προγραμματιστεί για τα έτη 2015-2020, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Γνώση-Εκπαίδευση-Ανάπτυξη και τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα.

Σε κεντρικό επίπεδο, οι δραστηριότητες θα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τη συμμετοχή των εργοδοτών, περισσότερο από ποτέ, στην αναθεώρηση και επικαιροποίηση της κατάταξης των επαγγελματιών για την επαγγελματική εκπαίδευση και του βασικού προγράμματος για την επαγγελματική εκπαίδευση και στην προσαρμογή τους στις αλλαγές της αγοράς εργασίας και στην ανάδυση των νέων τεχνολογιών και στην, πιο εντατικά από ό, τι ποτέ πριν, συμμετοχή των εργοδοτών στις εργασίες δημιουργίας εξετάσεων και στη διεξαγωγή εξετάσεων. Επιπλέον, σε κεντρικό επίπεδο, πρόκειται να αναπτυχθούν μηχανισμοί για να επιτρέπουν στους εργοδότες να συμμετάσχουν στη διαδικασία της εκπαίδευσης και να δημιουργήσουν στενή συνεργασία με επαγγελματικές σχολές, με ιδιαίτερη έμφαση στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε ειδικές οικονομικές ζώνες.

Σε περιφερειακό επίπεδο, έχουν προγραμματιστεί, μεταξύ άλλων, η οργάνωση της πρακτικής άσκησης και μαθητείας για τους μαθητές επαγγελματικής εκπαίδευσης, ιδιαίτερα για τους μαθητές της τεχνικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Οι εργοδότες διοργανώνοντας την εν λόγω μαθητεία θα λάβουν επιστροφή των εξόδων, οι μαθητές θα λάβουν υποτροφίες κατά τη διάρκεια της μαθητείας. Σε περιφερειακό επίπεδο, είχε επίσης προγραμματιστεί να εξοπλιστούν επαγγελματικές σχολές με τον εξοπλισμό και τα μέσα διδασκαλίας που θα χρησιμεύσουν επίσης για τη διεξαγωγή επαγγελματικών εξετάσεων.

Η προσαρμογή της κατάρτισης στις ανάγκες και τις προσδοκίες της αγοράς εργασίας θα χρησιμεύσει επίσης για την παρακολούθηση της μελλοντικής πορείας των αποφοίτων της επαγγελματικής εκπαίδευσης. Εργαλεία για την εν λόγω παρακολούθηση θα ετοιμαστούν ως μέρος ενός σχεδίου που χρηματοδοτείται με ευρωπαϊκά κονδύλια.

Βελτίωση του συστήματος επαγγελματικού προσανατολισμού για μαθητές στις υψηλές τάξεις.

Νομικές πράξεις που ισχύουν στο πολωνικό εκπαιδευτικό σύστημα για τη διεξαγωγή του επαγγελματικού προσανατολισμού

1. Ο κανονισμός του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Αθλητισμού της 15ης Ιανουαρίου 2001 «Περί λεπτομερών αρχών που συνδέονται με το λειτουργικό των ψυχολογικών - παιδαγωγικών και άλλων δημόσιων εξειδικευμένων κλινικών και το καταστατικό πλαίσιο αυτών των κλινικών. Τονίζεται ότι οι κλινικές παρέχουν βοήθεια στους φοιτητές να κάνουν τις επιλογές που αφορούν την εκπαίδευση, την επιλογή του επαγγέλματος.

2. Ο κανονισμός του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Αθλητισμού της 21ης Μαΐου 2001. "Από το καταστατικό πλαίσιο των δημόσιων νηπιαγωγείων και των δημόσιων σχολείων." Οι διευθυντές του σχολείου απαιτείται να αναγνωρίζουν το καθεστώς επαγγελματικής συμβουλευτικής του σχολείου και δραστηριότητες που σχετίζονται με την επιλογή των σπουδών .

3. Ο κανονισμός του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Αθλητισμού της 7ης Ιανουαρίου 2003. Από τις αρχές της παροχής και της οργάνωσης ψυχολογικής -παιδαγωγικής βοήθειας στα δημόσια νηπιαγωγεία, σχολεία και ιδρύματα.

Περιέχει μια διάταξη ότι η καθοδήγηση σχολικής σταδιοδρομίας μπορεί να παρέχεται, εκτός από τον καθηγητή και τον ψυχολόγο, και από σχολικό σύμβουλο. Καθορίζει έτσι τα καθήκοντα και τις απαιτήσεις των επαγγελματιών συμβούλων, όσον αφορά τα προσόντα τους.

4. Διάταγμα του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας με ημερομηνία 17η Νοεμβρίου 2010. σχετικά με τις αρχές για την παροχή και την οργάνωση ψυχολογικής - παιδαγωγικής βοήθειας σε δημόσια νηπιαγωγεία, σχολεία και ιδρύματα.

α) η ψυχο-παιδαγωγική βοήθεια (συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής καθοδήγησης) διοργανώνεται από τον διευθυντή των νηπιαγωγείων, σχολείων και ιδρυμάτων.

β) η ψυχολογική - παιδαγωγική βοήθεια στο σχολείο στον τομέα της συμβουλευτικής σταδιοδρομίας παρέχεται στους μαθητές με τη μορφή δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την επιλογή του επαγγέλματος και της εκπαίδευσης και του σχεδιασμού κατάρτισης και καριέρας - στην περίπτωση μαθητών της κατώτερης και ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης επίσης συμβουλές και διαβούλευση.

γ) δραστηριότητες που σχετίζονται με την επιλογή του επαγγέλματος και του σχεδιασμού της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης οργανώνονται για να υποστηρίξουν μαθητές κατώτερης και ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, στη λήψη εκπαιδευτικών και επαγγελματικών αποφάσεων, με τη χρήση ενεργών μεθόδων εργασίας. Τα μαθήματα διδάσκονται από καθηγητές, δασκάλους των εκπαιδευτικών ομάδων και συμβούλους επαγγελματικού προσανατολισμού.

δ) πληροφόρηση και συμβουλές για τους φοιτητές, διαβουλεύσεις, εργαστήρια και εκπαίδευση για τους γονείς των μαθητών και των δασκάλων διεξάγονται από τους εκπαιδευτικούς και τους δασκάλους των εκπαιδευτικών ομάδων και από συμβούλους επαγγελματικού προσανατολισμού

ε) Οι λειτουργίες ενός επαγγελματία συμβούλου περιλαμβάνουν επίσης: συστηματική διάγνωση των αναγκών των εκπαιδευτικής και επαγγελματικής πληροφόρησης των μαθητών και βοήθεια στον προγραμματισμό εκπαίδευσης και σταδιοδρομίας, συλλογή, ενημέρωση και ανταλλαγή εκπαιδευτικών και επαγγελματικών πληροφοριών κατάλληλων για ένα δεδομένο επίπεδο εκπαίδευσης, παραδίδοντας μαθήματα για να προετοιμάσει τους μαθητές για συνειδητό σχεδιασμό σταδιοδρομίας και ανάληψη επαγγελματικού ρόλου, συντονίζοντας τις δραστηριότητες πληροφόρησης – παρέχοντας συμβουλευτική που πραγματοποιείται από τη σχολή και το ίδρυμα.

στ) Σε περίπτωση απουσίας ενός συμβούλου προσανατολισμού στο σχολείο ή το ίδρυμα, ο διευθυντής του σχολείου διορίζει έναν δάσκαλο που προετοιμάζει και εκτελεί τις εργασίες στον τομέα της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής συμβουλευτικής.

Οι κανόνες που εφαρμόζονται στο πολωνικό εκπαιδευτικό σύστημα δεν επιβάλλουν την απασχόληση ενός συμβούλου καθοδήγησης στο σχολείο, αλλά επιβάλλουν την υποχρέωση διατήρησης κάποιων εργαστηρίων συμβουλευτικής στο πλαίσιο του σχολικού συστήματος της επαγγελματικής συμβουλευτικής

Ανάλογα με την κατανόηση της σοβαρότητας του προβλήματος και την οικονομική ικανότητα των σχολικών αρχών, αυτές οι δραστηριότητες πραγματοποιούνται από τους συμβούλους επαγγελματικού προσανατολισμού, που φροντίζουν συχνά μαθητές από περισσότερα από ένα σχολεία, από ψυχολόγους και εκπαιδευτικούς που εργάζονται σε σχολεία, από καταρτισμένους εκπαιδευτικούς - ηγέτες του συστήματος καθοδήγησης σχολικής σταδιοδρομίας ή από συμβούλους σταδιοδρομίας που απασχολούνται στα συμβουλευτικά κέντρα σχολικής σταδιοδρομίας. Η τελευταία λύση εφαρμόζεται στο Λοτζ. Σύμβουλοι σταδιοδρομίας απασχολούνται από το Κέντρο για τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό στο Λοτζ. Το Κέντρο περιλαμβάνει φροντίδα για τα σχολεία κατώτερης και ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και διεξάγει τάξεις με επαγγελματικό προσανατολισμό στα σχολεία της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Βασικές δράσεις που αναλαμβάνονται από επαγγελματίες συμβούλους στην κατώτερη και ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση:

α) ειδικές τάξεις για τους μαθητές σε διάφορα εκπαιδευτικά επίπεδα (δείγματα θεμάτων: αναγνώριση των ενδιαφερόντων, ισχυρά σημεία, ανάλυση της αγοράς εργασίας, ανταγωνισμός εργασιακών απαιτήσεων, προετοιμασία των εγγράφων της αίτησης, κ.λπ.)

β) συναντήσεις με τους γονείς των μαθητών της κατώτερης βαθμίδας δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με τίτλο «γονέας- σύμβουλος του δικού του παιδιού» και άλλες

γ) ατομικές συμβουλές για τους μαθητές και τους γονείς σχετικά με την επιλογή των εκπαιδευτικών και επαγγελματιών διαδρομών,

δ) οργάνωση ταξιδιών επαγγελματικού προσανατολισμού,

ε) οργάνωση διαγωνισμών επαγγελματικού προσανατολισμού,

στ) οργάνωση συναντήσεων μαθητών και γονέων με τους εργοδότες..

Αναφορές

1. Margaret Zwolińska Network Management of Schools in Lodz, Warsaw University

2. edubaza.pl

3. Education Information Center www.cie.gov.pl

4. Quarterly occupational activity of the population

5. Examination of the future of graduates of vocational schools in Lodz (ŁCDNiKP)

6. Youth or experience? Human capital in Poland: A summary report of the BKL Study third edition of the 2012 edited by Jaroslaw Górnjak.

7. Who do Polish schools educate I? Analysis of the directions of education in secondary schools and universities. Magdalena Jelonek; Dariusz Szklarczyk.

8. Who do Polish schools educate? Based on the research and analysis of the students' fields of study completed in 2013 as a part of the fourth edition of the Human Capital

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η Δευτεροβάθμια Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση στο Ελληνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα

Η Τεχνική-Επαγγελματική Εκπαίδευση αποτελεί για κάθε χώρα μια σημαντική συνιστώσα ανάπτυξης καθώς συνδυάζει πέρα από τους γενικούς εκπαιδευτικούς στόχους και τη δημιουργία επαγγελματιών μεσαίου επιπέδου προσόντων για τη στελέχωση των επιχειρήσεων και των παραγωγικών μονάδων. Συνιστά έτσι, μια μορφή εκπαίδευσης που συνδυάζει την ανάπτυξη των προσωπικών κλίσεων και δεξιοτήτων και την παροχή διεξόδου στον επαγγελματικό στίβο. Οι νέοι άνθρωποι που αποφοιτούν από τα επαγγελματικά λύκεια με την καινοτόμο σκέψη, τη δημιουργικότητα και την επιθυμία τους να ενταχθούν στην επαγγελματική δράση αποτελούν ένα ζωντανό κεφάλαιο για κάθε κοινωνία που ακόμα και σε περιόδους οικονομικής κρίσης μπορεί να αποτελέσει δύναμη άμυνας, προόδου και ανάπτυξης.

Στην Ελλάδα όμως οι αναποτελεσματικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν στον τομέα της Τεχνικής- Επαγγελματικής Εκπαίδευσης οδήγησαν σε συρρίκνωση του μαθητικού της δυναμικού με επακόλουθες αρνητικές

κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες. Ωστόσο, η εθνική στρατηγική για την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση πρέπει να εστιάζει στην ανάγκη ανάπτυξης και εφαρμογής πολιτικών σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο με τρόπο που θα επιτρέπει την ανάπτυξη ενός σύγχρονου, ευέλικτου, δυναμικού, ανταγωνιστικού, αποδοτικού και δίκαιου συστήματος εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο θα είναι προσαρμοσμένο και θα ανταποκρίνεται στις σύγχρονες συνθήκες, ανάγκες και προκλήσεις

Σύντομη ιστορική αναδρομή

Στα μέσα της δεκαετίας του 1950, με την ανάγκη ανασυγκρότησης της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας, αμέσως μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, και υπό την πίεση της εισαγωγής νέων για την εποχή επιστημονικών και τεχνολογικών δεδομένων, η Επιτροπή Παιδείας του 1957 διατυπώνει προτάσεις για μια ευρεία εκπαιδευτική μεταρρύθμιση η οποία ανοίγει προοπτικές και για τη δευτερο-βάθμια Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση (Τ.Ε.Ε.), ξεπερνώντας την ως τότε συνήθεια να καλύπτονται οι ανάγκες της τεχνικής εκπαίδευσης αποκλειστικά από την ιδιωτική πρωτοβουλία.

Με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου (1035/20.12.1958) ιδρύθηκαν τεχνικές σχολές, οι οποίες ωστόσο δεν κατατάσσονται σε κάποια από τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Λίγο αργότερα, με τα μέτρα του 1959 (Ν. 3971 και 3973 του 1959) θεωρήθηκε ότι πραγματοποιήθηκε στροφή προς την τεχνική εκπαίδευση με χαρακτηριστική την υπαγωγή όλων των τεχνικών σχολείων στο ΥΠ.Ε.Π.Θ., με την ίδρυση της ΣΕΛΕΤΕ και άλλα μέτρα

Στη συνέχεια, σε μία από τις σημαντικότερες μεταρρυθμιστικές τομές που επιχειρήθηκαν στα ελληνικά εκπαιδευτικά πράγματα, στη μεταρρύθμιση του 1964 (Νόμος 4397/1964), η οποία έμεινε στην κοινή συνείδηση ως εκείνη που χώρισε τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση στα

τριετή Γυμνάσια και Λύκεια και που εισήγαγε στη θέση των εισαγωγικών εξετάσεων για τα Α.Ε.Ι. το Ακαδημαϊκό Απολυτήριο, υπήρξε εκ νέου μέριμνα και για την αναβάθμιση της Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

Η μεταρρυθμιστική αυτή προσπάθεια διεκόπη λόγω της μη ομαλής πολιτικής κατάστασης (μετά το 1965) και της επιβολής το 1967 του δικτατορικού καθεστώτος. Συνεχίσθηκε όμως δέκα και πλέον χρόνια αργότερα, οπότε και ψηφίζεται, το 1975, το νέο Σύνταγμα της χώρας. Με το άρθρο 16 κατοχυρώνεται για όλους τους Έλληνες το δικαίωμα της δωρεάν εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες της στα κρατικά εκπαιδευτήρια και με το άρθρο 9 καθορίζεται ότι τα έτη της υποχρεωτικής φοίτησης «δεν δύνανται να είναι ολιγότερα των εννέα». Η μεταρρύθμιση του 1976/77 με τους δύο βασικούς νόμους 309/76 και 576/77 θεσμοθετεί το ενιαίο τριετές Γυμνάσιο και το τριετές Λύκειο τα οποία απετέλεσαν και τον κύριο κορμό της μέσης εκπαίδευσης. Κατά τη Μεταρρύθμιση αυτή μεταξύ άλλων, θεσμοθετήθηκαν η Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση, ως ισότιμη με τη Γενική Εκπαίδευση, η οποία συγκροτείται από τα Τεχνικά Επαγγελματικά Λύκεια και τις Τεχνικές Επαγγελματικές Σχολές (Τ.Ε.Λ., Τ.Ε.Σ.), συστεγάζει δε τα σχολεία αυτά, στις πόλεις όπου αυτά λειτουργούν, καθώς και το Επαγγελματικό Λύκειο, υπό ενιαία διοίκηση στα Κέντρα Επαγγελματικής και Τεχνικής Εκπαίδευσης (Κ.Ε.Τ.Ε.).

Η ανώτερη επαγγελματική εκπαίδευση παρέχεται στα Κέντρα Ανώτερης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης -Κ.Α.Τ.Ε.Ε.- (τα οποία το 1983 μετεξελίσσονται προς τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα -Τ.Ε.Ι.-) και στην Ανώτερη Σχολή Εκπαιδευτικών Τεχνολόγων Μηχανικών (Α.Σ.Ε.Τ.Ε.Μ.) της ΣΕΛΕΤΕ. Για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθιερώθηκαν οι «Πανελλήνιες εξετάσεις» (Ν. 1035/1980).

Σχετικά με την Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση: Επισημαίνεται ότι την περίοδο αυτή ιδρύθηκε το Επαγγελματικό σχολείο των Αναπήρων Παιδών στα Λιόσια Αττικής.

Η δεύτερη μετά τη μεταπολίτευση μεταρρυθμιστική προσπάθεια έγινε το 1985 με τον Νόμο 1566/85, ο οποίος επιχειρήσε να ενοποιήσει τους δύο παλαιότερους νόμους 309/76 και 576/77 και σε πολλά σημεία του ισχύει και σήμερα. Ανάμεσα στις βασικότερες αλλαγές που η μεταρρύθμιση αυτή επέφερε (κατάργηση των εισιτηρίων εξετάσεων για το Λύκειο, αλλαγή στο σύστημα των εξετάσεων για την εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και αντικατάσταση των Πανελληνίων Εξετάσεων από τις Γενικές Εξετάσεις με ταυτόχρονο υπολογισμό της σχολικής επίδοσης των μαθητών σε όλες τις τάξεις του Λυκείου και πολλά άλλα μέτρα) εμφανίζεται και η ίδρυση του Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου (Ε.Π.Λ.) με σκοπό την οργανική σύνδεση της Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και την παροχή ευκαιριών σε όλους τους μαθητές για τη σύμμετρη ανάπτυξη των ικανοτήτων και την καλλιέργεια των ενδιαφερόντων και δεξιοτήτων τους. Όλοι οι άλλοι τύποι Λυκείων διατηρήθηκαν και ήταν ισότιμοι μεταξύ τους.

Ακολούθησαν πολλοί νόμοι που ρύθμιζαν θέματα της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (1674/85, 1824/88, 1892/90, 1943/91, 2009/94....). Όμως, στο τέλος της δεκαετίας του 90 (νόμοι 2525/97 και 2640/98) επιχειρήθηκε η τρίτη μετά τη μεταπολίτευση σημαντική μεταρρυθμιστική παρέμβαση στη δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Οι σχετικές με το εξεταζόμενο θέμα παρεμβάσεις που έγιναν, ήταν, μεταξύ άλλων, η ίδρυση του Ενιαίου Λυκείου με την ενσωμάτωση σε αυτό όλων των τύπων Λυκείου (Γενικών, Τ.Ε.Λ., Ε.Π.Λ. και Κλασικών), η καθιέρωση του Απολυτηρίου του Ενιαίου Λυκείου για την εισαγωγή στα Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. και η ίδρυση των Τεχνικών Επαγγελματικών Εκπαιδευτηρίων (Τ.Ε.Ε.) για τη χορήγηση πτυχίου επαγγελματικής εκπαίδευσης ειδικότητας επιπέδου 2 και 3.

Αν ο σκοπός του Ενιαίου Λυκείου περιγράφεται ως α) η παροχή γενικής παιδείας υψηλού επιπέδου, β) η ανάπτυξη των ικανοτήτων, της πρωτοβουλίας, της δημιουργικότητας και της κριτικής σκέψης των μαθητών, γ) η προσφορά στους μαθητές των απαραίτητων γνώσεων και εφοδίων για τη συνέχιση των σπουδών τους στην επόμενη εκπαιδευτική βαθμίδα και δ) η καλλιέργεια στους μαθητές δεξιοτήτων που θα τους διευκολύνουν την πρόσβαση, ύστερα από περαιτέρω εξειδίκευση ή κατάρτιση, στην αγορά εργασίας (Ν. 2525/97), ο σκοπός του Τ.Ε.Ε. αναφέρεται ως ο συνδυασμός της γενικής παιδείας με την εξειδικευμένη τεχνική και επαγγελματική γνώση, με σκοπό την επαγγελματική ένταξη στην αγορά εργασίας (Ν. 2640/98).

Αξίζει να επισημανθεί ότι:

- Με όλες τις μεταρρυθμιστικές προσπάθειες στο διάστημα από το 1960 έως το 1987, το σύνολο των μαθητών που φοιτά σε όλα τα επίπεδα της επαγγελματικής και τεχνολογικής εκπαίδευσης σχεδόν τετραπλασιάζεται. Ιδιαίτερα, κατά το 2001/02 για διάφορους λόγους το 40% του σχολικού πληθυσμού της μεταγυμνασιακής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης φοιτά στα ΤΕΕ, έναντι του 25,5% των μαθητών που παρακολουθούσε τα ΤΕΛ και τις ΤΕΣ κατά το 1982/83.

- Σε ό,τι αφορά την Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση καταγράφεται ότι εκτός από τα τέσσερα Γενικά Λύκεια για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, με έμφαση στις αισθητηριακές (όρασης, ακοής) και τις κινητικές αναπηρίες, λειτουργούν και δύο ΤΕΣ., (σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη αντίστοιχα) και τρία ΤΕΛ.

Ωστόσο, ως το 2006 τα πράγματα και πάλι άλλαξαν στην καθημερινή σχολική πραγματικότητα της Τ.Ε.Ε.. Ο μαθητικός πληθυσμός της Τ.Ε.Ε. είχε αρχίσει και πάλι να φθίνει. Σύμφωνα με τον προβληματισμό του 2006 και εντεύθεν, θεωρήθηκε ότι τα ΤΕΕ παρ'α τις ελπίδες που δημιούργησαν αρχικά δεν κατάφεραν ως θεσμός να πείσουν την κοινωνία για την

αυξημένη αναγκαιότητα προσανατολισμού προς την Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση, ώστε να προσελκύσουν μαθητές. Δεν μπόρεσαν να προσφέρουν στους μαθητές τους αποτελεσματική διέξοδο στην αγορά εργασίας και τη δυνατότητα διαρκούς προσαρμογής τους στις διαμορφούμενες νέες συνθήκες στο χώρο των επιχειρήσεων και της οικονομίας. Παράλληλα, δεν παρείχαν την αναγκαία γενική παιδεία ώστε να συμβάλλουν στη διαμόρφωση συμμετρικά διαμορφωμένων πολιτών και δεν προσέφεραν ολοκληρωμένη δυνατότητα πρόσβασης στα Τριτοβάθμια Εκπαιδευτικά Ιδρύματα σε ισότιμη βάση με τους αποφοίτους των Ενιαίων Λυκείων. Οι πολλές ειδικότητες που παρείχαν δεν ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες της αγοράς εργασίας, ενώ η αλληλοεπικάλυψή τους με εκείνες του συστήματος κατάρτισης δημιούργησαν έντονο προβληματισμό για τις δυνατότητες και ευκαιρίες επαγγελματικής απασχόλησης των αποφοίτων τους.

Τέλος, τα ΤΕΕ δεν υποστηρίχτηκαν ως θεσμός απέναντι στο Ενιαίο Λύκειο, από τις αλλαγές στο εκπαιδευτικό σύστημα των τελευταίων ετών, ενώ αναγκαστικά στήριξαν την εκπαίδευσή τους σε μια διαρκώς φθίνουσα και μη ευσυγχρονισμένη υλικοτεχνική υποδομή. Έτσι, αντί η επαγγελματική Εκπαίδευση να αποτελέσει τον δεύτερο ισότιμο, με αυτόν της Γενικής, πυλώνα στο επίπεδο της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οδηγήθηκε στην απαξίωση απευθυνόμενη σε ένα διαρκώς φθίνον μαθητικό δυναμικό μέτριας επίδοσης και απόδοσης..

Με βάση αυτή την ανάλυση και ενώπιον του διλήμματος, τα ΤΕΕ είτε να αναβαθμιστούν με σειρά βελτιωτικών μέτρων είτε να μετασχηματισθούν με νέα μεταρρύθμιση, επελέγη η δεύτερη άποψη που οδήγησε στον Ν. 3475 /2006, χωρίς όμως οικονομική στήριξη και χωρίς ταυτόχρονες αλλαγές στη δευτεροβάθμια γενική εκπαίδευση. Με τον Νόμο αυτόν και με τις συναφείς μεταγενέστερες Εισηγητικές Εκθέσεις επί του νόμου για την οργάνωση και λειτουργία της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής

εκπαίδευσης (Ν. 3475/2006). το (Τεχνικό) Επαγγελματικό Λύκειο από τη μορφή του ΤΕΕ δύο Κύκλων μετασχηματίστηκε σε ΕΠΑ.Λ. και ΕΠΑ.Σ. με νέα δεδομένα και επαγγελίες, τα εξής:

Το ΕΠΑ.Λ. θα παρέχει ουσιαστική γενική μόρφωση, επαγγελματική εκπαίδευση με εύρος, θα δίνει βασικές επαγγελματικές γνώσεις σε ένα ευρύτερο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, επαγγελματική επάρκεια σε ένα συγκεκριμένο επάγγελμα και όχι εξειδίκευση, ώστε όλοι οι απόφοιτοί του να έχουν την ικανότητα να παρακολουθούν τις εξελίξεις της τεχνολογίας και να προσαρμόζονται στις νέες συνθήκες της αγοράς εργασίας, αποφεύγοντας έτσι την ανεργία και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Το πρόγραμμα σπουδών θα παρέχει το απαραίτητο γνωσιολογικό υπόβαθρο για:

α) ομαλή και δημιουργική ένταξη στην επαγγελματική και κοινωνική ζωή

β) διεκδίκηση θέσεων σπουδών στα Α.Ε.Ι. και Α.Τ.Ε.Ι.

γ) επανεκπαίδευση και αποτελεσματική δια βίου κατάρτιση

Το απολυτήριο του ΕΠΑ.Λ. θα είναι ισότιμο με του Ενιαίου Λυκείου, τόσο για την πρόσβαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση όσο και για την πρόσληψη στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

Οι ΕΠΑ.Σ. θα δίνουν τη δυνατότητα σε όσους το επιθυμούν να παρακολουθήσουν ειδικότητες που δεν απαιτούν ευρεία θεωρητική υποστήριξη, αλλά επικεντρώνονται κυρίως στην πρακτική εξάσκηση, ώστε οι απόφοιτοί τους να εντάσσονται άμεσα στην αγορά εργασίας ως ειδικευμένοι τεχνίτες. Τα προγράμματα διδασκαλίας στις ΕΠΑ.Σ. περιλαμβάνουν μαθήματα μόνο τεχνικά - επαγγελματικά και εργαστηριακές ασκήσεις. Η γενική μόρφωση που απαιτείται παρέχεται στην Α' τάξη του Λυκείου από την οποία προέρχονται οι μαθητές της ΕΠΑ.Σ. Προβλέπεται επίσης ίδρυση ΕΠΑ.Σ. και σε άλλους, πλην του ΥΠ.Ε.Π.Θ., φορείς.

Όμως, με επόμενες διατάξεις οι Κύκλοι σπουδών περιορίστηκαν δραστηνά, Ειδικότητες μετατοπίστηκαν προς τις ΕΠΑ.Σ. και κατά την άποψη πολλών, η Α' τάξη έγινε ιδιαίτερος δύσκολη για μαθητές χαμηλών επιδόσεων.

Στη συνέχεια ο νόμος για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Ν. 4186/2013) ορίζει ότι η επαγγελματική εκπαίδευση θα παρέχεται από το επαγγελματικό λύκειο (ΕΠΑΛ). Τα ΕΠΑΛ (δημόσια ή ιδιωτικά) ιδρύονται αποκλειστικά από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων και διακρίνονται σε ημερήσια και εσπερινά. Ελάχιστο όριο ηλικίας για την εγγραφή στα εσπερινά επαγγελματικά λύκεια είναι τα 16 έτη.

Τα δημόσια επαγγελματικά λύκεια θα παρέχουν ειδικότητες, οι οποίες προβλέπονται ήδη στο νόμο. Τα προγράμματα που θα προσφέρονται είναι διαρθρωμένα σε τομείς, ομάδες και ειδικότητες. Οι περισσότεροι τομείς θα προσφέρουν δύο ή περισσότερες ειδικότητες. Οι τομείς είναι οι ακόλουθοι: πληροφορική, μηχανολογία, ηλεκτρολογία, ηλεκτρονική / αυτοματισμός, δομικά έργα, περιβάλλον και φυσικοί πόροι, διοίκηση και οικονομία, γεωπονία-τεχνολογία τροφίμων και διατροφής, πλοιάρχων και τέλος μηχανικών εμπορικού ναυτικού.

Ταυτόχρονα ο νέος νόμος προβλέπει ότι οι ειδικότητες πρέπει να διαμορφώνονται σύμφωνα με τις εθνικές και περιφερειακές ανάγκες της οικονομίας, τις προτάσεις των περιφερειών, υπουργείων και κοινωνικών εταιριών. Τα αναλυτικά προγράμματα σπουδών προβλέπεται να διαμορφώνονται σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του ευρωπαϊκού συστήματος πιστωτικών μονάδων για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (European credit system for vocational and education and training, ECVET), και θα λαμβάνονται υπόψη, εφόσον υπάρχουν, τα σχετικά επαγγελματικά περιγράμματα που πιστοποιούνται από τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ).

Κατά τη διάρκεια της περιόδου 2001-11, οι σχολικές μονάδες της επαγγελματικής εκπαίδευσης μειώθηκαν συνολικά κατά το ένα τρίτο. Η μείωση ήταν ιδιαίτερα μεγάλη στην περίπτωση των ιδιωτικών σχολικών μονάδων (86,5%) (ΙΤΥΕ, 2011).

Την ίδια περίοδο, ο μαθητικός πληθυσμός στην επαγγελματική εκπαίδευση παρουσίαζε αξιοσημείωτη μείωση, η οποία υπερβαίνει το 35%. Ειδικά στην περίπτωση των ιδιωτικών σχολείων, η μείωση του μαθητικού τους δυναμικού είναι συνεχής καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου 2001-11, παρουσιάζοντας αρνητική μεταβολή της τάξης του 91%. Η συμμετοχή των κοριτσιών μειώνεται συνεχώς. Μεταξύ των ετών 2001 και 2011 η αρνητική μεταβολή υπερβαίνει το 50%. Το ποσοστό των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών στα ΕΠΑΛ, το σχολικό έτος 2009-10, ήταν 16% ενώ στις ΕΠΑΣ 15% (ΙΤΥΕ, 2011).

Το ίδιο έτος (2009-10), οι δημοφιλέστεροι τομείς για τους μαθητές των ΕΠΑΛ είναι της υγείας - πρόνοιας (20,3%) και της πληροφορικής (14,4%) σύμφωνα με τη μελέτη αποτύπωσης του ΙΤΥΕ (2011, σελ. 113). Οι τομείς και οι ειδικότητες, τόσο στα ΕΠΑΛ όσο και στις ΕΠΑΣ, οι οποίοι φαίνεται να εμφανίζουν τάσεις μεγαλύτερης ανάπτυξης ανήκουν στον κλάδο των υπηρεσιών. Εξειδικευμένες προσανατολισμένες προς τη μεταποιητική βιομηχανία, τις κατασκευές, αλλά και τη γεωργία απουσιάζουν ή υπολειπόμενες, όπως επισημαίνεται στην ίδια μελέτη (ΙΤΥΕ, 2011, σελ. 149-150). Κλάδοι που θεωρούνται ιδιαίτερα σημαντικοί για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας στην περίοδο 2014-20 σύμφωνα με μελέτη του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ) θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τον καθορισμό των ειδικοτήτων που παρέχονται από την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (υγεία, ενέργεια, εφοδιαστική αλυσίδα, πληροφορική, τρόφιμα, περιβάλλον, μέταλλα και οικοδομικά υλικά) (πρβλ. κεφ. 3.1). Ωστόσο, ανάμεσα στις 52 ειδικότητες που καταργήθηκαν από τα δημόσια ΕΠΑΛ και τις ΕΠΑΣ το 2013 με

απόφαση του Υπουργού Παιδείας, ορισμένες ανήκουν σε δημοφιλείς ή δυναμικά αναπτυσσόμενους κλάδους.

Έτσι, ένα πρώτο συμπέρασμα, σχετικά με τη σχέση της δευτεροβάθμιας Τεχνικής με τη δευτεροβάθμια Γενική Εκπαίδευση που, όπως φαίνεται, είναι κοινώς αποδεκτό, είναι το εξής: Σε όλες τις μεταρρυθμιστικές προσπάθειες η Τ.Ε.Ε. δεν έπαψε να αποτελεί, στην επίσημη εκδοχή της, ένα σχολείο ισότιμο με το Γενικό Λύκειο αλλά στην κοινή συνείδηση και στην απτή πραγματικότητα, ένα σχολείο (σε όλους τους τύπους του) υποδεέστερο του Γενικού Λυκείου και απαξιωμένο. Η δευτεροβάθμια Τ.Ε.Ε., όποιες μορφές και αν έχει πάρει στις εκάστοτε εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις, ετεροκαθορίζεται, από τη σχέση της με το Γενικό Λύκειο, η οποία ήταν σχεδόν πάντοτε μια σχέση ελλειμματική σε βάρος της Τ.Ε.Ε.. Μολονότι στο επίπεδο της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης τα Πολυτεχνεία με τις θετικής κατεύθυνσης Σχολές τους κέρδισαν για διάφορους λόγους μια πραγματική ισοτιμία με τις θεωρητικής κατεύθυνσης Σχολές των Πανεπιστημίων, αλλά και παρά το ότι το δίκτυο των Κ.Α.Τ.Ε., στη συνέχεια Κ.Α.Τ.Ε.Ε., και σήμερα Τ.Ε.Ι. (παρά τα προβλήματά του) κατοχυρώθηκε στην κοινή συνείδηση, απεναντίας, στο δευτεροβάθμιο επίπεδο, όσες προσπάθειες και αν έγιναν (άλλοτε με περισσότερη και άλλοτε με λιγότερη επιτυχία) με στόχο να αναβαθμισθεί η Τ.Ε.Ε. σε ουσιαστικά «ισότιμο εταίρο» με τη γενική εκπαίδευση, ποτέ δεν έφτασε να είναι και να θεωρείται ότι είναι πραγματικά ισότιμη με αυτήν. Ως πιο τολμηρή προσπάθεια θεωρείται από πολλούς η προσπάθεια του Ε.Π.Α. η οποία εισήγαγε την Τεχνική Εκπαίδευση στην ενιαία Εκπαίδευση πολλών κατευθύνσεων, σε πεπερασμένο βέβαια αριθμό σχολικών μονάδων. Και αυτή όμως η μορφή απουσιάζει από τη σημερινή εκπαιδευτική πραγματικότητα.

Η παρατήρηση αυτή φορτώνει με ακόμα μεγαλύτερες ευθύνες ολόκληρο τον εκπαιδευτικό κόσμο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σε όποιο σημείο της ιεραρχίας και αν βρίσκεται.

Είναι, επομένως, απολύτως βεβαιωμένο ότι, μολονότι ο Διάλογος για την παιδεία είναι ακόμα εν εξελίξει και παρά το γεγονός ότι οι φορείς εκφράζουν πολλές φορές αντιτιθέμενες απόψεις, έχει γίνει κοινή συνείδηση ότι οι παρεμβάσεις που προετοιμάζονται δικαίως προσανατολίζονται προς τα παρακάτω, ότι δηλαδή:

α) χρειάζεται να ενισχυθεί η παιδευτική αυτοτέλεια και ο μορφωτικός χαρακτήρας του Λυκείου,

β) χρειάζεται να επανεξετασθεί το σύστημα εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, αλλά και:

γ) χρειάζεται να αναβαθμισθεί η αξιοπιστία και η αποτελεσματικότητα της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, καθώς και δ) χρειάζεται να ληφθούν πρόσφορα μέτρα για την αξιοποίηση της Τ.Ε.Ε. προς όφελος των μαθητών με Ειδικές Ανάγκες, μέτρα που θα προσφέρουν την απαραίτητη ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση στο ευαίσθητο αυτό, αλλά καθ' όλα ισότιμο, τμήμα του μαθητικού πληθυσμού.

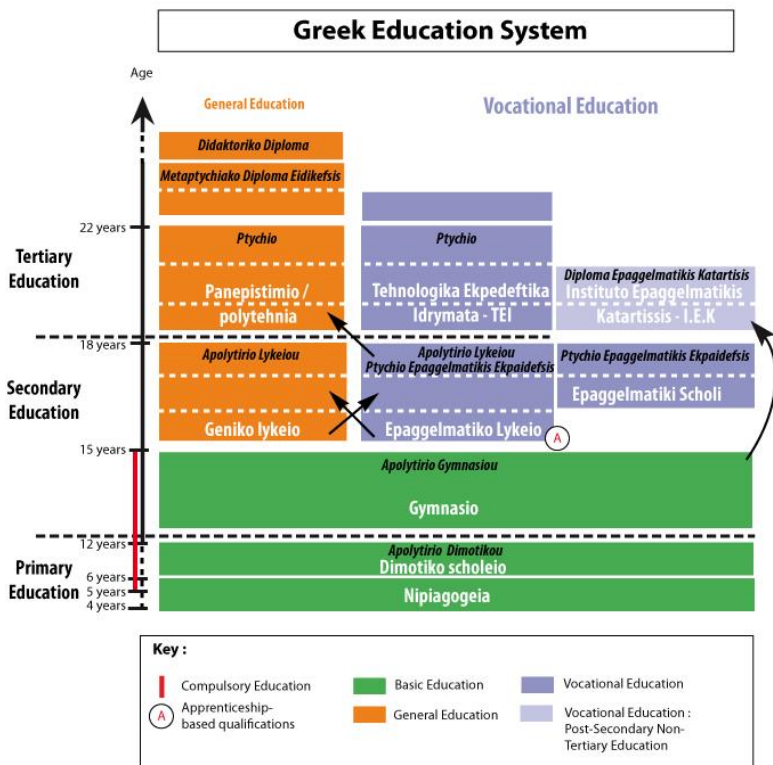
Περιγραφή της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στο πλαίσιο του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος

Η εκπαίδευση στην Ελλάδα είναι υποχρεωτική για όλα τα παιδιά μεταξύ 5-15 ετών. Περιλαμβάνει την πρωτοβάθμια εκπαίδευση (νηπιαγωγείο, ένα έτος και δημοτικό, έξι έτη) και τον πρώτο κύκλο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (γυμνάσιο, τρία έτη, ημερήσιο ή εσπερινό, όταν πρόκειται για εργαζόμενους μαθητές).

Με την αποφοίτηση από το γυμνάσιο ολοκληρώνεται η υποχρεωτική εκπαίδευση και οι μαθητές μπορούν να επιλέξουν, εάν θα ακολουθήσουν γενική ή επαγγελματική εκπαίδευση. Εάν επιλέξουν να συνεχίσουν τη

φοίτησή τους στη γενική εκπαίδευση θα παρακολουθήσουν μαθήματα στο γενικό λύκειο (ΓΕΛ) που είναι τριετούς φοίτησης και ανήκει στον δεύτερο κύκλο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Υπάρχουν, επίσης, και εσπερινά λύκεια που απευθύνονται σε εργαζόμενους μαθητές και η φοίτηση σε αυτά διαρκεί τέσσερα χρόνια. Οι μαθητές εισέρχονται στο λύκειο στην ηλικία των 15 ετών και αποφοιτούν στα 18 τους. Η α' τάξη λυκείου αποτελεί αποκλειστικά τάξη γενικής παιδείας, ενώ η β' και η γ' τάξη λυκείου πέρα από τα μαθήματα γενικής παιδείας περιλαμβάνει και μαθήματα ειδικών κατευθύνσεων. Η επιλογή των μαθημάτων αυτών από τους μαθητές γίνεται με βάση τον εκπαιδευτικό ή επαγγελματικό προσανατολισμό που παρέχεται μέσω των αποκεντρωμένων δομών της ΣΕΠΕΔ του Υπουργείου Παιδείας (πρβλ. κεφ. 4.2). Όσοι μαθητές λάβουν το απολυτήριο γενικού λυκείου μπορούν μέσω εξετάσεων εθνικού επιπέδου να ξεινήσουν σπουδές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Σύμφωνα με το νέο νόμο για την δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Ν. 4186/2013), ο οποίος στοχεύει μεταξύ άλλων στο να προσελκύσει περισσότερους μαθητές στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, οι μαθητές εκτός από την επιλογή του γενικού λυκείου, έχουν πλέον τις εξής επιλογές:

(α) αρχική επαγγελματική εκπαίδευση εντός του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος στο δεύτερο κύκλο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στο επαγγελματικό λύκειο (ημερήσιο ή εσπερινό),

(β) αρχική επαγγελματική κατάρτιση στο πλαίσιο της μη τυπικής εκπαίδευσης στις σχολές επαγγελματικής κατάρτισης (ΣΕΚ), στα ινστιτούτα επαγγελματικής κατάρτισης (ΙΕΚ), στα κέντρα διά βίου μάθησης και στα κολλέγια

«Τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα»: το σύστημα της πρωτοβάθμιας, της δευτεροβάθμιας και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η εθνική νομοθεσία χρησιμοποιεί τον όρο «τυπική επαγγελματική εκπαίδευση» αποκλειστικά για προγράμματα του δεύτερου κύκλου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΕΠΑΛ) που επιτρέπουν την πρόσβαση στην ανώτατη εκπαίδευση κατόπιν εξετάσεων. Παρότι αναγνωρίζονται πλήρως ή εν μέρει από το κράτος και προσφέρουν επισήμως αναγνωρισμένα προσόντα, τα άλλα προγράμματα αυτού του επιπέδου ή και του μεταδευτεροβάθμιου επιπέδου θεωρούνται μη τυπική ΕΕΚ.

Στην Ελλάδα «αρχική επαγγελματική κατάρτιση» θεωρείται η κατάρτιση που προσφέρει βασικές επαγγελματικές γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες σε ειδικότητες και εξειδικεύσεις με στόχο την ένταξη, επανένταξη, επαγγελματική κινητικότητα και ανέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, καθώς και την επαγγελματική και προσωπική ανάπτυξη.

Αρχική τυπική επαγγελματική εκπαίδευση: επαγγελματικό λύκειο (ΕΠΑΛ)

Σύμφωνα με τον νόμο για τη διά βίου μάθηση (Ν. 3879/2010), «τυπική» θεωρείται η εκπαίδευση που παρέχεται εντός του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος, οδηγεί στην απόκτηση πιστοποιητικών αναγνωρισμένων από τις κρατικές αρχές και αποτελεί μέρος της διαβαθμισμένης εκπαιδευτικής κλίμακας. Στην τυπική εκπαίδευση εντάσσεται και η εκπαίδευση ενήλικων.

Το επαγγελματικό λύκειο (ΕΠΑΛ) οδηγεί σε δύο επίπεδα: (α) το τριετές πρόγραμμα, (β) ένα επιπλέον έτος μαθητείας. Ο δευτεροβάθμιος κύκλος στα ημερήσια ΕΠΑΛ περιλαμβάνει τρία έτη σπουδών. Στην α' τάξη εγγράφονται χωρίς εξετάσεις οι κάτοχοι απολυτηρίου γυμνασίου ή άλλου ισότιμου τίτλου. Οι προαγόμενοι από την α' τάξη του ΕΠΑΛ δικαιούνται να εγγραφούν στο β' έτος του γενικού λυκείου, υπάρχει δηλαδή η δυνατότητα οριζόντιας κινητικότητας.

Στο τέταρτο έτος, στην τάξη μαθητείας (εκπαίδευση στο χώρο εργασίας), η οποία είναι προαιρετική και αποτελεί καινοτομία του νέου νόμου, εγγράφονται οι κάτοχοι απολυτηρίου και πτυχίου του δευτεροβάθμιου κύκλου τριετών σπουδών του ΕΠΑΛ. Η τάξη μαθητείας, που εφαρμόζει το δυϊκό σύστημα εκπαίδευσης (μαθητείας) του ΟΑΕΔ, περιλαμβάνει μάθηση στο χώρο εργασίας, μάθημα ειδικότητας και προπαρασκευαστικά μαθήματα πιστοποίησης στη σχολική μονάδα αντίστοιχα. Την ευθύνη υλοποίησης της τάξης μαθητείας, της τοποθέτησης σε χώρους εργασίας των φοιτούντων καθώς και όλα τα σχετικά με αυτήν έχει το ΕΠΑΛ και ο ΟΑΕΔ.

Στους αποφοίτους του δευτεροβάθμιου κύκλου σπουδών χορηγείται απολυτήριο επαγγελματικού λυκείου (ισότιμο με το απολυτήριο γενικού λυκείου) και πτυχίο ειδικότητας επιπέδου ΕΟΡ4 μετά από ενδοσχολικές εξετάσεις από το ΕΠΑΛ. Οι απόφοιτοι της «τάξης μαθητείας» των ΕΠΑΛ λαμβάνουν πτυχίο ειδικότητας επιπέδου ΕΟΡ5 από το Υπουργείο Παιδείας και τον ΟΑΕΔ από κοινού, μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών πιστοποίησης των προσόντων τους από τον εθνικό φορέα. Οι απόφοιτοι των εσπερινών επαγγελματικών λυκείων δεν έχουν υποχρέωση πρόσβασης στην τάξη μαθητείας για την προσέλευσή τους στις διαδικασίες πιστοποίησης προσόντων, εφόσον έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον 600 ημερομίσθια εργαζόμενοι στην ειδικότητα με την οποία αποφοιτούν από τη γ' τάξη.

Ο υπεύθυνος φορέας για τις διαδικασίες πιστοποίησης προσόντων και για τη χορήγηση πτυχίου ειδικότητας στους αποφοίτους της «τάξης μαθητείας» είναι ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ), είτε αποκλειστικά είτε σε συνεργασία με τον ΟΑΕΔ. Οι επιτυχόντες στις εξετάσεις πιστοποίησης, παράλληλα με το προβλεπόμενο πτυχίο ειδικότητας, αποκτούν και την αντίστοιχη άδεια ασκήσεως επαγγέλματος. Κατά περίπτωση, στην οργάνωση και διεξαγωγή των εξετάσεων πιστοποίησης, συμμετέχουν και άλλα υπουργεία που χορηγούν αντίστοιχες άδειες ασκήσεως επαγγέλματος.

Επίσης, οι απόφοιτοι του δευτεροβάθμιου κύκλου σπουδών ΕΠΑΛ καθώς και όσοι έχουν ισότιμο τίτλο παλαιότερης μορφής σχολείου έχουν δικαίωμα συμμετοχής σε ειδικές πανελλαδικές εξετάσεις για εισαγωγή σε σχολές της ανώτατης τεχνολογικής εκπαίδευσης (ΤΕΙ), σε αντίστοιχες ή συναφείς ειδικότητες του πτυχίου τους και σε ειδικό ποσοστό θέσεων. Επιπλέον, μπορούν να συμμετάσχουν σε πανελλαδικές εξετάσεις για εισαγωγή στα πανεπιστήμια και στα ΤΕΙ, με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις, που ισχύουν για τους αποφοίτους του γενικού λυκείου.

Για την τάξη μαθητείας την ευθύνη τοποθέτησης σε περιβάλλον εργασίας των φοιτούντων, καθώς και όλα τα σχετικά με αυτή έχουν από κοινού τα ΕΠΑΛ και ο ΟΑΕΔ. Η χρηματοδότηση της «τάξης μαθητείας» προβλέπεται να γίνει από εθνικούς ή και κοινοτικούς πόρους ενώ, αντίθετα από ό,τι συμβαίνει στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες που εφαρμόζουν συστήματα μαθητείας, δεν προβλέπεται η συμμετοχή των επιχειρήσεων στη χρηματοδότηση.

Διάρθρωση Σπουδών Επαγγελματικού Λυκείου

Το Επαγγελματικό Λύκειο προσφέρει δύο κύκλους σπουδών:

- Το Δευτεροβάθμιο Κύκλο Σπουδών (Ημερήσιο ΕΠΑ.Λ. Α', Β', Γ' τάξεις - Εσπερινό ΕΠΑ.Λ. Α', Β', Γ', Δ' τάξεις).

Μεταδευτεροβάθμιο Κύκλο Σπουδών - Τάξη μαθητείας

Ημερήσιο Επαγγελματικό Λύκειο Ωρολόγιο Πρόγραμμα Α' τάξης				
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ			ΩΡΕΣ	
1.	Ελληνική Γλώσσα	Νέα Ελληνική Γλώσσα	3	4
		Λογοτεχνία	1	
2.	Μαθηματικά	Άλγεβρα	3	4
		Γεωμετρία	1	
3.	Φυσική		2	
4.	Χημεία		2	
5.	Πολιτική Παιδεία (Οικονομία, Πολιτικοί Θεσμοί και Αρχές Δικαίου και Κοινωνιολογία)		2	
6.	Ιστορία		1	
7.	Θρησκευτικά		1	
8.	Ερευνητική Εργασία (όχι γραπτές εξετάσεις)		2	
9.	Ξένη Γλώσσα (Αγγλικά ή Γαλλικά ή Γερμανικά)		2	
10.	Φυσική Αγωγή (όχι γραπτές εξετάσεις)		2	
ΟΜΑΔΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ				
1.	Αρχές Μηχανολογίας		4	
2.	Αρχές Ηλεκτρονικής και Ηλεκτρολογίας		3	
3.	Τεχνικό Σχέδιο		2	
4.	Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός – Περιβάλλον Εργασίας – Ασφάλεια και Υγιεινή		2	
5.	Εφαρμογές Πληροφορικής		2	
ΟΜΑΔΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ				
1.	Οργάνωση και Διοίκηση		4	

2.	Αρχές Λογιστικής	3
3.	Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός – Περιβάλλον Εργασίας – Ασφάλεια και Υγιεινή	2
4.	Εφαρμογές Πληροφορικής	4
ΟΜΑΔΑ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ & ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ		
1.	Αρχές Αγροτικής Παραγωγής	3
2.	Αρχές Τεχνολογίας Τροφίμων	3
3.	Αρχές Επιστήμης της Διατροφής	3
4.	Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός – Περιβάλλον Εργασίας – Ασφάλεια και Υγιεινή	2
5.	Εφαρμογές Πληροφορικής	2
ΟΜΑΔΑ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ		
1.	Ναυτική Τέχνη	2
2.	Ναυτιλιακές Γνώσεις	2
3.	Στοιχεία Μηχανών Πλοίου	2
4.	Τεχνικό Σχέδιο	1
5.	Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός – Περιβάλλον Εργασίας – Ασφάλεια και Υγιεινή	2
6.	Εφαρμογές Πληροφορικής	4
Συνολικές ώρες:		35
Πηγή: Άρθρο 9 παρ. 1 του Νόμου 4186 (ΦΕΚ 193/17.09.2013)		

Ημερήσιο Επαγγελματικό Λύκειο Ωρολόγιο Πρόγραμμα Β' τάξης				
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ			ΩΡΕΣ	
1.	Ελληνική Γλώσσα	Νέα Ελληνική Γλώσσα	2	3
		Λογοτεχνία	1	
2.	Μαθηματικά	Άλγεβρα	2	3
		Γεωμετρία	1	
3.	Θετικές Επιστήμες	Φυσική	1	2
		Χημεία	1	
4.	Εισαγωγή στις Αρχές της Επιστήμης των Η/Υ		1	
5.	Θρησκευτικά		1	
6.	Ξένη Γλώσσα (Αγγλικά)		1	
7.	Φυσική Αγωγή (όχι γραπτές εξετάσεις)		1	
Μαθήματα Τομέα			23	
Συνολικές ώρες:			35	
Πηγή: Άρθρο 9 παρ. 2 του Νόμου 4186 (ΦΕΚ 193/17.09.2013)				

Ημερήσιο Επαγγελματικό Λύκειο Ωρολόγιο Πρόγραμμα Γ' τάξης				
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ				ΩΡΕΣ
1.	Ελληνική Γλώσσα	Νέα Ελληνική Γλώσσα	2	3
		Λογοτεχνία	1	
2.	Μαθηματικά	Άλγεβρα	2	3
		Γεωμετρία	1	
3.	Θετικές Επιστήμες	Φυσική	1	2
		Χημεία	1	
4.	Εισαγωγή στις Αρχές της Επιστήμης των Η/Υ			
5.	Θρησκευτικά		1	
6.	Ξένη Γλώσσα (Αγγλικά)		1	
7.	Φυσική Αγωγή (όχι γραπτές εξετάσεις)		1	
Μαθήματα Τομέα			23	
Συνολικές ώρες:			35	
Πηγή: Άρθρο 9 παρ. 2 του Νόμου 4186 (ΦΕΚ 193/17.09.2013)				

ΕΠΙΛΗΓΓΕΛΑΜΑΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ	
ΟΜΑΔΕΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ, ΤΟΜΕΙΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ	
ΟΜΑΔΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ	
ΤΟΜΕΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	
1.	Τεχνικός Εφαρμογών Πληροφορικής
2.	Τεχνικός Η/Υ και Δικτύων Η/Υ
3.	Τεχνικός Εφαρμογών Λογισμικού
ΤΟΜΕΑΣ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΑΣ	
1.	Τεχνικός Μηχανολογικών Εγκαταστάσεων και Κατασκευών
2.	Τεχνικός Μηχανικός Θερμικών Εγκαταστάσεων και Μηχανικός Τεχνολογίας Πετρελαίου και Φυσικού Αερίου
3.	Τεχνικός Εγκαταστάσεων ψύξης αερισμού και κλιματισμού
4.	Τεχνικός Οχημάτων
5.	Τεχνικός Μηχανοσυνθέτης αεροσκαφών
ΤΟΜΕΑΣ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΑΣ, ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ & ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΟΥ	
1.	Τεχνικός Ηλεκτρονικών και Υπολογιστικών Συστημάτων
2.	Τεχνικός Ηλεκτρολογικών Συστημάτων, Δικτύων και Τηλεπικοινωνιών
3.	Τεχνικός Αυτοματισμού
ΤΟΜΕΑΣ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	
1.	Σχεδιαστής Δομικών Έργων και Γεωπληροφορικής
ΤΟΜΕΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ	
1.	Τεχνικός Διαχείρισης και Ανακύκλωσης
2.	Τεχνικός Ελέγχου Ρύπανσης και Εγκαταστάσεων Αντιρύπανσης
ΟΜΑΔΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	
ΤΟΜΕΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	
1.	Υπάλληλος Διοίκησης και Οικονομικών Υπηρεσιών
2.	Υπάλληλος Αποθήκης και Συστημάτων Εφοδιασμού
3.	Υπάλληλος Εμπορίας και Διαφήμισης
4.	Υπάλληλος Οικονομίας και Διοίκησης στον Τουρισμό
ΟΜΑΔΑ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ & ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	

ΤΟΜΕΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ,ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ & ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	
1.	Τεχνικός Φυτικής Παραγωγής
2.	Τεχνικός Ζωικής Παραγωγής
3.	Τεχνικός Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειών
4.	Τεχνικός Ανθοκομίας και Αρχιτεκτονικής Τοπίου
5.	Τεχνικός Τεχνολογίας Τροφίμων και Ποτών
6.	Τεχνικός Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσιικού Περιβάλλοντος
ΟΜΑΔΑ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ	
ΤΟΜΕΑΣ ΠΛΟΙΑΡΧΩΝ	
1.	Πλοίαρχος Εμπορικού Ναυτικού
ΤΟΜΕΑΣ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	
2.	Μηχανικός Εμπορικού Ναυτικού
Πηγή: Άρθρο 9 παρ. 2 του Νόμου 4186 (ΦΕΚ 193/17.09.2013) Σημείωση: Η υποβολή μιας τροπολογίας ψηφίστηκε από το Ελληνικό Κοινοβούλιο, σύμφωνα με την οποία μια τέταρτη ειδικότητα συνδέθηκε στον τομέα της Ηλεκτρολογίας, Ηλεκτρονικής και Αυτοματισμού: Τεχνικός Δικτύων και Τηλεπικοινωνιών, ενώ το τελικό ΦΕΚ αναφέρει την ειδικότητα ως: Τεχνικός Ηλεκτρολογικών Συστημάτων, Δικτύων και Τηλεπικοινωνιών	

Προαγωγή και απόλυση μαθητών Επαγγελματικού Λυκείου

Οι γραπτές προαγωγικές και απολυτήριες εξετάσεις σε όλες τις τάξεις του ΕΠΑ.Λ. διεξάγονται ενδοσχολικά, σε όλα τα διδασκόμενα μαθήματα, εκτός της Ερευνητικής Εργασίας, της Φυσικής Αγωγής και του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού - Περιβάλλον Εργασίας - Ασφάλεια και Υγιεινή.

- Στα μαθήματα γενικής παιδείας τα θέματα ορίζονται ως εξής:
α) κατά 50% με κλήρωση, από τράπεζα θεμάτων διαβαθμισμένης δυσκολίας β) κατά 50% από τον διδάσκοντα ή τους διδάσκοντες. Τα γραπτά διορθώνονται από τον οικείο διδάσκοντα.

- Στα υπόλοιπα γραπτώς εξεταζόμενα μαθήματα τα θέματα τίθενται από τον διδάσκοντα ή τους διδάσκοντες.

Προϋποθέσεις προαγωγής και απόλυσης

- επίτευξη γενικού βαθμού ίσου ή ανώτερο του 10.

Πηγή : άρθρο 11 του Νόμου 4186 (ΦΕΚ 193/17.09.2013)

Τίτλοι Σπουδών και Επαγγελματικά Δικαιώματα

Στους αποφοίτους του Δευτεροβάθμιου Κύκλου Σπουδών, χορηγείται:

- **Απολυτήριο Λυκείου** (ισότιμο με το απολυτήριο Γενικού Λυκείου), μετά τις ενδοσχολικές εξετάσεις, και

- **Πτυχίο Ειδικότητας επιπέδου 3**, μετά από ενδοσχολικές εξετάσεις από το ΕΠΑ.Λ.

Στους αποφοίτους της τάξης μαθητείας, χορηγείται:

- **Πτυχίο Ειδικότητας επιπέδου 4**, μετά από την ολοκλήρωση των διαδικασιών πιστοποίησης των προσόντων τους από τον ΕΟΠΠΕΠ.

- Οι επιτυχόντες στις εξετάσεις πιστοποίησης, παράλληλα με το προβλεπόμενο πτυχίο ειδικότητας **αποκτούν και την αντίστοιχη άδεια άσκησης επαγγέλματος**, που προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία.

Πηγή : άρθρο 12 του Νόμου 4186 (ΦΕΚ 193/17.09.2013)

Πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση απόφοιτων επαγγελματικού λυκείου.

- Εισαγωγή σε σχολές και τμήματα και εισαγωγικές κατευθύνσεις τμημάτων των Α.Τ.Ε.Ι., σε αντίστοιχες ή συναφείς ειδικότητες του πτυχίου τους και σε ειδικό ποσοστό θέσεων (θα καθοριστούν με Υ.Α.).

Οι υποψήφιοι εξετάζονται σε τέσσερα μαθήματα της Γ' τάξης ΕΠΑ.Λ., δύο μαθήματα γενικής παιδείας (με Ειδικές Πανελλαδικές εξετάσεις) με συντελεστή βαρύτητας 1,5 και δύο μαθήματα ειδικότητας με συντελεστή βαρύτητας 3,5.

- Οι εξετάσεις για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση διεξάγονται, μετά την απόλυση του μαθητή από το ΕΠΑ.Λ. σε πανελλαδικό επίπεδο, σε θέματα από την εξεταστέα ύλη της Γ' τάξης, που προκύπτουν από: α) κατά ποσοστό 50%, με κλήρωση από τράπεζα θεμάτων διαβαθμισμένης δυσκολίας και β) κατά ποσοστό 50% από κεντρική επιτροπή εξετάσεων.

Συμμετοχή στις Πανελλαδικές εξετάσεις Γενικού Λυκείου:

- Επίσης οι απόφοιτοι του δευτεροβάθμιου κύκλου σπουδών έχουν δικαίωμα συμμετοχής σε πανελλαδικές εξετάσεις για εισαγωγή στα Πανεπιστήμια και στα Τ.Ε.Ι. με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις, που ισχύουν για τους αποφοίτους του Γενικού Λυκείου.

Πηγή : άρθρο 13 του Νόμου 4186 (ΦΕΚ 193/17.09.2013)

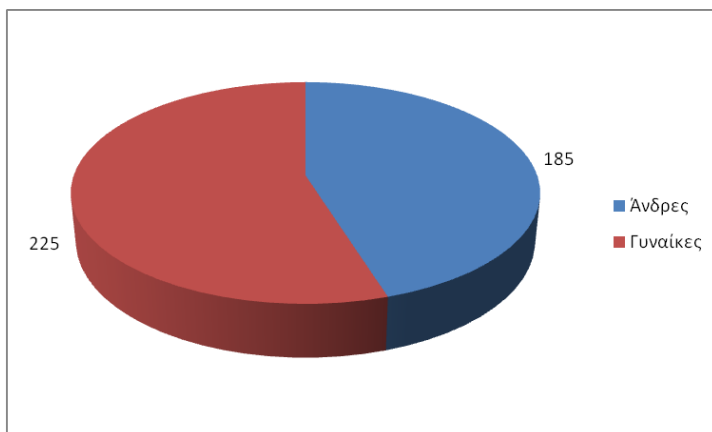
Ιστορικό

Ερευνητική Μελέτη - 2^ο ΕΠΑΛ Τρικάλων, Ελλάδα

Ερωτηματολόγιο - Αποτελέσματα

Στην έρευνα συμμετείχαν 410 απόφοιτοι (185 άνδρες και 225 γυναίκες) του 2ου ΕΠΑΛ Τρικάλων από τα τελευταία πέντε χρόνια (2010-2014).

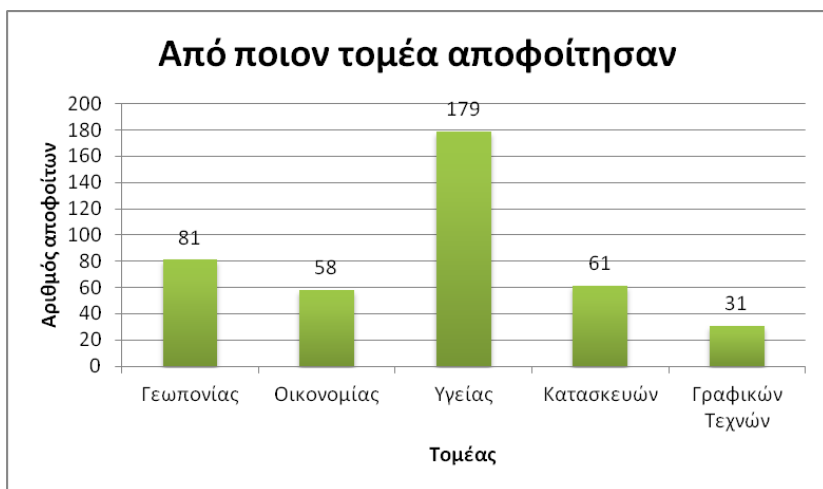
Άνδρες	185	45,12%
Γυναίκες	225	54,88%
Σύνολο	410	100,00%

Η έρευνα έγινε από το τηλέφωνο και οι απόφοιτοι κλήθηκαν να απαντήσουν σε 8 ερωτήσεις σχετικά με την τρέχουσα επαγγελματική τους κατάσταση. Οι περισσότεροι από αυτούς (43,66%) είχαν αποφοιτήσει από τον τομέα της υγείας, ο οποίος ήταν ο πιο δημοφιλής τομέας στο σχολείο

αυτό. Ο παρακάτω πίνακας δείχνει τον αριθμό και το ποσοστό των αποφοίτων του κάθε τομέα, οι οποίοι έλαβαν μέρος σε αυτή την έρευνα.

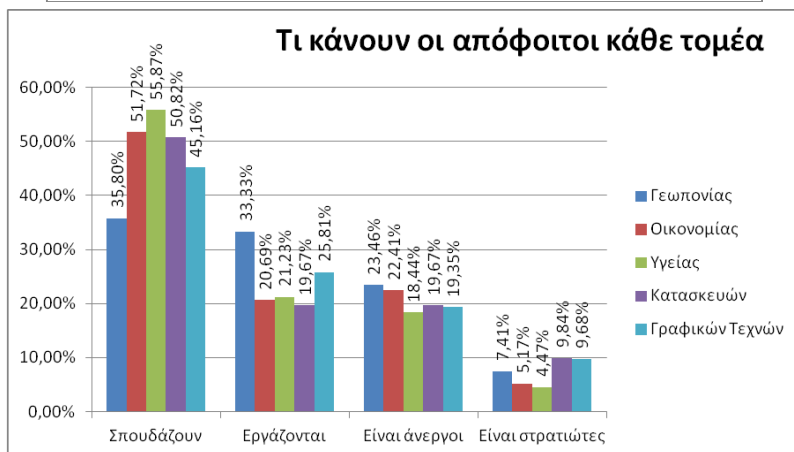
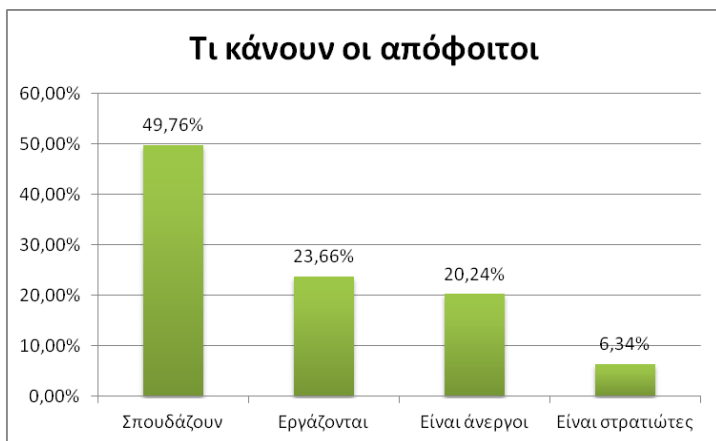
Από ποιον τομέα αποφοίτησαν		
Γεωπονίας	81	19,76%
Οικονομίας	58	14,15%
Υγείας	179	43,66%
Κατασκευών	61	14,88%
Γραφικών Τεχνών	31	7,56%
Σύνολο	410	100,00%

Τα ερωτήματα, τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα της έρευνας είναι τα ακόλουθα:

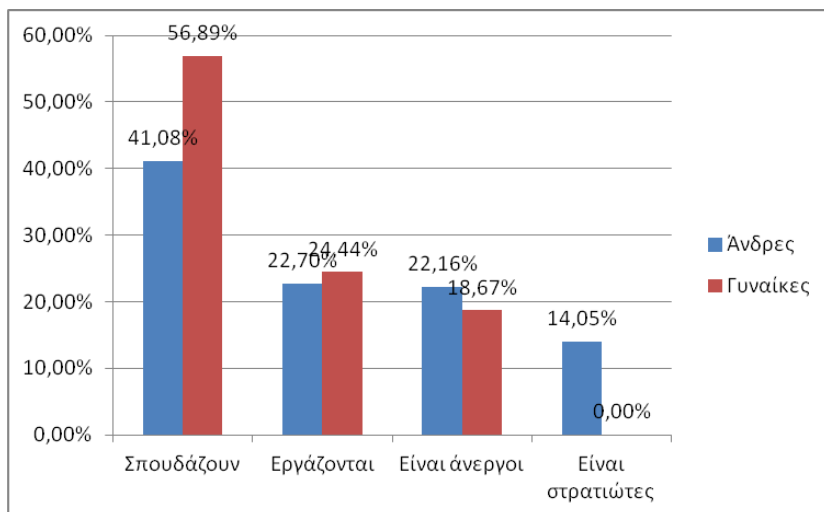
204 απόφοιτοι (σχεδόν οι μισοί από αυτούς) εξακολουθούν να σπουδάζουν, ενώ 97 απόφοιτοι έχουν μια θέση εργασίας, 83 είναι άνεργοι και 26 απόφοιτοι είναι στρατιώτες (στρατιωτική θητεία).

Τι κάνουν οι απόφοιτοι		
Σπουδάζουν	204	49,76%
Εργάζονται	97	23,66%
Είναι άνεργοι	83	20,24%
Είναι στρατιώτες	26	6,34%
Σύνολο	410	100,00%

Ο τομέας γεωπονίας φαίνεται να έχει το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας (23,46%) και το χαμηλότερο ποσοστό σπουδών (35,80%) μεταξύ όλων των τομέων. Αντίθετα, 55,87% των αποφοίτων του τομέα υγείας, 51,72% των αποφοίτων του τομέα οικονομίας και 50,82% των αποφοίτων του τομέα κατασκευών είναι ακόμα στην κατάρτιση. Επιπλέον, 33,33% των αποφοίτων του τομέα γεωπονίας και 25,81% των αποφοίτων του τομέα γραφικών τεχνών έχουν μια δουλειά. Το χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας (18,44%) αντιστοιχεί στον τομέα υγείας.

	Άνδρες		Γυναίκες	
Σπουδάζουν	76	41,08%	128	56,89%
Εργάζονται	42	22,70%	55	24,44%
Είναι άνεργοι	41	22,16%	42	18,67%
Είναι στρατιώτες	26	14,05%	0	0,00%
Σύνολο	185	100,00%	225	100,00%

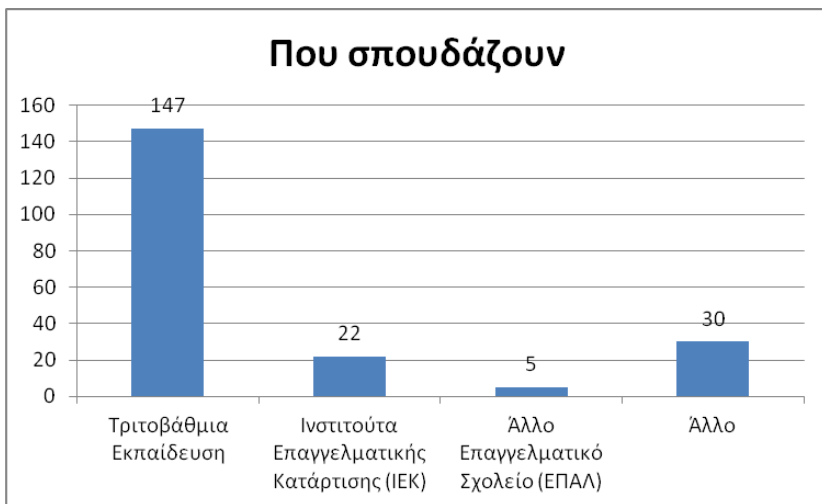

Προφανώς, τα κορίτσια προτιμούν τη συνέχεια των σπουδών (56,89%) από ό, τι τα αγόρια (41,08%). Επιπλέον, το ποσοστό ανεργίας για τα αγόρια είναι υψηλότερο (22,16%).

Απόφοιτοι που βρίσκονται ακόμη στην εκπαίδευση

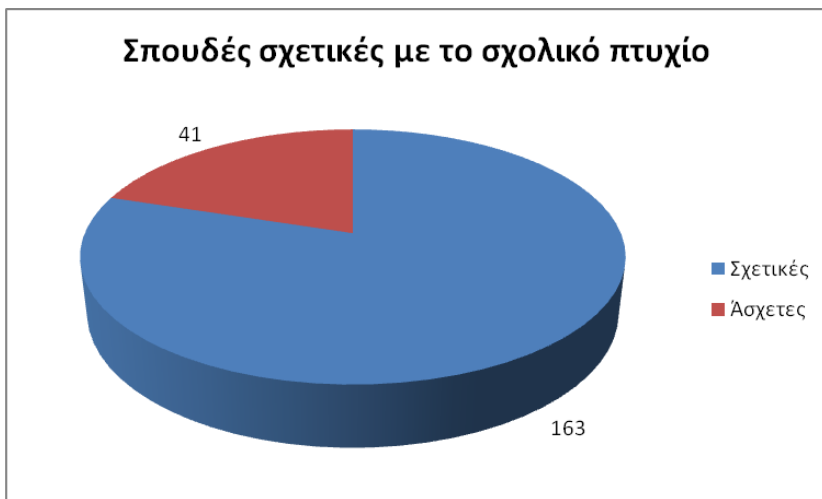
Από τους 204 απόφοιτους, οι οποίοι εξακολουθούν να είναι στην εκπαίδευση, ζητήθηκε το είδος των σπουδών που παρακολουθούν. 147 απόφοιτοι (σχεδόν το 72% των αποφοίτων οι οποίοι εξακολουθούν να σπουδάζουν) είναι στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και συγκεκριμένα στα Πανεπιστήμια και κυρίως στα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΤΕΙ). 22 απόφοιτοι (10,78%) σπουδάζουν σε Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ). 5 απόφοιτοι (2,45%) παρακολουθούν μαθήματα σε άλλη Δευτεροβάθμια Επαγγελματική Σχολή, προκειμένου να αποκτήσουν μια άλλη ειδικότητα. Η επιλογή "Άλλο" απαντήθηκε από 30 απόφοιτους (14,71%), οι οποίοι είναι για παράδειγμα σε μαθητεία ή πρακτική σε ένα νοσοκομείο, μια επιχείρηση ή άλλο οργανισμό.

Που σπουδάζουν		
Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	147	72,06%
Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ)	22	10,78%
Άλλο Επαγγελματικό Σχολείο (ΕΠΑΛ)	5	2,45%
Άλλο	30	14,71%
Σύνολο	204	100,00%

Ρωτήθηκαν επίσης αν οι σπουδές τους σχετίζονται με το πτυχίο τους από το σχολείο ή όχι. 163 απόφοιτοι (σχεδόν το 80% των αποφοίτων που βρίσκονται ακόμη στην εκπαίδευση) απάντησε ότι οι σπουδές τους σχετίζονται με το σχολικό πτυχίο τους, αλλά 41 απόφοιτοι (σχεδόν 20%) αποφάσισαν να επιλέξουν ένα διαφορετικό τομέα για τις σπουδές τους, προκειμένου να αποκτήσουν νέες δεξιότητες και να βρουν περισσότερες ευκαιρίες στην επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

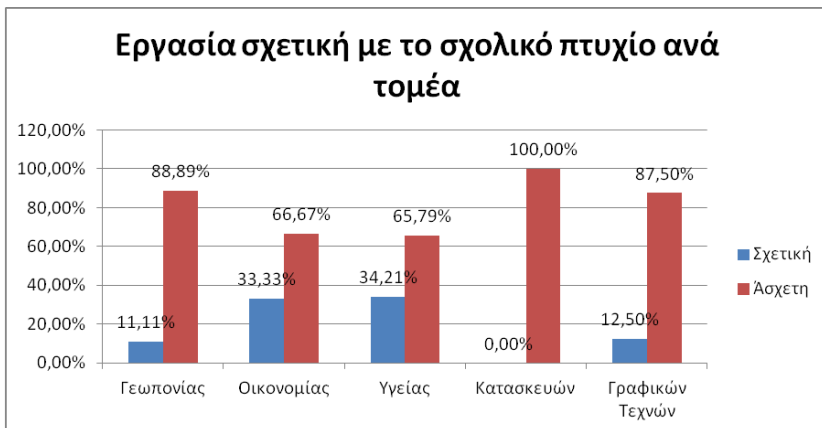
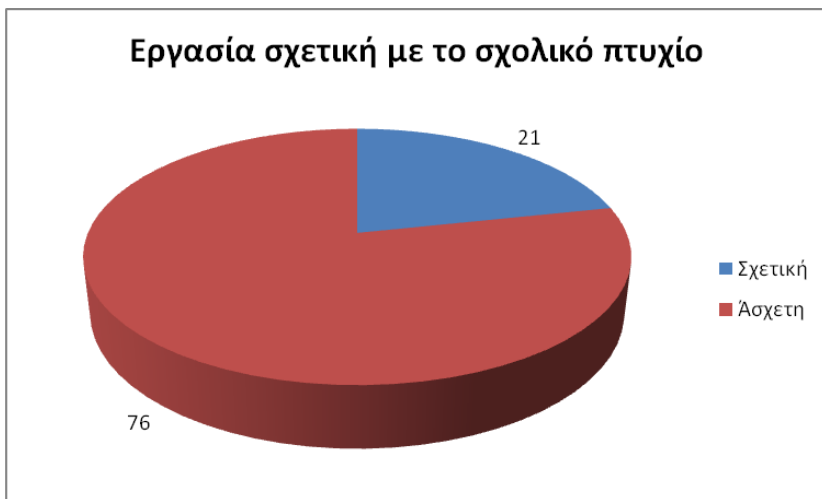
Σπουδές σχετικές με το σχολικό πτυχίο		
Σχετικές	163	79,90%
Άσχετες	41	20,10%
Σύνολο	204	100,00%

Απόφοιτοι που έχουν μια θέση εργασίας

Οι 97 απόφοιτοι, οι οποίοι έχουν μια θέση εργασίας, ρωτήθηκαν εάν η εργασία τους σχετίζεται με το πτυχίο τους από το σχολείο ή όχι. 76 απόφοιτοι απάντησαν ότι η δουλειά τους δεν έχει σχέση με το σχολικό πτυχίο τους. Μόνο 21 απόφοιτοι μπόρεσαν να βρουν μια δουλειά η οποία σχετίζεται με τις σπουδές τους.

Εργασία σχετική με το σχολικό πτυχίο		
Σχετική	21	21,65%
Άσχετη	76	78,35%
Σύνολο	97	100,00%

Ένα ενδιαφέρον σημείο είναι ότι κανένας από τους αποφοίτους του τομέα των κατασκευών δεν έχει μια δουλειά που σχετίζεται με την ειδικότητά του. Τα υψηλότερα ποσοστά είναι 34,21% για τον τομέα υγείας και 33,33% για τον τομέα οικονομίας.

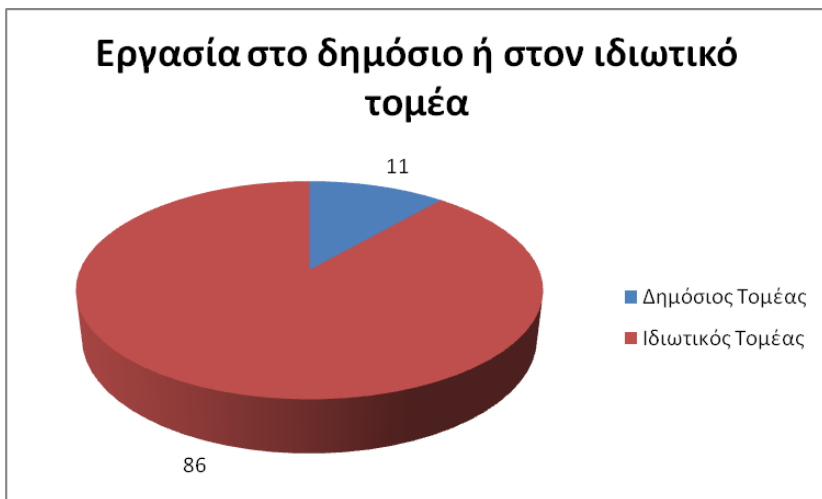
	Άνδρες		Γυναίκες	
Σχετική	6	14,29%	15	27,27%
Άσχετη	36	85,71%	40	72,73%
Σύνολο	42	100,00%	55	100,00%

Επιπλέον, είναι πιο δύσκολο για τα αγόρια να βρουν μια θέση εργασίας σχετική με την ειδικότητά τους. Το ποσοστό των ανδρών αποφοίτων είναι 14,29% και για τις γυναίκες αποφοίτους 27,27%.

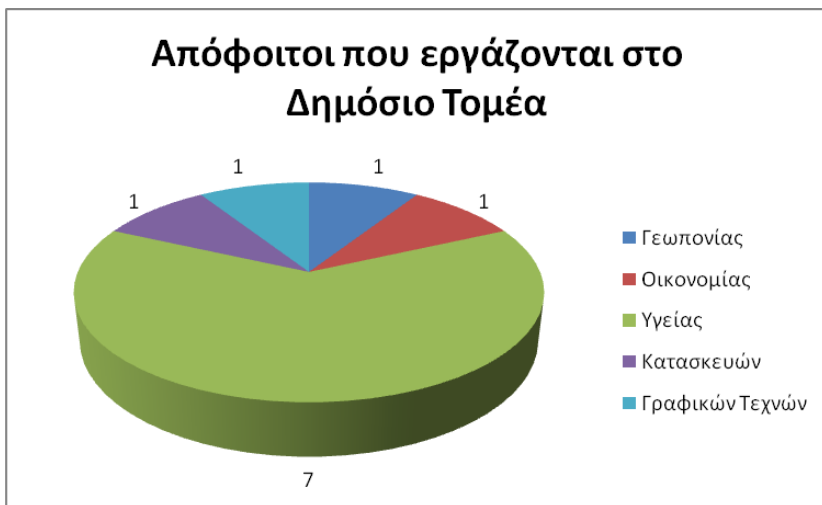
Ρωτήθηκαν επίσης αν εργάζονται στο δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα. Οι περισσότεροι από αυτούς (88,66%) απάντησαν ότι εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα και μόνο το 11 απόφοιτοι δήλωσαν ότι είναι δημόσιοι υπάλληλοι.

Εργασία στο δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα		
Δημόσιος Τομέας	11	11,34%
Ιδιωτικός Τομέας	86	88,66%
Σύνολο	97	100,00%

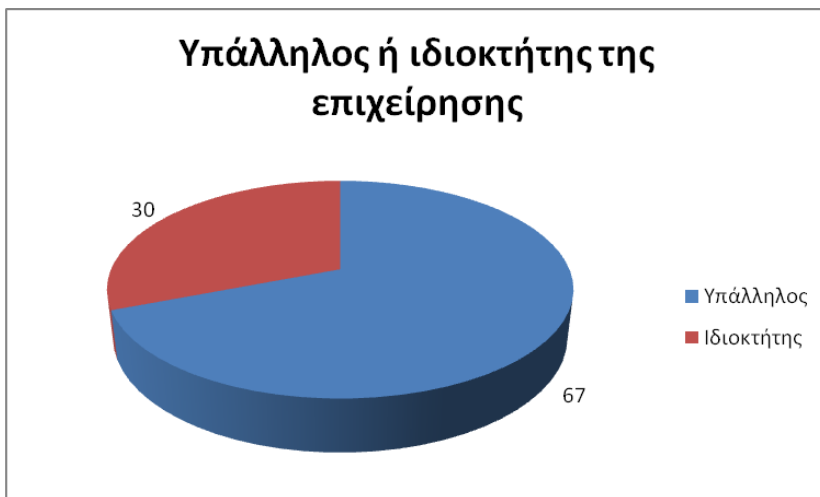
Οι περισσότεροι απόφοιτοι που έχουν μια θέση εργασίας στο Δημόσιο Τομέα, είναι απόφοιτοι του Τομέα Υγείας.

Απόφοιτοι που εργάζονται στο Δημόσιο Τομέα		
Γεωπονίας	1	9,09%
Οικονομίας	1	9,09%
Υγείας	7	63,64%
Κατασκευών	1	9,09%
Γραφικών Τεχνών	1	9,09%
Σύνολο	11	100,00%

Επιπρόσθετα, οι 97 απόφοιτοι, οι οποίοι έχουν μια θέση εργασίας, ρωτήθηκαν αν είναι υπάλληλοι ή αν έχουν τη δική τους επιχείρηση. 67 από αυτούς απάντησαν ότι είναι υπάλληλοι. 30 απόφοιτοι είπαν ότι ζεινίστησαν τη δική τους επιχείρηση ή συνέχισαν να εργάζονται στις οικογενειακές τους επιχειρήσεις.

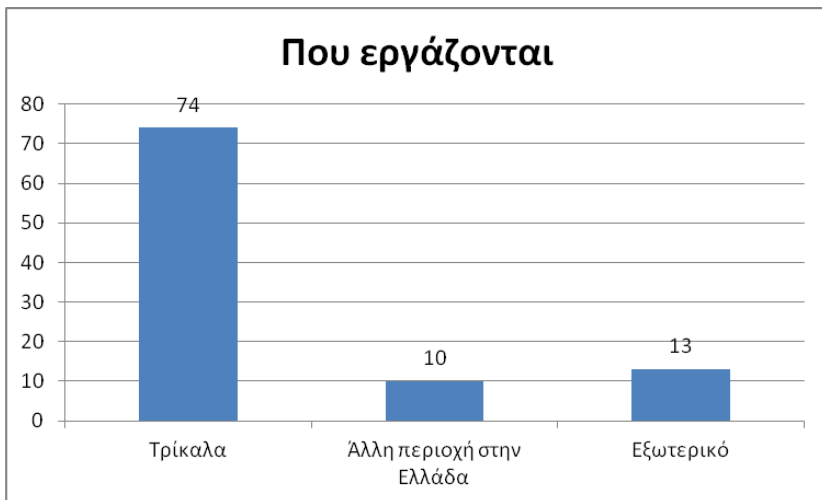
Υπάλληλος ή ιδιοκτήτης της επιχείρησης		
Υπάλληλος	67	69,07%
Ιδιοκτήτης	30	30,93%
Σύνολο	97	100,00%

Επιπλέον, 74 απόφοιτοι έχουν μια θέση εργασίας στα Τρίκαλα, ενώ 10 απόφοιτοι επέλεξαν ή αναγκάστηκαν να βρουν μια θέση εργασίας σε άλλη περιοχή στην Ελλάδα. Οι υπόλοιποι 13 απόφοιτοι εργάζονται στο εξωτερικό

Που εργάζονται		
Τρίκαλα	74	76,29%
Άλλη περιοχή στην Ελλάδα	10	10,31%
Εξωτερικό	13	13,40%
Σύνολο	97	100,00%

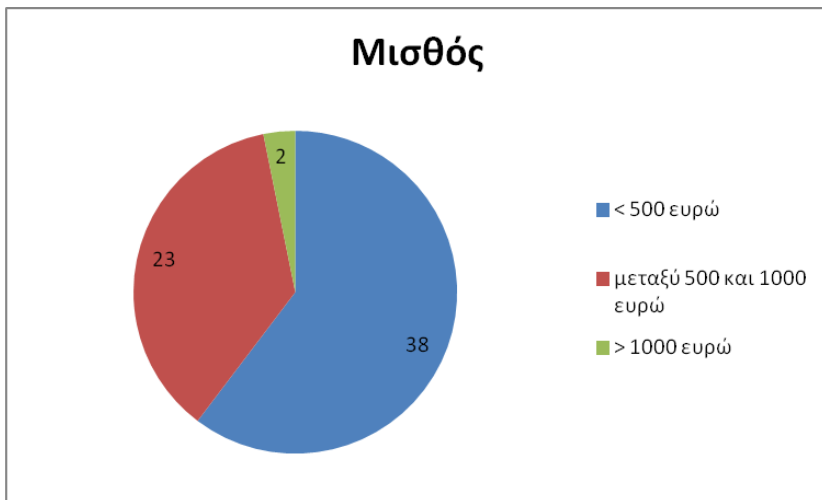

Το τελευταίο ερώτημα της έρευνας ήταν σχετικά με το μισθό. 34 απόφοιτοι αρνήθηκαν να απαντήσουν σε αυτήν την ερώτηση. Οι περισσότεροι από τους αποφοίτους (σχεδόν 60%) δήλωσαν ότι κερδίζουν λιγότερα από 500 ευρώ το μήνα. Ο μισθός 23 αποφοίτων είναι μεταξύ 500 και 1000 ευρώ και μόνο 2 πτυχιούχοι κερδίζουν περισσότερα από 1000 ευρώ το μήνα.

Μισθός		
< 500 ευρώ	38	60,32%
μεταξύ 500 και 1000 ευρώ	23	36,51%
> 1000 ευρώ	2	3,17%
Σύνολο	63	100,00%

34 απόφοιτοι δεν απάντησαν

Υφιστάμενη κατάσταση των ιδρυμάτων ΕΕΚ

Για το σχολικό έτος 2014-2015 τα στατιστικά για την επαγγελματική εκπαίδευση είναι:

Σύνολο ΕΠΑΛ	Ημερήσια ΕΠΑΛ	Εσπερινά ΕΠΑΛ
394	322	74

Αριθμός μαθητών	Κορίτσια	Αγόρια
Ημερήσια ΕΠΑΛ: 72353	21774	50579
Εσπερινά ΕΠΑΛ: 15104	4414	10690
Σύνολο : 87457		

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2013-2014 – Α' ΤΑΞΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Αριθμός Σχολείων	Ομάδες Προσανατολισμού	Μαθητές		Αριθμός τμημάτων	Διδάσκοντες	
		Σύνολο	Κορίτσια		Σύνολο	Γυναίκες
115	Γεωπονίας, Τεχνολογίας Τροφίμων και Διατροφής	2702	1305	148	446	232
264	Διοίκησης και Οικονομίας	5317	3310	322	966	573
20	Ναυτιλιακών Επαγγελμάτων	525	116	31	96	22
351	Τεχνολογικών Εφαρμογών	13613	1945	698	2010	690
	Σύνολα Α' τάξης	22157	6676	1199	3547	1517

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2014-2015 – Α' ΤΑΞΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Αριθμός Σχολείων	Ομάδες Προσανατολισμού	Μαθητές		Αριθμός τμημάτων	Διδάσκοντες	
		Σύνολο	Κορίτσια		Σύνολο	Γυναίκες
132	Γεωπονίας, Τεχνολογίας	3358	1560	182	554	319

	Τροφίμων και Διατροφής					
264	Διοίκησης και Οικονομίας	5734	3485	333	1019	630
29	Ναυτιλιακών Επαγγελμάτων	772	171	42	135	28
361	Τεχνολογικών Εφαρμογών	14556	2055	735	2092	718
	Σύνολα Α' τάξης	24430	7271	1292	5092	1695

Ευκαιρίες απασχόλησης μετά την αποφοίτηση

1) Το **Παρατηρητήριο Μετάβασης** του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (ΠΙ), αποσκοπεί στην παρακολούθηση της εξωτερικής αποτελεσματικότητας του συστήματος δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Οι κύριοι στόχοι του είναι οι εξής:

- Συλλογή πληροφοριών σχετικά με τη μετάβαση των αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην αγορά εργασίας και διάδοση των πληροφοριών αυτών στους ενδιαφερόμενους (δηλαδή τους φορείς χάραξης πολιτικής, τους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές, τους γονείς κλπ),
- Υποστήριξη για τη χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής (σύνδεση προγράμματος σπουδών των σχολείων ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, σύνδεση της εκπαίδευσης με την αρχική κατάρτιση κλπ),
- Εφοδιασμός των προγραμμάτων εκπαίδευσης σταδιοδρομίας με πληροφορίες (π.χ. ευκαιρίες απασχόλησης, αποδοχές, κ.λπ.), με στόχο να

βοηθήσουν τους μαθητές στη διαδικασία της απόφασής τους σχετικά με εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές,

- Απογραφή είδους χαρτογράφησης των ποσοστών μαθητικής διαρροής στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο) και προσδιορισμός των αναγκών κατάρτισης της εγκατάλειψης,

- Προσδιορισμός των δεξιοτήτων σε ζήτηση στην αγορά εργασίας (παρακολούθηση νέων δεξιοτήτων).

Το Παρατηρητήριο Μετάβασης παρέχει τους μηχανισμούς για την πρόβλεψη των αναγκών σε δεξιότητες στην τυπική εκπαίδευση. Ασχολείται με τη μετάβαση των αποφοίτων από την εκπαίδευση στην εργασία. Καλύπτει όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων ενός Παρατηρητηρίου, που προσεγγίζει για πρώτη φορά τους μαθητές πριν την εγκατάλειψη της υποχρεωτικής εκπαίδευσης και τους παρακολουθεί περιοδικά μέχρι την είσοδό τους στην επαγγελματική ζωή. Το Παρατηρητήριο Μετάβασης παρακολουθεί και καταγράφει τις εκπαιδευτικές / επαγγελματικές επιλογές των νέων και εξερευνά τα πρότυπα σταδιοδρομίας τους. Στη συνέχεια, διαδίδει αυτές τις πληροφορίες στα ενδιαφερόμενα μέρη (δηλαδή τους φορείς χάραξης πολιτικής, τους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές, τους γονείς κλπ). Εξετάζει επίσης την υποχρέωση λογοδοσίας (εξωτερική αποδοτικότητα) του εκπαιδευτικού συστήματος και στηρίζει τις σχετικές εκπαιδευτικές πολιτικές (σύνδεση προγράμματος σπουδών των σχολείων ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, σύνδεση της εκπαίδευσης με την αρχική κατάρτιση κλπ) Τέλος, βελτιώνει τον επαγγελματικό προσανατολισμό και την συμβουλευτική.

2) **Τα Κέντρα Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού (ΚΕΣΥΠ)** ιδρύθηκαν με το Νόμο 2525/1997. Βρίσκονται σε ολόκληρη την Ελλάδα, στις πρωτεύουσες νομών και σε μεγάλες πόλεις κα στελεχώνονται από

- Εκπαιδευτικούς εξειδικευμένους στη Συμβουλευτική και τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό
- Εκπαιδευτικό εξειδικευμένο στην Τεκμηρίωση και την Πληροφόρηση

Οργανώνουν

- Ενημερωτικές συγκεντρώσεις για γονείς και μαθητές σε θέματα σχετικά με τις σπουδές και τα επαγγέλματα
- Επιμορφωτικά σεμινάρια και ημερίδες για τους καθηγητές που εφαρμόζουν τον ΣΕΠ στα σχολεία

Συνεργάζονται με την τοπική αυτοδιοίκηση, με κοινωνικούς, εκπαιδευτικούς και επαγγελματικούς φορείς της περιοχής, με το ΕΚΕΠ, το ΥΠΕΠΘ, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και την αγορά εργασίας.

Μηχανισμός παρακολούθησης μετά την αποφοίτηση

Δυστυχώς, δεν υπάρχει ένας μηχανισμός παρακολούθησης μετά την αποφοίτηση για τους σπουδαστές της ΕΕΚ στην Ελλάδα. Παρά το γεγονός ότι όλα τα ελληνικά πανεπιστήμια έχουν Γραφεία Διασύνδεσης για αποφοίτους τους, δεν υπάρχει τίποτα σαν αυτό για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Γενική προσέγγιση στις ανάγκες της αγοράς

Από την εκπαίδευση στην επαγγελματική ζωή

Η σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας αποτελεί το αντικείμενο ενός τεράστιου κομματιού βιβλιογραφίας. Παρά τις διαφορές στα αποτελέσματα των διαφόρων μελετών, μοιράζονται κάποια προβλήματα και ανησυχίες, που συχνά καταλήγουν στο αν είναι δυνατόν να

προσδιοριστεί η αιτιώδης σχέση μεταξύ των αποτελεσμάτων της εκπαίδευσης και της αγοράς εργασίας, ή αν η ερμηνεία πρέπει να περιορίζεται σε απλές συσχετίσεις. Κατά γενική ομολογία τονίζεται η θετική συσχέτιση μεταξύ της εκπαίδευσης και των αποδόσεων στην αγορά εργασίας. Το γεγονός ότι τα άτομα με υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο τείνουν να βρίσκουν καλύτερες και πιο υψηλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας από ό, τι τα άτομα με χαμηλότερα επίπεδα της εκπαίδευσης θέτει το ερώτημα του κατά πόσον αυτά τα καλύτερα αποτελέσματα στην αγορά εργασίας αντικατοπτρίζουν πραγματικά το επίπεδο και το είδος της εκπαίδευσης, ή αν αντανακλούν μια άλλη μεταβλητή που μπορεί να συνδεθεί τόσο με την επιλογή της εκπαίδευσης όσο και την αγορά εργασίας. Επίσης, είναι σημαντικό το πώς οργανώνονται τα διάφορα συστήματα ΕΕΚ. Τα προγράμματα ΕΕΚ είναι ειδικά για επάγγελμα σε ορισμένες χώρες, αλλά πιο γενικά σε άλλες, ορισμένες χώρες δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στην κατάρτιση βασισμένη στο χώρο εργασίας, ενώ τα προγράμματα βασισμένα στο σχολείο επικρατούν σε άλλες.

Μια ομάδα χωρών έχει ένα πολύ υψηλό ποσοστό των ατόμων με εκπαίδευση προσανατολισμένη στην ΕΕΚ όπως η Τσεχική Δημοκρατία, η Σλοβακία και η Αυστρία με 84-85%, που είναι πολύ πάνω από το μέσο όρο (60,3%). Από την άλλη πλευρά, μια άλλη ομάδα χωρών έχει σημαντικά χαμηλότερο από το μέσο όρο ποσοστό του πληθυσμού με εκπαίδευση προσανατολισμένη στην ΕΕΚ, όπως η Ιρλανδία με 22% και η Πορτογαλία και η Ισλανδία με 25%. Δυστυχώς η Ελλάδα ανήκει στην δεύτερη κατηγορία με 38%. Η διακύμανση μεταξύ των χωρών θα μπορούσε να εξαρτηθεί από διάφορους παράγοντες που σχετίζονται με τις πλευρές προσφοράς και ζήτησης των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης. Τα εκπαιδευτικά συστήματα των εν λόγω χωρών προσφέρουν ένα ευρύ φάσμα τύπων και επιπέδων ΕΕΚ και επαγγελματιών μονοπατιών που ανοίγονται από τα διάφορα επίπεδα και είδη εκπαίδευσης. Οι

διαφορές αυτές έχουν επιπτώσεις στις εκπαιδευτικές επιλογές των ατόμων. Η ιστορία διαδραματίζει επίσης σημαντικό ρόλο. Ορισμένες χώρες έχουν μακριά παράδοση στην ΕΕΚ (όπως η Αυστρία, η Γερμανία και η Ελβετία), υποστηριζόμενη από ιδρύματα και εταιρείες, που αποτελεί βασικό παράγοντα στη μεγαλύτερη σύγκλιση μεταξύ ζήτησης και προσφοράς δεξιοτήτων. Οι άνθρωποι σε αυτές τις χώρες είναι περισσότερο διατεθειμένοι να επιλέξουν την ΕΕΚ από τους ανθρώπους σε χώρες που παραδοσιακά αποδίδουν μεγαλύτερη σημασία στην γενική εκπαίδευση, όπως για παράδειγμα στην Ελλάδα.

Προώθηση της απόκτησης πρακτικών δεξιοτήτων μεταξύ των νέων: Η μαθητεία αντιπροσωπεύει έναν τρόπο βελτίωσης των μεταβάσεων από το σχολείο στην εργασία και παροχής των κατάλληλων δεξιοτήτων για την ελληνική αγορά εργασίας. Πράγματι, είναι υψίστης σημασίας να αναπτυχθούν πλαίσια μαθητείας μέσω αποτελεσματικού κοινωνικού διαλόγου και με βάση τις ανάγκες σε δεξιότητες, δηλαδή εκείνων της ζήτησης. Για παράδειγμα, το εθνικό πρόγραμμα μαθητείας στη Φινλανδία επιτρέπει στους μαθητές να αποκτούν τα εθνικά επαγγελματικά προσόντα, μέσω κατάρτισης στο πλαίσιο μαθητείας, η οποία αποτελείται από 70-80 τοις εκατό πρακτική άσκηση σε συνδυασμό με τη διδασκαλία στην τάξη. Η χρήση των ατομικών σχεδίων μελέτης και της ενεργούς συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων οδηγεί σε ένα σύστημα με υψηλά ποσοστά επιτυχίας: 71 τοις εκατό των συμμετεχόντων απασχολούνται ένα χρόνο μετά την ολοκλήρωση της κατάρτισης. Αυτές οι εμπειρίες μπορούν να προσφέρουν σημαντική συμβολή στις προσπάθειες που έχουν ήδη αναληφθεί για την ανάπτυξη μεγάλης κλίμακας προγραμμάτων κατάρτισης και μαθητείας. Για την περαιτέρω βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων αυτών, θα μπορούσαν να συμπληρωθούν με μέτρα για τη βελτίωση της απασχολησιμότητας των νέων και της ικανότητάς τους να δημιουργούν μεγάλο αντίκτυπο επιχειρηματικές δραστηριότητες. Για

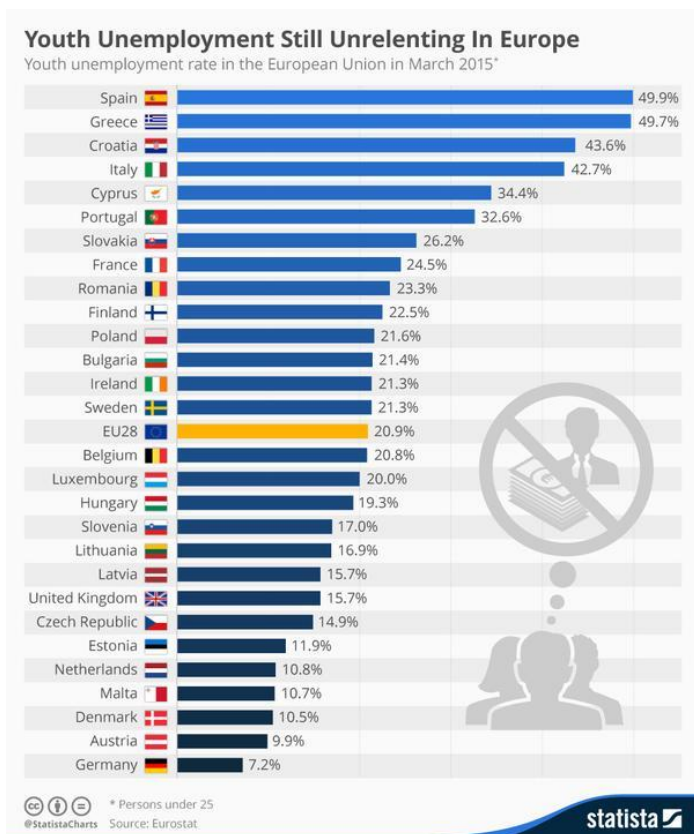
παράδειγμα, το Αυστριακό Πιστοποιητικό Επιχειρηματικών Δεξιοτήτων του αυστριακού επιχειρηματία στοχεύει στην ανάπτυξη επιχειρηματικών δεξιοτήτων μεταξύ των νέων στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση μέσα από μια σειρά μαθημάτων που καλύπτουν γενική τεχνογνωσία και πρακτικά θέματα. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, το Ταμείο Ανώτερης Μαθητείας στοχεύει ιδιαίτερα σε άτομα με προσόντα. Είναι ενδιαφέρον ότι τα προσόντα που απαιτούνται για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα καθορίζονται από τους εργοδότες. Έχει αναφερθεί ότι οι συμμετέχοντες έχουν καλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης από μη συμμετέχοντα άτομα με το ίδιο πανεπιστημιακό πτυχίο.

Αλλά τα πράγματα είναι διαφορετικά και δυστυχώς πιο δύσκολα στην Ελλάδα τα τελευταία 6 χρόνια. Η ελληνική οικονομική κρίση άρχισε το 2009 και έχει μεγάλη επίδραση στην αγορά εργασίας. Το βάθος και η διάρκεια της ύφεσης οδήγησαν σε σοβαρή επιδείνωση της αγοράς εργασίας και των κοινωνικών συνθηκών. Μία στις τέσσερις θέσεις εργασίας που υπήρχαν πριν από την κρίση έχουν χαθεί. Ως αποτέλεσμα, το ποσοστό ανεργίας ανήλθε στο 27,9 τοις εκατό κατά το πρώτο τρίμηνο του 2014 - από 7,2 τοις εκατό κατά το τρίτο τρίμηνο του 2008. Σύμφωνα με προκαταρκτικά στοιχεία από εθνικές πηγές, ωστόσο, το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε ελαφρώς κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2014, για να φτάσει 26,6 τοις εκατό. Ωστόσο, αν υποθεθεί ότι η απασχόληση αυξάνεται κατά 1,3 τοις εκατό ετησίως - ίση με τη μέση αύξηση της απασχόλησης κατά τη δεκαετία πριν από την ύφεση - η Ελλάδα δεν θα επέστρεφε στα προ της κρίσης επίπεδα απασχόλησης έως το 2034. Η σοβαρότητα του κινδύνου για την αγορά εργασίας στην Ελλάδα αντανακλάται επίσης στη διάρκεια της ανεργίας. Περισσότερο από το 70 τοις εκατό των ανέργων ήταν χωρίς δουλειά για περισσότερο από ένα έτος, και σχεδόν το ήμισυ για περισσότερο από δύο χρόνια, γεγονός που εγείρει σημαντικά ζητήματα, ιδίως όσον αφορά την υποβάθμιση των δεξιοτήτων και του κοινωνικού

αποκλεισμού. Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλεί στο θέμα αυτό η ανεργία των νέων η οποία, στο 56,7 τοις εκατό κατά το πρώτο τρίμηνο του 2014, κατατάσσεται ως η μεγαλύτερη μεταξύ της ΕΕ - από 21,3 τοις εκατό κατά το τρίτο τρίμηνο του 2008. Επιπλέον, 20,6 τοις εκατό των νέων Ελλήνων ηλικίας μεταξύ 15 και 24 δεν ήταν στην εκπαίδευση, απασχόληση ή κατάρτιση το 2013 - από 11,7 τοις εκατό το 2008 και το τρίτο υψηλότερο ποσοστό στην ΕΕ-28, όπου ο μέσος όρος είναι περίπου 13 τοις εκατό . Πολλοί Έλληνες εγκατέλειψαν την αγορά εργασίας. Κατά το πρώτο τρίμηνο του 2014, το ποσοστό συμμετοχής για άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω ήταν 51,9 τοις εκατό, κάτω από 53,5 τοις εκατό το 2008 και το δεύτερο χαμηλότερο στην ΕΕ-28 μετά την Ιταλία. Τα ποσοστά συμμετοχής είναι ιδιαίτερα χαμηλά για τις γυναίκες και τη νεολαία. Και ο αριθμός των μεταναστών αυξήθηκε κατά 30 τοις εκατό μεταξύ 2010 και 2012, με νέους υψηλού μορφωτικού επιπέδου μεταξύ εκείνων που είναι πιθανότερο να εγκαταλείψουν τη χώρα.

Η λειτουργική ενίσχυση για τη σύνδεση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας είναι μια διαχρονική πρόκληση για την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας και μια σημαντική ανάγκη για την αντιμετώπιση του επικίνδυνου φαινομένου της διευρυμένης ανεργίας των νέων, που λαμβάνει πλέον, όλο και πιο διακριτά δομικά χαρακτηριστικά.

Όπως δείχνει το διάγραμμα κάτω, το Μάρτιο του 2015 η ανεργία των νέων στην Ελλάδα ήταν 49,7%.

Αναφορές

1. F12/59864/D4/15-4-2015, Greek Ministry of National Education and Religious Affairs 2015
2. Statistic Figures and tables, Hellenic Statistical Authority, Greece 2015

3. “Productive jobs for Greece”, International Labour Organization 2014
4. “Vocational Education and training in Greece” Cedefop, Luxemburg 2014
5. Article 9 para. 1 of Law 4186 (Government Gazette 193/17.09.2013)
6. Article 8 of Law 4186 (Government Gazette 193 / 09.17.2013)
7. Article 11 of Law 4186 (Government Gazette 193 / 17.09.2013)
8. *Article 12 of Law 4186 (Government Gazette 193 / 17.09.2013)*
9. Article 13 of Law 4186 (Government Gazette 193 / 17.09.2013)
10. “From Education to working life – The labour market outcomes of vocational education and training”, Cedefop, Luxemburg 2012
11. “VET in Europe – Greece” , Cedefop, Greece 2009

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ

Ιστορικό (για 5 χρόνια - Στατιστική Ανάλυση)

Η Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (EEK) ορίζεται ως η Εκπαίδευση που διευκολύνει την είσοδο στην αγορά εργασίας και επιτρέπει στα άτομα να λάβουν μέρος στην κοινωνική, πολιτιστική και οικονομική ζωή. Η Αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση προετοιμάζει τους μαθητές για την επαγγελματική ζωή ή για περαιτέρω σπουδές. Το ποσοστό των μαθητών που συμμετέχουν στην EEK σε σχέση με το συνολικό αριθμό των μαθητών που ασχολούνται με την εκπαίδευση που οδηγεί σε Απολυτήριο Σχολείου και EEK αυξήθηκε από 36,1 τοις εκατό το 1992/1993 σε 41,2 τοις εκατό κατά την περίοδο 2001/2002.

Εισαγωγή στο Σύστημα EEK της Ισπανίας

Το Σύστημα EEK στην Ισπανία διέπεται από τέσσερις βασικές νομικές προδιαγραφές:

Τον οργανικό νόμο 5/2002 περί επαγγελματικών προσόντων και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Τον οργανικό νόμο 2/2006 για την εκπαίδευση.

Το βασιλικό διάταγμα 1538/2006 σχετικά με τη γενική οργάνωση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Το βασιλικό διάταγμα 395/2007 για την επαγγελματική κατάρτιση για την απασχόληση.

Το βασιλικό διάταγμα 1147/2011 σχετικά με τη γενική οργάνωση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Στην Ισπανία ένα δίκτυο ποιότητας EEK έχει δημιουργηθεί με σκοπό να στηρίζει τις περιφερειακές κυβερνήσεις και να βελτιώσει την εικόνα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, να εντοπίσει, επιλέξει και διαμοιράσει δείκτες που θα είναι κατάλληλοι για την αξιολόγηση της ποιότητας της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, για την ενίσχυση της σχέσης μεταξύ των συστημάτων και των εκπαιδευτικών κέντρων και για τη διάδοση πληροφοριών σχετικά με τα γεγονότα σε ευρωπαϊκό επίπεδο στον τομέα της διασφάλισης της ποιότητας.

Τρία στοιχεία εξασφαλίζουν την ποιότητα της προσφερόμενης εκπαίδευσης:

Αξιολόγηση

Επιθεώρηση

Διδακτικό προσωπικό με κατάλληλα προσόντα.

Το διοικητικό πλαίσιο της EEK στην Ισπανία είναι ως εξής: Το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού (ΥΠΠΑ) είναι υπεύθυνο για την αρχική επαγγελματική κατάρτιση αν και οι αρμοδιότητες στον τομέα της εκπαίδευσης μεταφέρονται στις αρχές των 17 Αυτόνομων Κοινοτήτων, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι υπεύθυνο για την επαγγελματική κατάρτιση για την απασχόληση αν και οι αρμοδιότητες επίσης μεταβιβάζονται στις Αυτόνομες Κοινότητες, εκτός από τη Χώρα των Βάσκων. Όσον αφορά την επαγγελματική κατάρτιση για την απασχόληση, η οποία ενσωματώνει τη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για τους ανέργους, η

διοίκηση γίνεται από κοινού μεταξύ της κεντρικής κυβέρνησης, του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΚΑ) και των κοινωνικών εταιριών, μέσω του Τριμερούς Ιδρύματος για την Κατάρτιση στην Απασχόληση (ΤΙΚΑ), αλλά η τελική ευθύνη ανήκει στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Κατά το έτος 2002, η κυβέρνηση της Ισπανίας πρότεινε ένα νέο μοντέλο ΕΕΚ, με βάση τον Εθνικό Κατάλογο των Επαγγελματικών Προτύπων, όσον αφορά την εκπαίδευση και την απασχόληση, με τη δημιουργία ενός νέου μοντέλου κατάρτισης, το οποίο επιτρέπει τη μεταφορά από το ένα σύστημα στο άλλο, με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας της ΕΕΚ και την αναγνώριση των επαγγελματικών ικανοτήτων που αποκτώνται μέσω εργασιακής εμπειρίας.

Το Ισπανικό εκπαιδευτικό σύστημα

Το Ισπανικό εκπαιδευτικό σύστημα ρυθμίζεται από τον Οργανικό Νόμο για την Εκπαίδευση που ρυθμίζει το σύνολο του εκπαιδευτικού συστήματος, εκτός από το πανεπιστημιακό επίπεδο, που ρυθμίζεται από τον Οργανικό νόμο 6/2001, της 21ης Δεκεμβρίου, για τα Πανεπιστήμια.

Τα παιδιά από 3 έως 5 ετών στην Ισπανία, έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθούν το προσχολικό στάδιο, το οποίο είναι μη υποχρεωτικό και δωρεάν για όλους τους μαθητές. Θεωρείται ως αναπόσπαστο μέρος του εκπαιδευτικού συστήματος με τις τάξεις των βρεφών να υπάρχουν σχεδόν σε κάθε δημοτικό σχολείο.

Οι Ισπανοί μαθητές ηλικίας 6 έως 16 παρακολουθούν πρωτοβάθμια (μεταξύ 6 και 11) και δευτεροβάθμια εκπαίδευση (μεταξύ 12 και 16), η οποία είναι υποχρεωτική και, όπως και το προηγούμενο προσχολικό στάδιο από την ηλικία των 3, είναι χωρίς χρέωση. Στους επιτυγχόντες μαθητές απονέμεται ένα Δίπλωμα Υποχρεωτικής Δευτεροβάθμιας

Εκπαίδευσης, το οποίο είναι απαραίτητο για να εισέλθουν στο μετα-υποχρεωτικό στάδιο της σχολικής εκπαίδευσης για το «Απολυτήριο» (που δίνει πρόσβαση στο Πανεπιστήμιο, μετά τις αντίστοιχες εισαγωγικές εξετάσεις) ή τις Επαγγελματικές Σπουδές μεσαίου επιπέδου.

Η υποχρεωτική και δωρεάν περίοδος της εκπαίδευσης που καθορίστηκε από τον Οργανικό Νόμο για την Εκπαίδευση (LOE) του 2006, καλύπτει την 10χρονη περίοδο 6-16 ετών, και περιλαμβάνει δύο εκπαιδευτικά στάδια: την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση 6-12 ετών και την Υποχρεωτική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση 12-16 σε κύκλους των δύο ετών. Η υποχρεωτική εκπαίδευση θεωρείται μια δημόσια υπηρεσία και επομένως ευθύνη της κεντρικής κυβέρνησης. Παρέχεται από δημοσίως χρηματοδοτούμενα κέντρα και δημοσίως επιδοτούμενα ιδιωτικά κέντρα. Η υποχρεωτική δευτεροβάθμια εκπαίδευση, όπως ορίζεται από τον LOE ορίζεται ως το τελικό στάδιο της βασικής εκπαίδευσης.

AEEK

Η Αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΑΕΕΚ) στο ισπανικό εκπαιδευτικό σύστημα είναι ένα μέρος της μετά υποχρεωτικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Η ΑΕΕΚ ή Ειδική Επαγγελματική Εκπαίδευση (Μαθητεία) χωρίζεται κάτω από τον LOE σε δύο εκπαιδευτικά επίπεδα (μεσαίο επίπεδο και ανώτερο επίπεδο), τα οποία και τα δύο περιλαμβάνουν επαγγελματικά πρότυπα.

Η Μεσαίου επιπέδου Ειδική Επαγγελματική Εκπαίδευση είναι προσβάσιμη μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της υποχρεωτικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ως εκ τούτου με την απόκτηση του Διπλώματος Υποχρεωτικής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ή, κατ'εξίαιρεση, με την πλήρωση μιας από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Με το πέρασμα των υποχρεωτικών ενοτήτων κατάρτισης ενός Αρχικού Προγράμματος Επαγγελματικών Προσόντων.
- Με το πέρασμα ενός συγκεκριμένου σεμιναρίου κατάρτισης για την πρόσβαση στην Μεσαίου επιπέδου Ειδική Επαγγελματική Εκπαίδευση. Στην περίπτωση αυτή, οι υποψήφιοι πρέπει να είναι τουλάχιστον 17 ετών.
- Με το να έχουν περάσει εισαγωγική εξέταση για τη Μεσαίου επιπέδου Ειδική Επαγγελματική Εκπαίδευση. Στην περίπτωση αυτή, οι υποψήφιοι πρέπει να είναι τουλάχιστον 17 ετών.
- Με το να έχουν περάσει εισαγωγική εξέταση για το πανεπιστήμιο για ανθρώπους άνω των 25 ετών.
- Οποιαδήποτε από τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την πρόσβαση στην Ανωτέρου επιπέδου Ειδική Επαγγελματική Εκπαίδευση.

Η Ανωτέρου επιπέδου Ειδική Επαγγελματική Εκπαίδευση είναι προσβάσιμη με το «Απολυτήριο» ή, κατ'εξίαιρεση, με την πλήρωση μιας από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Με τη διαπίστευση ότι διαθέτουν Πιστοποιητικό Τεχνικού και έχοντας περάσει ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα κατάρτισης για την πρόσβαση στην Ανωτέρου επιπέδου Ειδική Επαγγελματική Εκπαίδευση.
- Με το να έχουν περάσει εισαγωγική εξέταση για την Ανωτέρου επιπέδου Ειδική Επαγγελματική Εκπαίδευση. Στην περίπτωση αυτή, οι υποψήφιοι πρέπει να είναι τουλάχιστον 19 ετών, εκτός από εκείνους που έχουν στην κατοχή τους Πιστοποιητικό Τεχνικού σχετικό με τις σπουδές που θέλουν να κάνουν, οι οποίοι θα πρέπει να είναι 18.

- Με το να έχουν περάσει εισαγωγική εξέταση για το πανεπιστήμιο για ανθρώπους άνω των 25 ετών.

Και τα δύο επίπεδα, μεσαίο και ανώτερο, είναι οργανωμένα σε επαγγελματικές ενότητες, προκειμένου να δημιουργήσουν μια στενή σχέση με τον τομέα της παραγωγής και υψηλή ικανότητα απόκρισης στην αντιμετώπιση τεχνολογικών, οικονομικών και κοινωνικών αλλαγών. Οι ενότητες αυτές είναι σχεδιασμένες ως μέσα για την ανάπτυξη των επαγγελματικών δεξιοτήτων που απαιτούνται στην εργασία.

Περιλαμβάνουν μάθηση βασισμένη στην εργασία η οποία είναι υποχρεωτική για όλους τους μαθητές, αλλά και για εκείνους που μπορούν να πιστοποιήσουν επαγγελματική εμπειρία στον τομέα που σπουδάζουν. Διεξάγεται στην επιχείρηση και σκοπεύει να εφαρμόσει τη γνώση που αποκτήθηκε σε εκπαιδευτικά ιδρύματα σε πραγματικές συνθήκες εργασίας και να παρουσιάσει πώς λειτουργεί πραγματικά μια εταιρεία

Η διάρκεια είναι 2000 ώρες, διαιρεμένες σε δύο ακαδημαϊκά έτη. Οι μαθητές που ολοκληρώνουν με επιτυχία μεσαίο και ανώτερο επίπεδο ειδικής επαγγελματικής εκπαίδευσης αποκτούν τα Διπλώματα Τεχνικού και Ανώτερου Τεχνικού αντίστοιχα.

Εκτός αυτού, υπάρχουν Αρχικά Προγράμματα Επαγγελματικών Προσόντων για τα οποία είναι υπεύθυνα τα Εκπαιδευτικά Τμήματα στις Αυτόνομες Κοινότητες.

Ο στόχος αυτών των προγραμμάτων είναι:

- Οι μαθητές αποκτούν επαγγελματικές ικανότητες των επαγγελματικών προτύπων του επιπέδου 1 στον εθνικό κατάλογο των Επαγγελματικών Προτύπων.
- Οι μαθητές μπορούν να εισέλθουν ικανοποιητικά τόσο στην κοινωνία όσο και στην αγορά εργασίας και να βελτιώσουν τις βασικές ικανότητές τους για να συνεχίσουν τις σπουδές τους σε διαφορετικά μονοπάτια.

Προϋποθέσεις:

- Απευθύνονται σε μαθητές άνω των 16 ετών (πριν τις 31 Δεκεμβρίου).
- Χωρίς Πιστοποιητικό Υποχρεωτικής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ESO).
- Κατ'εξίρεση (μόνο με συμφωνία των μαθητών, των γονέων ή των καθηγητών) μπορεί να είναι 15 οποιοδήποτε έχουν φοιτήσει τη δευτέρα ESO, αλλά δεν είναι σε θέση να περάσουν στην τρίτη χρονιά ESO και έχουν επαναλάβει μία φορά στη Δευτεροβάθμια.

Στην περίπτωση αυτή, οι μαθητές πρέπει να δεσμευτούν για την εθελοντική μελέτη ενότητων που οδηγεί στην απόκτηση του Πιστοποιητικού Δευτεροβάθμιας Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης.

Μπορούν να τις μελετήσουν ταυτόχρονα με:

- Ειδικές επαγγελματικές ενότητες που αναφέρονται σε ενότητες ικανοτήτων αντίστοιχες με τα επαγγελματικά πρότυπα επιπέδου ένα στον Εθνικό Κατάλογο των Επαγγελματιών Προτύπων.
- Ενότητες Γενικής Κατάρτισης που βελτιώνουν τις βασικές ικανότητες και τη μετάβαση από το εκπαιδευτικό σύστημα στην αγορά εργασίας.

Ή μπορούν να τις μελετήσουν αφού έχουν περάσει τις ειδικές και γενικές ενότητες.

Η παροχή της Μεσαίου και Ανωτέρου επιπέδου Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης μπορεί να γίνει σε εκπαιδευτικά ιδρύματα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που προσφέρουν άλλη σχολική εκπαίδευση, όπως η υποχρεωτική δευτεροβάθμια εκπαίδευση και Απολυτήριο. Σε γενικές γραμμές, τα σχολεία που παρέχουν Ειδική Επαγγελματική Εκπαίδευση, προσφέρουν διάφορα επίπεδα της επαγγελματικής

εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένων των Αρχικών Προγραμμάτων Επαγγελματικών Προσόντων.

Εντός αυτού, υπάρχουν «Ολοκληρωμένη Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης», που είναι ιδρύματα που προσφέρουν όλα τα είδη της παροχής επαγγελματικής κατάρτισης (ΑΕΕΚ και ΣΕΕΚ) που αναφέρονται στον Εθνικό Κατάλογο των Επαγγελματικών Προτύπων. Με τον τρόπο αυτό οι διοικήσεις της εκπαίδευσης και της απασχόλησης συνεργάζονται για να ανταποκριθούν στις ανάγκες του τομέα παραγωγής και ενδιαφερόμενοι φορείς εμπλέκονται στη διαχείριση αυτών των κέντρων ΕΕΚ.

Εκπαίδευση Ενηλίκων

Η Εκπαίδευση Ενηλίκων εξαρτάται από το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού και τις Αυτόνομες Κοινοότητες. Η διασφάλιση της ποιότητας στην τυπική εκπαίδευση ενηλίκων ρυθμίζεται κατά τον ίδιο τρόπο όπως και η διασφάλιση της ποιότητας στην αρχική ΕΕΚ.

Η εκπαίδευση ενηλίκων περιλαμβάνεται στον τίτλο Ι, κεφάλαιο ΙΧ του οργανικού νόμου για την Εκπαίδευση της 3ης Μαΐου και έχει στόχο να παρέχει σε όλους τους πολίτες την ευκαιρία να αποκοτούν, ενημερώνουν, συμπληρώνουν ή επεκτείνουν τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους για την προσωπική και επαγγελματική τους ανάπτυξη. Ο νόμος ρυθμίζει τις συνθήκες διδασκαλίας που οδηγούν σε επίσημα προσόντα και θεσπίζει ένα ευέλικτο, ανοικτό πλαίσιο για άλλους τύπους μάθησης. Προσφέρει επίσης την ευκαιρία να επικυρωθεί η εμπειρία που αποκτήθηκε από άλλες διαδρομές.

Ο σκοπός της εκπαίδευσης ενηλίκων είναι να προσφέρει στους ανθρώπους άνω των δεκαοκτώ τη δυνατότητα να αποκοτούν, ενημερώνουν, συμπληρώνουν ή να βελτιώνουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες για την

επαγγελματική και προσωπική τους ανάπτυξη. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, οι Διοικήσεις Εκπαίδευσης μπορούν να συνεργάζονται με άλλες Δημόσιες Αρχές με αρμοδιότητες στην εκπαίδευση ενηλίκων και ιδιαίτερα με τις Αρχές για την Απασχόληση, καθώς και με την τοπική αυτοδιοίκηση και διάφορους κοινωνικούς φορείς.

Η εκπαίδευση ενηλίκων έχει τους ακόλουθους στόχους:

1. Να προσφέρει βασική κατάρτιση, συνεχώς επιπρόσθετες και φρέσκιες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες και να διευκολύνει την πρόσβαση σε διάφορους τομείς του εκπαιδευτικού συστήματος.
2. Να παρέχει βελτίωση επαγγελματιών προσόντων ή επανεκπαίδευση για άλλα επαγγέλματα
3. Να αναπτύσσει προσωπικές ικανότητες στους τομείς της αυτο-έκφρασης, επικοινωνίας, διαπροσωπικών σχέσεων και δημιουργίας γνώσης.
4. Να αναπτύσσει ικανότητες συμμετοχής στην κοινωνική, πολιτιστική, πολιτική και οικονομική ζωή και να θέτει σε εφαρμογή το δικαίωμα της δημοκρατικής ιδιότητας του πολίτη.
5. Να αναπτύσσει προγράμματα που ξεπερνούν τον κοινωνικό αποκλεισμό των μειονεκτούντων τομέων της κοινωνίας.
6. Να ανταποκρίνεται επαρκώς στις προκλήσεις που σχετίζονται με τη σταδιακή γήρανση του πληθυσμού, εξασφαλίζοντας ότι οι γηραιότεροι πολίτες έχουν τη ευκαιρία να αυξάνουν και να ενημερώνουν τις ικανότητές τους.
7. Να προβλέπει και να επιλύει ειρηνικά προσωπικές, οικογενειακές και κοινωνικές συγκρούσεις. Να προωθεί την πραγματική ισότητα δικαιωμάτων και ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών, καθώς και κριτικά να αξιολογεί και να αναλύει τις ανισότητες μεταξύ τους.

Οι ενήλικες μπορούν να μάθουν μέσω οργανωμένων ή μη οργανωμένων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, καθώς και μέσα από την

εμπειρία -είτε στην εργασία ή σε κοινωνικές δραστηριότητες. Ως εκ τούτου, δεσμοί εγκαθίστανται μεταξύ των δύο διαδρομών και μέτρα λαμβάνονται προκειμένου να επικυρώσουν τη μάθηση που έτσι επιτεύχθηκε.

Όπως οι ενήλικες, οι νέοι ηλικίας άνω των δεκαέξι, μπορούν, κατ'εξίαιρηση, να παρακολουθούν εκπαίδευση ενηλίκων, αν έχουν σύμβαση εργασίας που δεν τους επιτρέπει να παρακολουθούν τα κανονικά εκπαιδευτικά ιδρύματα ή αν είναι υψηλής απόδοσης αθλητές ή αθλήτριες. Οι σπουδαστές που είναι δεκαοχτώ κατά το έτος που αρχίζει η σειρά μαθημάτων μπορούν να παρακολουθήσουν εκπαίδευση ενηλίκων.

Η οργάνωση και η μεθοδολογία διδασκαλίας για την εκπαίδευση ενηλίκων βασίζεται στην αυτο-μελέτη και λαμβάνει υπόψη την εμπειρία, τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών. Η διδασκαλία είναι διαθέσιμη πρόσωπο με πρόσωπο ή μέσω της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης. Εκτός αυτού, οι Περιφερειακές Διοικήσεις Εκπαίδευσης μπορούν να προωθούν συμφωνίες συνεργασίας για την παροχή της εκπαίδευσης ενηλίκων με τα πανεπιστήμια, την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς. Στην τελευταία περίπτωση, θα προτιμηθούν οργανισμοί μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Η εκπαίδευση ενηλίκων είναι οργανωμένη με ένα ανοιχτό, ευέλικτο τρόπο ώστε να ανταποκρίνεται στις ικανότητες, στις ανάγκες και στα ενδιαφέροντα των μαθητών.

Είναι ευθύνη των Περιφερειακών Διοικήσεων Εκπαίδευσης να οργανώνουν εξετάσεις σε τακτά χρονικά διαστήματα έτσι ώστε τα άτομα ηλικίας άνω των δεκαοκτώ ετών να μπορούν να λάβουν το Δίπλωμα Υποχρεωτικής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, αν έχουν αποκτήσει τις βασικές ικανότητες και έφτασαν τους στόχους της βαθμίδας.

ΣΕΕΚ

Η Επαγγελματική κατάρτιση για την απασχόληση (ΣΕΕΚ) εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και των Αυτόνομων Κοινοτήτων. Περιλαμβάνει τόσο την επαγγελματική κατάρτιση για τους ανέργους όσο και τη συνεχή κατάρτιση για τους προς το παρόν εργαζόμενους. Η Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΣΕΕΚ) οδηγεί σε «μερική ή πλήρη ολοκλήρωση ενός Πιστοποιητικού Επαγγελματικών Προτύπων». Στην Ισπανία, η συνεχής επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση ρυθμίζεται από το βασιλικό διάταγμα 395/2007, της 23ης Μαρτίου, σχετικά με την επαγγελματική κατάρτιση για την απασχόληση. Στην Ισπανία, η πρόσβαση στη συνεχή κατάρτιση γίνεται μέσα από προγράμματα κατάρτισης που ανατίθενται σε ετήσια βάση από το Τριμερές Ίδρυμα για την Κατάρτιση στην Απασχόληση (TFTE). Οι εργαζόμενοι έχουν πρόσβαση σε αυτή την κατάρτιση, ανεξάρτητα από το επίπεδο της εκπαίδευσής τους.

Διασφάλιση ποιότητας

Για τη Διασφάλιση Ποιότητας (QA) στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση στο εκπαιδευτικό σύστημα, εμπλέκονται και το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού και οι Περιφερειακές Διοικήσεις Εκπαίδευσης των Αυτόνομων Κοινοτήτων:

Το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού (ΥΠΠΑ), το οποίο είναι υπεύθυνο για τη θέσπιση των βασικών κανόνων που εφαρμόζουν το συνταγματικό δικαίωμα στην εκπαίδευση με τη θέσπιση των γενικών κανόνων για το εκπαιδευτικό σύστημα, τη θέσπιση βασικών κανόνων για τα εκπαιδευτικά κέντρα, τη θέσπιση του συνολικού προγράμματος εκπαίδευσης, τη θέσπιση του ελάχιστου περιεχομένου των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και τη ρύθμιση της ισχύος των

ακαδημαϊκών και επαγγελματιών προσόντων σε όλη την Ισπανία, την εξασφάλιση του δικαιώματος και της υποχρέωσης της γνώσης της ισπανικής γλώσσας χωρίς να θίγει το δικαίωμα των Αυτόνομων Περιοχών, με τις δικές τους γλώσσες, που μπορούν να δημιουργήσουν τις δικές τους προδιαγραφές που εγγυώνται ότι τα άτομα γνωρίζουν και χρησιμοποιούν τις δικές τους γλωσσικές κληρονομίες. Επιπλέον, οι Αυτόνομες Περιοχές είναι αρμόδιες για τη ρυθμιστική ανάπτυξη των βασικών εθνικών προτύπων και τη ρύθμιση των μη-βασικών στοιχείων ή πτυχών του εκπαιδευτικού συστήματος.

Σύμφωνα με τον Οργανικό Νόμο για την Εκπαίδευση, της 3ης Μαΐου, οι κύριοι παράγοντες που ενισχύουν την ποιότητα της εκπαίδευσης είναι:

- Κατάρτιση και τα προσόντα των εκπαιδευτικών.
- Ομαδική εργασία.
- Πόροι: προσωπικό, εγκαταστάσεις, χώροι και εξοπλισμός.
- Έρευνα, πειραματισμός και εκπαιδευτική ενημέρωση.
- Ανάπτυξη ανάγνωσης και χρήση βιβλιοθηκών.
- Παιδαγωγική, οργανωτική και διοικητική αυτονομία
- Ρόλος διοικητικού προσωπικού.
- Εκπαιδευτική και επαγγελματική καθοδήγηση.
- Εκπαίδευση επιθεώρησης.
- Αξιολόγηση: Εθνικό Ινστιτούτο για την Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Συστήματος.

Εντός αυτού, το βασιλικό διάταγμα 1147/2011, της 29ης Ιουλίου, στο Γενικό Οργανισμό Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης στο εκπαιδευτικό σύστημα, αφιερώνει τρία άρθρα για την ποιότητα στην ΑΕΕΚ.

1. Δράσεις και μέτρα για την προώθηση της καινοτομίας και της ποιότητας..

2. Ίδρυση του Πλαισίου Αναφοράς για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στην ΑΕΕΚ και του Εθνικού Σημείου Αναφοράς.
3. Ανάπτυξη ενός Δικτύου Ποιότητας για την ΑΕΕΚ, από κοινού με τις Αυτόνομες Κοινότητες.

Οι Αυτόνομες Κοινότητες μπορούν να καθορίζουν τα δικά τους πρότυπα που εγγυώνται ότι τα άτομα γνωρίζουν και χρησιμοποιούν τη δική τους γλωσσική κληρονομιά. Επιπλέον, είναι υπεύθυνες για την ανάπτυξη του κανονιστικού πλαισίου των βασικών εθνικών προτύπων και τη ρύθμιση των μη-βασικών στοιχείων ή πτυχών του εκπαιδευτικού συστήματος. Με αυτόν τον τρόπο μπορούν να αναπτύξουν τα δικά τους συστήματα διασφάλισης της ποιότητας σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα όπως τα πρότυπα EFQM ή ISO.

Εκτός αυτού, άλλοι σημαντικοί οργανισμοί που έχουν σημαντικό ρόλο στη διασφάλιση της ποιότητας στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση είναι:

Το Εθνικό Ινστιτούτο για την Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Συστήματος (NIEES) που είναι ο αρμόδιος φορέας για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού συστήματος στο Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού και Επιστημών. Οι λειτουργίες, οι οποίες πραγματοποιούνται σε συνεργασία με τις Αυτόνομες Κοινότητες, είναι οι ακόλουθες:

- επεξεργασία πολυετών σχεδίων της γενικής αξιολόγησης του εκπαιδευτικού συστήματος
- συντονισμός της συμμετοχής του ισπανικού κράτους στις διεθνείς αξιολογήσεις
- επεξεργασία των δεικτών του Εθνικού Συστήματος Εκπαίδευσης που θα συμβάλουν στη γνώση του εκπαιδευτικού συστήματος και στην κατεύθυνση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και όλων των τομέων που εμπλέκονται στην εκπαίδευση,

- συνεργασία στην υλοποίηση των γενικών διαγνωστικών αξιολογήσεων, οι οποίες επιτρέπουν να λαμβάνονται αντιπροσωπευτικά δεδομένα, τόσο από τους μαθητές και τα κέντρα των Αυτόνομων Κοινοτήτων όσο και από όλο το κράτος, στο πλαίσιο της γενικής αξιολόγησης του εκπαιδευτικού συστήματος.

Το Ινστιτούτο Εθνικών Προσόντων (NQI), που είναι η τεχνική υπηρεσία εξαρτώμενη από τη Γενική Διεύθυνση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, στο Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού, και υποστηρίζει το Γενικό Συμβούλιο για την Επαγγελματική Κατάρτιση, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι από το Εθνικό Σύστημα για τα Επαγγελματικά Πρότυπα και την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (NSOSVET).

Οι αρμοδιότητες του NQI περιλαμβάνουν τον ορισμό, τη δημιουργία και την ενημέρωση του Εθνικού Καταλόγου των Επαγγελματικών Προτύπων (NCOs), την παρατήρηση επαγγελματικών προτύπων και την εξέλιξή τους, τον προσδιορισμό επαγγελματικών προτύπων, την ανάπτυξη της ένταξης των επαγγελματικών προτύπων και άλλες.

Η NSOSVET αποτελείται από τα παρακάτω εργαλεία και σχέδια:

1. Τον Εθνικό Κατάλογο των Επαγγελματικών Προτύπων, ο οποίος οργανώνει τα επαγγελματικά πρότυπα που εντοπίστηκαν στο σύστημα παραγωγής από αναγνωρίσιμες δεξιότητες που μπορούν να πιστοποιηθούν και είναι κατάλληλα για επαγγελματική χρήση.
2. Μια διαδικασία για την αναγνώριση, την αξιολόγηση, τη διαπίστευση και την καταγραφή των επαγγελματικών προτύπων, που ιδρύθηκε με το βασιλικό διάταγμα 1224/2009, της 17ης Ιουλίου σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών ικανοτήτων που αποκτήθηκαν από την εμπειρία της εργασίας.
3. Ενημέρωση και καθοδήγηση σε θέματα επαγγελματικής κατάρτισης και εργασίας

4. Αξιολόγηση και βελτίωση της ποιότητας του Εθνικού Συστήματος για τα Επαγγελματικά Πρότυπα και την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, έτσι ώστε να παρέχουν την κατάλληλη πληροφόρηση σχετικά με το πώς λειτουργεί το σύστημα και ταιριάζει τις ατομικές ανάγκες κατάρτισης και τις ανάγκες κατάρτισης του συστήματος παραγωγής.

Όσον αφορά τη Διασφάλιση της Ποιότητας (QA) στην επαγγελματική κατάρτιση, βασιζόμενη στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, τα ακόλουθα ιδρύματα συμμετέχουν:

Η κρατική Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (SPES), που είναι ένα αυτόνομο όργανο της Γενικής Δημόσιας Διοίκησης, που επί του παρόντος έχει ανατεθεί στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και έχει αναλάβει το σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την παρακολούθηση των προγραμμάτων και των μέτρων της πολιτικής για την απασχόληση στο πλαίσιο της νομοθεσίας.

Σκοποί:

Η βασική της δραστηριότητα επικεντρώνεται στη:

- Δημιουργία, ανάπτυξη και παρακολούθηση των πολιτικών απασχόλησης.
- Ενίσχυση, στο πλαίσιο του Εθνικού Συστήματος Απασχόλησης, του συντονισμού μεταξύ των φορέων που εμπλέκονται στην αγορά εργασίας.

Λειτουργίες:

- Σχεδιασμός και προώθηση προτάσεων των πολιτικών απασχόλησης με επίκεντρο τον άνθρωπο και τις ανάγκες των επιχειρήσεων: επαγγελματική καθοδήγηση μέσα από ατομικές και

εξατομικευμένες πορείες, κατάρτιση για την απασχόληση, κατάρτιση για την ανάπτυξη της απασχόλησης κ.α.

- Διαχείριση και έλεγχος των επιδομάτων ανεργίας, διασφάλιση του δικαιώματος στην προστασία των άνεργων ανθρώπων.
- Ολοκλήρωση ερευνών, μελετών και αναλύσεων, σε εθνικό επίπεδο, για την κατάσταση της αγοράς εργασίας και τα μέτρα για τη βελτίωσή της.
- Διασφάλιση των πληροφοριών σχετικά με την αγορά εργασίας, προκειμένου να επιτευχθεί η εισαγωγή και η συνέχιση των πολιτών σε αυτή και η βελτίωση του ανθρώπινου κεφαλαίου των εταιρειών, με τη συνεργασία των Αυτόνομων Δημόσιων Υπηρεσιών για την απασχόληση και άλλων κοινωνικών φορέων του τομέα εργασίας.

Το επαγγελματικό παρατηρητήριο, το οποίο είναι μια τεχνική μονάδα στην Κρατική Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης, που αναλύει την κατάσταση και τις τάσεις της αγοράς εργασίας, καθώς και τα επαγγέλματα, τις σχετικές ομάδες για την απασχόληση και τις αλλαγές που λαμβάνουν χώρα σε αυτή. Εκτός από αυτό προβλέπει τις προκλήσεις και τις απαιτήσεις που έχει η αγορά εργασίας διευκολύνοντας με αυτόν τον τρόπο τη λήψη αποφάσεων.

Μερικές από τις λειτουργίες:

- Έρευνα σχετικά με τα στοιχεία που ανταποκρίνονται στις ανάγκες που απαιτούνται ως βάση για τις πολιτικές απασχόλησης και κατάρτισης.
- Μελέτη σχετικά με τις δραστηριότητες και τα επαγγέλματα για τα οποία έχει δημιουργηθεί απασχόληση.
- Πληροφορίες για τα προφίλ των επαγγελματιών και των αναγκών κατάρτισης των εργαζομένων.

- Μελέτες / εκθέσεις σχετικά με την αγορά εργασίας, τις σχετικές ομάδες για την απασχόληση, τα σχετικά επαγγέλματα και δραστηριότητες και ταυτόχρονα την τάση και τις προοπτικές για τη δημιουργία θέσεων εργασίας βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα.
- Αναζήτηση για νέες πηγές απασχόλησης, μετακινήσεις και αλλαγές που λαμβάνουν χώρα στην αγορά εργασίας, τροποποιήσεις επαγγελματικού περιεχομένου.
- Πληροφορίες και τεχνικές συμβουλές σε φορείς και παράγοντες / διαχειριστές υπεύθυνους για τις πολιτικές κατάρτισης και απασχόλησης.
- Ενημέρωση των χρηστών που σχετίζονται με την αγορά εργασίας και των πολιτών γενικά.
- Συνεργασία με τα παρατηρητήρια των Αυτόνομων Δημόσιων Υπηρεσιών Απασχόλησης και με άλλα θεσμικά αντίστοιχα, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Η Κρατική Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης σε συνεργασία με τις περιφερειακές κυβερνήσεις ειπονούν και εκτελούν ένα ετήσιο σχέδιο αξιολόγησης σχετικά με την ποιότητα, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τον αντίκτυπο του συστήματος επαγγελματικής κατάρτισης για την απασχόληση και τον προσδιορισμό των ευαίσθητων πτυχών που απαιτούν βελτίωση.

Το Τριμερές Ίδρυμα για την Κατάρτιση στην Απασχόληση (TFTE) είναι μια οντότητα συνεργασίας παροχής τεχνικής υποστήριξης στο ΣΕΠΕ (άρθρο 34 του βασιλικού διατάγματος 395/2007, της 23ης Μαρτίου, που ρυθμίζει το υποσύστημα της Επαγγελματικής Κατάρτισης για την Απασχόληση). Ανήκει στον Κρατικό Δημόσιο Τομέα με τριμερή χαρακτήρα και το διοικητικό της συμβούλιο αποτελείται από τη Δημόσια Διοίκηση (εμπροσωπείται από το Υπουργείο Απασχόλησης και

Κοινωνικής Ασφάλισης και τις Αυτόνομες Κοινοότητες), τις πλέον αντιπροσωπευτικές επιχειρήσεις και τις συνδικαλιστικές ενώσεις.

Οι πιο σχετικές δραστηριότητες είναι:

- Συνεργασία και παροχή τεχνικής υποστήριξης στην Κρατική Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης για δραστηριότητες που σχετίζονται με τον προγραμματισμό, τη διαχείριση, την αξιολόγηση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο των πρωτοβουλιών κατάρτισης, καθώς και την εκπόνηση της ετήσιας έκθεσης για τις δραστηριότητες αυτές.
- Συνεργασία στην κατάρτιση των προτάσεων που σχετίζονται με την ανάλυση και αιτιολόγηση των επιδοτήσεων, όντας ο ΣΕΠΕ ο φορέας που είναι υπεύθυνος για την ανάθεση και την πληρωμή.
- Ενίσχυση και διάδοση του υποσυστήματος της επαγγελματικής κατάρτισης για την απασχόληση μεταξύ των επιχειρήσεων και των εργαζομένων.
- Παροχή τεχνικής υποστήριξης, εφ' όσον ζητηθεί, στις δημόσιες διοικήσεις και τις επιχειρήσεις και τις συνδικαλιστικές οργανώσεις σύμφωνα με τον κανονισμό.
- Παροχή βοήθειας και συμβουλών στις SMEs που επιτρέπει την πρόσβαση στην επαγγελματική κατάρτιση για την απασχόληση και την επαγγελματική καθοδήγηση στους εργαζομένους.
- Συνεργασία με την Κρατική Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης για την εγγύηση της βελτίωσης της ποιότητας στην επαγγελματική κατάρτιση για την απασχόληση, την κατάρτιση των στατιστικών για κρατικούς σκοπούς και για τη δημιουργία και την ενημέρωση του κρατικού μητρώου των κέντρων που αναφέρονται στο βασιλικό διάταγμα.

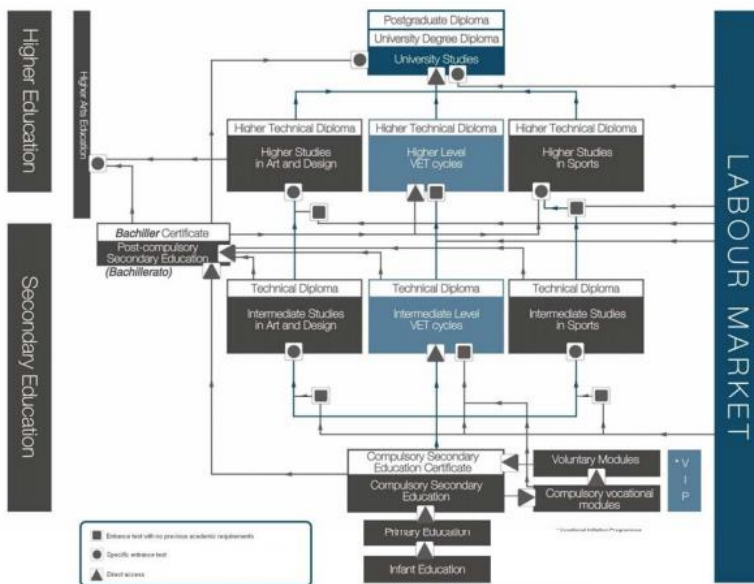
- Συμμετοχή σε εθνικά και διεθνή φόρουμ που σχετίζονται με την επαγγελματική κατάρτιση για την απασχόληση.
- <http://eqavet.eu/gns/what-we-do/implementing-the-framework/spain.aspx>

TABLE 21: NUMBER OF STUDENTS IN SECONDARY EDUCATION AND PERCENTAGE IN PUBLIC CENTRES 2007/2008/2008/2009/2009/2010

	2007/2008		2008/2009		2009/2010	
	No. OF STUDENTS	% STUDENTS IN PUBLIC CENTRES	No. OF STUDENTS	% STUDENTS IN PUBLIC CENTRES	No. OF STUDENTS	% STUDENTS IN PUBLIC CENTRES
COMPULSORY SECONDARY EDUCATION	1,829,874	66.14%	1,813,572	65.89%	1,793,205	65.9%
STUDENTS IN BACHILLERATO	622,133	73.79%	629,247	73.83%	649,343	74.7%
STUDENTS IN VOCATIONAL TRAINING	509,465	75.55%	541,807	76.49%	608,796	77.1%

Source: Statistics on non-university education. Ministry of Education

Diagram of the Spanish Vocational Training System

TABLE 25: STUDENTS ENROLLED IN UPPER SECONDARY EDUCATION BY PROGRAMME ORIENTATION (VALUES AND SHARE OF THE TOTAL), 2009

	TOTAL ISCED3	ISCED3GEN (NUM)	ISCED3GEN (%)	ISCED3PV (NUM)	ISCED3PV (%)	ISCED3VOC (NUM)	ISCED3VOC (%)
EU-27	20,633,767	10,946,188	53.0	:	:	9,687,579	47.0
SPAIN	1,102,355	629,247	57.1	:	:	473,108	42.9

Source: EUROSTAT (UOE); Extracted on: 19-05-2011; last update: 13-05-2011

TABLE 26: STUDENTS IN VOCATIONAL UPPER SECONDARY EDUCATION BY TYPE OF PROGRAMME, 2008 [%]

ES	
SCHOOL BASED	96 271,990
COMBINED	4 5,935 (Distance learning)
TOTAL VET	100

Source: Cedefop's calculation based on Eurostat, UOE data collection on education systems, date of extraction 27.7.2010

Υφιστάμενη κατάσταση των ιδρυμάτων EEK

2013- 697.408 μαθητές +34.516 περισσότεροι από ό, τι το 2012

2013-2014 (μαθητές) EEK (στοιχειώδης) 334.055
EEK (II τάξη) 314.380

	2013-2014 (1)
Κέντρα EEK	
CF FP Μεσαίο Επίπεδο - Rég. Ordinario	2.682
CF FP Υψηλό Επίπεδο - Rég. Ordinario	2.228
CF FP Απόσταση Μεσαίου Επιπέδου	150

CF FP Απόσταση Υψηλού Επιπέδου

201

ΕΕΚ ΚΕΝΤΡΑ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ				
	C.F. FP Μεσαίο Επίπεδο	C.F. FP Υψηλό Επίπεδο	C.F. FP Απόσταση Μεσαίου Επιπέδου	C.F. FP Απόσταση Υψηλού Επιπέδου
ΣΥΝΟΛΟ	2.654	2.195	114	161

	Μεσαίο Επίπεδο	Υψηλό Επίπεδο
Και τα δύο φύλα		
Σύνολο	37,3	34,0

	Μεσαίο Επίπεδο	Υψηλό Επίπεδο
Άνδρες		
Σύνολο	41,1	34,5

	Μεσαίο Επίπεδο	Υψηλό Επίπεδο
Γυναίκες		
Σύνολο	33,3	33,4

Πηγή: Υπουργείο Εκπαίδευσης

Παροχές απασχόλησης μετά την αποφοίτηση

Στην Ισπανία, οι νέοι που έχουν μόλις αποφοιτήσει δεν έχουν πολλές ευκαιρίες για να βρουν μια εργασία με πλήρες ωράριο και αμοιβή, καθώς οι εταιρείες επιλέγουν να προσλάβουν έμπειρους επαγγελματίες, που κάτι που συνήθως βάζει τους νέους στην άκρη. Ωστόσο, για την καταπολέμηση αυτής της κατάστασης, η ισπανική κυβέρνηση έχει ενταχθεί πρόσφατα σε ένα σχέδιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ονομάζεται «Youth Guarantee». Ως εκ τούτου, οι εταιρείες λαμβάνουν επιδόματα κατά την πρόσληψη νέων ανθρώπων (το κράτος πληρώνει το ήμισυ του μισθού του ατόμου, για παράδειγμα), το οποίο τους ενθαρρύνει να το πράξουν. Το έργο αυτό έχει εξαιρετικά θετικά αποτελέσματα.

Άλλες επιλογές για εύρεση εργασίας μετά την αποφοίτηση είναι οι ακόλουθες:

- Δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης: η INEM είναι η επίσημη κρατική οργάνωση που ασχολείται με κάθε θέμα που σχετίζεται με την απασχόληση. Επίσης πολλές περιοχές, δημοτικά συμβούλια, εμπορικά επιμελητήρια ... διαθέτουν υπηρεσίες για να βοηθούν τους ανθρώπους να βρουν μια θέση εργασίας και να διαχειρίζονται λίστες εργασίας.

- Στην Ισπανία, σε αντίθεση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, η πρακτική άσκηση συνήθως λειτουργεί μέσω του πανεπιστημίου. Αυτό σημαίνει ότι το πανεπιστήμιο έχει προ-συνάψει συμφωνίες με επιχειρήσεις και οι μαθητές έχουν πρόσβαση σε αυτές, βοηθώντας τους να βρουν μια πρακτική άσκηση (εντός ή εκτός προγράμματος σπουδών). Έτσι, το να βρεις πρακτική άσκηση μέσω του πανεπιστημίου είναι το πρώτο βήμα για να επικοινωνήσεις στα τελευταία ακαδημαϊκά μαθήματα με μία επιχείρηση ή ένα ίδρυμα που θα μπορούσε, αν του αρέσει η δουλειά και το προφίλ σου, να σε προσλάβει μετά.

- Μερικά ιδρύματα όπως Banco Santander ή CNMC (Εθνική Επιτροπή των Αγορών και Ικανοτήτων) βοηθούν τους μαθητές μέσω υποτροφιών για πρακτική άσκηση δίνοντας από 500 έως 1100 €.

- Διαδικτυακοί τόποι όπως Studentjob, Primerempleo, Infojobs, Infoempleo, Talentoteca ή σύντομα το LinkedIn Student.

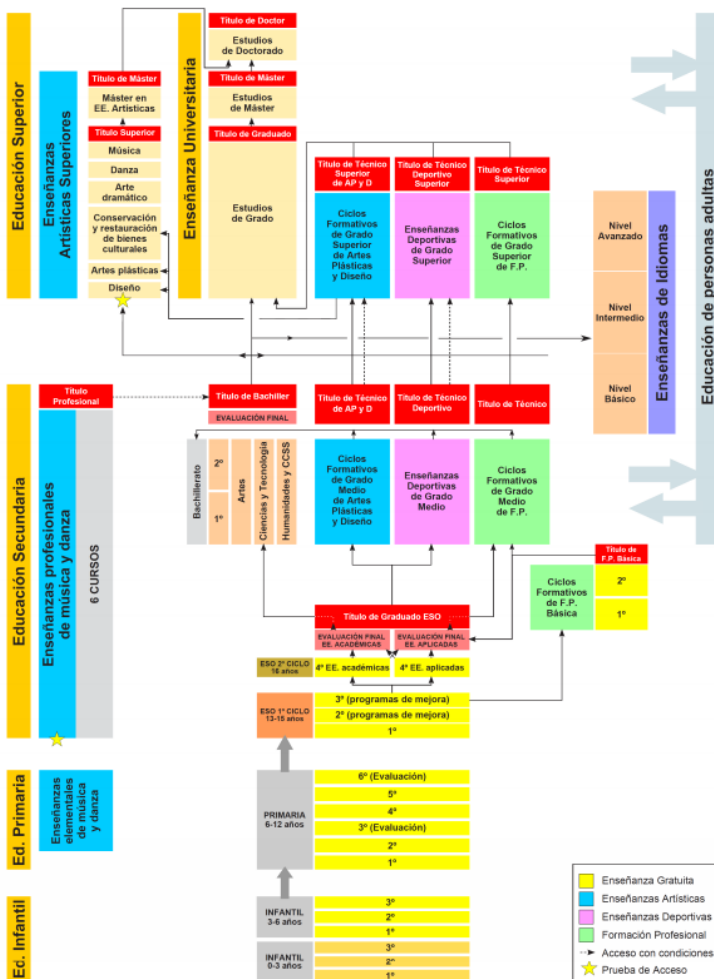
- Facebook σελίδες ή ομάδες όπως Trabajarpor el mundo, Mi primer empleo ή Oficina de empleo (μια δημόσια) ανεβάζουν προσφορές εργασίας που απευθύνονται στους νέους.

- Ένας άλλος ενδιαφέρον τρόπος για να βρείτε μια θέση εργασίας είναι να ελέγχετε τους διαδικτυακούς τόπους των επιχειρήσεων για τις οποίες κάποιος ενδιαφέρεται. Υπάρχουν πολλές εταιρείες οι οποίες έχουν δημιουργήσει ένα τμήμα που ονομάζεται "εργαστείτε μαζί μας", στην οποία μπορείτε να μοιραστείτε το βιογραφικό σας και να βρείτε την κενή θέση εργασίας που σας ταιριάζει περισσότερο.

- Εκθέσεις, Αίθουσες και φόρουμ της απασχόλησης οργανώνονται σε πολλές περιπτώσεις από τα πανεπιστήμια και απευθύνονται στους μαθητές (ExproJove, Job Fair Tecnun, Foro UAM Empleo, Forum Best Madrid ...).

- Επαγγελματιές ενώσεις ή κολέγια, όπως η Ισπανική Ένωση Ψυχολογίας.

SISTEMA EDUCATIVO L.O.M.C.E.

Μηχανισμός παρακολούθησης μετά την αποφοίτηση

Αξιολόγηση και ποιότητα της ΕΕΚ. Οι διοικήσεις της εκπαίδευσης και της εργασίας έχουν συστήματα αξιολόγησης και θεσμούς για την αξιολόγηση και τον έλεγχο των προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Επί του παρόντος, η αξιολόγηση SNCFP είναι σε εξέλιξη και μια επιτροπή έχει συσταθεί για να καθορίσει τη μεθοδολογία της αξιολόγησης και τα κριτήρια υπό την ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας. Το Ινστιτούτο Αξιολόγησης του Υπουργείου Παιδείας (CNIE) έχει θεσπίσει διαδικασίες και στατιστικούς δείκτες, σε συνεργασία με τις Αυτόνομες Περιφέρειες που θα επιτρέψουν ετήσιες αξιολογήσεις που χρησιμεύουν ως βάση για την πολιτική λήψης αποφάσεων και για τη βελτίωση της ποιότητας του ισπανικού εκπαιδευτικού συστήματος, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής κατάρτισης, σύμφωνα με τις διάφορες συστάσεις και οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με τη συνεργασία των Υπηρεσιών Απασχόλησης των Αυτόνομων Κοινοτήτων και του Τριμερούς Ιδρύματος για την Εκπαίδευση για την Απασχόληση (FTFE), ο ΣΕΠΕ, ως συντονιστής του Εθνικού Συστήματος Απασχόλησης, αξιολογεί σε ετήσια βάση πρωτοβουλίες κατάρτισης. Στο πλαίσιο της ετήσιας αξιολόγησης ολόκληρης της εκπαίδευσης για το υποσύστημα της απασχόλησης (24F 27), η αξιολόγηση βασίζεται σε ένα σύστημα δεικτών και επικεντρώνεται στην ποιότητα, τον αντίκτυπο, την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα. Μερικοί από τους δείκτες αξιολόγησης αναφέρονται στην Ευρωπαϊκή Διασφάλιση της Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (EQAVET) Κατευθυντήριες γραμμές Πλαισίου Αναφοράς. Η έκθεση αξιολόγησης παράγεται από εξωτερικούς αναδόχους. Επιπλέον, στο πλαίσιο της δημιουργίας ενός νέου πλαισίου για την αξιολόγηση των ενεργών πολιτικών για την αγορά εργασίας το 2013 (25F

28) διάφοροι δείκτες έχουν καθιερωθεί για την αξιολόγηση των πρωτοβουλιών και των μέτρων που αναπτύχθηκαν από το ΣΕΠΕ και τις Αυτόνομες Κοινότητες.

Γενική προσέγγιση στις ανάγκες της αγοράς

- Η Ισπανία ασχολείται καλά με το σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Σε εθνικό επίπεδο, αυτό γίνεται μέσω της Εθνικής Επιτροπής για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, η οποία στοχεύει στην επίτευξη συναίνεσης μεταξύ των εθνικών κυβερνήσεων και των κυβερνήσεων των αυτόνομων κοινοτήτων και των εργοδοτών και των συνδικάτων, σχετικά με την πολιτική για την ΕΕΚ. Σε τοπικό επίπεδο, οι εργοδότες ασχολούνται με το σύστημα κυρίως μέσω της παροχής κατάρτισης στο χώρο εργασίας
- Μεταρρύθμιση έχει επιδιωχθεί συστηματικά τα τελευταία χρόνια, ενώ ένας σημαντικός βαθμός συναίνεσης έχει διατηρηθεί μέσω της διαβούλευσης με διάφορα επίπεδα της κυβέρνησης και των κοινωνικών εταίρων. Αυτή είναι μια πραγματική δύναμη, και εξακολουθεί να υπάρχει η ανάγκη να διατηρηθεί και να αναπτυχθεί αυτή η συναίνεση μεταξύ των εθνικών κυβερνήσεων, των αυτόνομων κοινοτήτων στις περιοχές της Ισπανίας, των εργοδοτών και των συνδικάτων σχετικά με την πολιτική για την ΕΕΚ.
- Οι πρόσφατες μεταρρυθμίσεις έχουν σχεδιαστεί για να βελτιώσουν τη διαπερατότητα του συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και της πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Οι απόφοιτοι της ανώτερης δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (με διπλώματα ΕΕΚ) έπρεπε προηγουμένως να ξεκινήσουν ακαδημαϊκά προγράμματα ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, προκειμένου να περάσουν άλλα δύο χρόνια σπουδών πριν από την

απόκτηση του Ισπανικού Απολυτηρίου - αυτό τώρα έχει μειωθεί σε ένα έτος.

- Το σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στο σύνολό του, καθώς και τα μονοπάτια μέσα από αυτό, είναι γενικά σαφές και κατανοητό στους συμμετέχοντες. Μια πρόσφατη μεταρρύθμιση, η οποία δεν έχει ακόμη εφαρμοστεί πλήρως, ευθυγράμμισε τα διπλώματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (διαπιστευμένα από το Υπουργείο Παιδείας) με τις ατομικές ικανότητες (πιστοποιημένες από το Υπουργείο Εργασίας), έτσι ώστε κατά κανόνα η απόκτηση κάθε διπλώματος θα περιλαμβάνει την απόκτηση και ορισμένων πιστοποιημένων ικανοτήτων. Αυτή είναι μια ευπρόσδεκτη και θετική εξέλιξη

Στους απόφοιτους προγραμμάτων μεσαίου και ανώτερου επιπέδου απονέμεται ένα τεχνικό ή ανώτερο τεχνικό δίπλωμα στη σχετική ειδικότητα, το οποίο είναι εθνικό και αναγνωρίζεται στην αγορά εργασίας. Αυτό υποστηρίζεται από το Υπουργείο Παιδείας. Επιπλέον, μόλις εφαρμοστούν πλήρως οι νέες μεταρρυθμίσεις, θα αποκτούν ένα ή περισσότερα «πιστοποιητικά επαγγελματισμού» που εκδίδονται από το Υπουργείο Εργασίας - συνδεδεμένα με τα πρότυπα ικανοτήτων. Πιστοποιητικά μπορούν να εκδίδονται στο επίπεδο 1, 2 ή 3 που αντιστοιχούν σε τρία επίπεδα ικανότητας.

Το ποσοστό ανεργίας των νέων 15-24 ετών, στο 41,6% το 2010, ήταν το υψηλότερο όλων των χωρών του ΟΟΣΑ. Σύμφωνα με μια έρευνα που πραγματοποιήθηκε πριν από την οικονομική κρίση, η μετάβαση από το σχολείο στην εργασία ήταν ευκολότερη για τους αποφοίτους της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης. Οι νέοι με μεσαίου επιπέδου επαγγελματικά προσόντα χρειάζονταν το λιγότερο χρόνο για να βρουν την πρώτη τους δουλειά (4,8 μήνες). Οι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και εκείνοι με γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση που χρειάζονταν σχεδόν το ίδιο χρονικό διάστημα (6,2 και 6,3 μήνες

αντίστοιχα), το οποίο είναι εκπληκτικά πολύ κοντά στο χρόνο που απαιτούνταν για την εγκατάλειψη της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (6,7 μήνες). Οι συμβάσεις κατάρτισης (contratos en prácticas για τους αποφοίτους των τριτοβάθμιων προγραμμάτων, και contratos para formación διαθέσιμες για νέους 16-21 ετών που δεν είναι επιλέξιμοι για contratos en prácticas και για ορισμένες ειδικά στοχευμένες ομάδες) είχαν χαμηλή απορρόφηση, το 2005 μόνο το 4% του συνόλου των νέων στην απασχόληση είχαν προσληφθεί με συμβάσεις κατάρτισης. Οι μεταρρυθμίσεις της νομοθεσίας για την προστασία της απασχόλησης από τη δεκαετία του 1980 διευκόλυναν τη χρήση των προσωρινών συμβάσεων. Αν και αυτό μπορεί να μειώσει την ανεργία των νέων, είναι επίσης κίνδυνος εγκλωβισμού των νέων σε θέσεις εργασίας με περιορισμένες ευκαιρίες επαγγελματικής ανέλιξης.

Σε μια συνέντευξη σε ισπανική εφημερίδα, η οποία δημοσιεύθηκε στις 20 Απριλίου, ο Διευθυντής του Cedefop James Calleja είπε ότι η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK) στην Ισπανία θα πρέπει να είναι πιο κοντά στις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Πρόσθεσε ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, η χώρα έχει το υψηλότερο ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά οι προοπτικές είναι ενθαρρυντικές.

Ο κ. Calleja υποστήριξε ότι η Ισπανία πρέπει να εργαστεί για την καλύτερη σύνδεση της επαγγελματικής και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, την αύξηση της διαπερατότητας. Και σημείωσε ότι οι άνθρωποι θα πρέπει να σταματήσουν να πιστεύουν ότι η εκπαίδευση τελειώνει στα 25, είναι μια δια βίου διαδικασία.

Σχετικές προτάσεις για τη βελτίωση της σχέσης της ΕΕΚ με τις ανάγκες της εργασίας στην Ισπανία:

- Επιστρέφοντας στο θέμα του πώς μπορεί να αντιμετωπιστεί καλύτερα η εγκατάλειψη του σχολείου, υποστηρίχθηκε ότι οι επιλογές που προσφέρονται στο τελικό στάδιο της υποχρεωτικής εκπαίδευσης πρέπει να διαφοροποιηθούν και να περιλαμβάνουν επαγγελματικά θέματα. Οι προϋποθέσεις για την βελτίωση του βαθμού και την πρόσβαση στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση θα πρέπει να επικεντρωθεί στις βασικές ικανότητες που απαιτούνται για κάθε τύπο της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και να επιτρέψει την ένταξη των επαγγελματιών αντικειμένων.

- Τα προγράμματα ΕΕΚ θα πρέπει να αξιολογούνται σύμφωνα με τη μετάβαση των αποφοίτων σε ειδικευμένες θέσεις εργασίας, και τα αποτελέσματα αυτής της αξιολόγησης θα πρέπει να δημοσιεύονται.

- Τα εμπόδια στην πρόσβαση των επαγγελματιών στη διδασκαλία ΕΕΚ θα πρέπει να μειωθούν, δεδομένου ότι οι εργοδότες εκτιμούν το ρόλο τους.

- Αδυναμίες στις βασικές ακαδημαϊκές ικανότητες θα πρέπει να αντιμετωπιστούν για να βελτιωθεί η απασχολησιμότητα των αποφοίτων ΕΕΚ κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους.

- Μέτρα θα πρέπει να ληφθούν για να διασφαλιστεί ότι τα σχολεία μπορούν να προσαρμόσουν το πρόγραμμα σπουδών των επαγγελματιών προγραμμάτων στις τοπικές ανάγκες της αγοράς.

- Η βελτίωση της πρόσβασης από την ανώτερη δευτεροβάθμια ΕΕΚ στην τριτοβάθμια εκπαίδευση θα έκανε τα επαγγελματικά μονοπάτια πιο ελκυστικά.

Αναφορές

1. **Educational Policy Country study: Spain 2013**
2. **European statistics**, Eurostat data, 2008-2009
3. **Existing situation of VET institutions**, Ministry of Education Source 2013-2014
4. **Sistema Educativo LOMCE**, Ministry of Education, 2011
5. **Evaluation Institute of the Ministry of Education (CNIIE)**, statistics indicators
6. **Cedefop, European center for the Development of Vocational Training**; Spanish data, 2013
7. **Ministry of Labour**, Spain- 2013

NecVET

**New approaches to strengthened
cooperation facilities for VET institutions
and labour market**

EXISTING SITUATION ANALYSIS FOR VET SYSTEMS IN NECVET COUNTRIES (ESA)

02

**ERASMUS+ KA2 PROJECT
2014-2016**

New approaches to strengthened cooperation facilities for VET institutions and labour market (NecVET)

Το έργο αυτό υποστηρίζεται από την Τουρκική Εθνική Υπηρεσία στο πλαίσιο του Erasmus + Στρατηγική Εταιρική Σχέση στον τομέα της ΕΕΚ κατά την περίοδο 2014-2016

New approaches to strengthened
cooperation facilities for
VET institutions and
labour market

NecVET

EXISTING SITUATION
ANALYSIS FOR VET
SYSTEMS IN NECVET
COUNTRIES
(ESA)

02

Strategic Partnership
for Vocational Education
and Training

<http://www.necvet.eu>
<http://www.facebook.com/erasmusnecvet>
http://www.twitter.com/Erasmus_Necvet